KİTAB'UL VASÂYÂ

FUTÛHAT
DERYASINDAN
VASİYETLER
1

MUHYİDDÎN İBN'ÜL ARABÎ

Abdullah Tâhâ FERAİZOĞLU

KİTSAN

SUNUŞ

Hak dostu olmaya gayret gösteren kıymetli okurlarımız..

ALLAH hakkı, Allah Rasulü Aleyhiselâm'ın hakkı, zikrullah'ın Önemi, kâinat ve aşk, kadın sevgisi, evtâd sevgisi, insan hakkı, komşuluk hakkı, ana-baba hakkı, yardımlaşmak, ilim ve âlimlerin hakları, cahillerin hakları, devlet başkanlarının hakları, yönetilenlerin hakları, hayvanların hakları ve mahlûkata karşı şefkatin önemi gibi mevzularda Hazret-i eş-Şeyh'ul Ekber Muhyiddin-i İbn Arabi' -Kuddisesırruhu-nin asırlarca insanlığa ışık tutan, "KİTAB'UL VASÂYÂ" VASİYETLER adlı eserinin birinci bölümünü ihtiva eden 42 VASİYET'ini tercüme ettirerek siz dostlarımızın istifâdesine acizane takdim etmeyi yayınevimiz Kitsan'a nasib eden C EN AB-I HAK'KA şükürler olsun. İnşallah bu kıymetli eserin geriye kalan bölümünü de ikinci ve üçüncü kitapta okurlarımıza çok kısa zamanda sunacağız..

Okurlarımız bu kıymetli eseri okurlarken müşahede edeceklerdir ki, Hazret-i Şeyh, vasiyetlerini salîklere tavsiye ederken o mevzunun zahîri yönünü izah etmenin yanında, Özellikle batini yönünü de rumuzlu kelimelerle açıklamakta, her kelimesi TEVHÎD kokmaktadır.. Yani, mevzuları TASAVVUF ıstılahına göre açıklamaktadır. Bu bakımdan okurlarımızdan ricamız, bu vasiyetleri bu konulara karşı ilgisi olan dostlarla müzâkere etmeleri hatta Hazreti Şeyh 'in diğer eserlerini de tetkik etmeleridir.. Çünkü, ilmin sonu yoktur. Ve kesinlikle bilinmelidir ki zevât-ı kirâm'ın ilmi de, ALLAH İLMİ olan Allah Rasûlu Efendimiz Muhammed Aleyhisselâm'ın ilmi'dir. Dolayısıyla Hazreti Şeyh'in tavsiye ettiği vasiyetler de, Allah Rasûlü Efendimizin yolunun rehberidir.

HAK'tan niyazımız, Hazreti Şeyh'in bu vasiyetlerinin okurlarımıza ve cümlemize rehber olmasıdır...

ALLAH, bu hakîki yolda siz okurlarımızla beraber cümlemize samimi niyet, kabiliyet, gayret, tevfîk, inayet nasib etsin. Kolaylaştırsın.. Rasûlullah Efendimizin, Ashabının ve evlâdlarının halleriyle hâllendirsin... Yayınevimiz KİTSAN'a da bu kıymetli zevât-ı kiram'dan olan zâtların eserlerini hatasız olarak yayınlamayı ve bu eserlerin kısmetlilerine ulaşmalarına vesile olmayı daîm nasîb eylesin, kolaylaştırsın..

Rasûlullah Efendimiz Sallallahu Aleyhisselâm'a zerreler miktârınca Salât-u Selâm olsun..

O'nun;

"Ey Ümmeti Ashabım!..

Siz ilmin çok, soranın az bulunduğu bir devirdesiniz.. Şimdi, sizin âmel etmeniz ilim yapmanızdan efdaldir.

Ancak öyle bir zaman gelecek ki, o zaman ilim yapanlar az, soru soranlar ve cahil hatipler çok olacak.. İşte o vakit; SİZİN İLİM YAPMANIZ ÂMEL ETMENİZDEN EFDALDİR.11 (Hadis)

tavsiyesi cümlemizin rehberi olsun.. Ve; ilmiyle amil olan "MUHAKKİK" mü'min olmayı ALLAH (C.C) herkese nasip eylesin.

Güzide ATînin, Ashabı Kirâm'ın, Rasûlullah evlâdı olan başta Abdulkâdir Geylâni (K.S.) hazretleri, Şeyh'ül Ekber İbn'ül Arabi (K.S) hazretleri olmak üzere tüm zevât-ı kiramın, ALLAH ilminin nasipkârlarına ulaşmalarına vesile olan kardeşlerimizin, âhırete intikâl eden okurlarımızın ve tüm mü'min kardeşlerimizin rûhaniyy etleri için EL-FATİHA.

KİTSAN

Üstad'ım;

Merhum S. Mahmud Okulevi'nin ruhuna ithaf olunur.

Mütercim

A. T. Feraizoğlu

ÖNSÖZ

ALLAH Teâlâ'ya hamd ve Hatemul Enbiya Nebiy-i Zişâna ve âli Ashabına salât ve selâm olsun..

Ba'dezâ eş-Şeyh'ül Ekber Muhyiddin-i İbn. Arabî Hazretleri Kuddise sırruhu Fütuhatı Mekkiye'sinin Dördüncü Cildinin son bölümü olan "KITAB-UL VASÂYÂ"yı inayeti ilâhi ile terceme etmeye gayret sarf ettik.

Hazreti Şeyh (Kuddise sırruhu) eserinde; isminden de anlaşıldığı üzere, Kur'ân âyetlerine ve Allah Rasûlü Aleyhisselâm Efendimizin Sünnetine i sn ad ederek, Allah Azze ve Celie'nin ve "O"nun pâk Rasûlü'nün tavsiyelerini mü'minlere bir hatırlatma olarak zikretmiştir.

Eserde, eş-Şeyh 'ul Ekber Kuddise sırruhu, salîkterin keşif lezzetine nail olmaya müştak olabilmelerini, o zevki elde edebilme üslubunu yani yaşantı tarzını, muhteşem bir tarz ile izah etmektedir..

Aynı zamanda eş-Şeyh'ul Ekber, Şeriat mizanlarının mü'min için değişmeyen ölçüler olduğunu ve mü'mine arız olacak her meseleyi mü'minlerin o ölçülere başvurarak halletmelerini tavsiye etmiştir. Zira, Şeriata riâyet etmeyen bir şahsın keşfinin Rahmani olması mümkün değildir.

Dolayısıyla Hazreti Şeyh, Mürid, Salık ve Muhibierin tasavvuf da sapkınlıklara düşmemelerinin, yani arzuladıkları rızayı ilâhiyeye nail olmalarının Kur'ân ve Sünnete ittiba etmelerine bağlı olduğunu, her vasiyyette özellikle vurgulamaktadır. ALLAH, cümlemizi yanlışlıklara düşmekten muhafaza eylesin..

İrfân ehlinin mal'umudur ki, bir eser, bir dilden başka bir dile terceme edildiğinde aslını olduğu gibi aktarmak mümkün değildir. O halde, tercememizde her ne kadar aslına riayet etsek de bir takım kusurlar olacaktır. Safa ehlinden özellikle istirhamımız, bu tür kusurları müellife atfetmemeleridir..

O tür kusurlar ve noksanlıklar aciz olan, mütercime aittir. Özrünü beyan edene de, Kerem sahiplerinin müsamaha etmeleri beklenir... Dolayısıyla eserin müellifinin himmetini Cenab-ı Hak'tan niyaz ederek, sizlerinde hoşgörüsünü ve duasını temenni ederim...

Bu esere tercemenin nasib olmasını sizlerle paylaşmak istiyorum.. Şöyle ki... Kitab'ul Vasâyâ'yı beş yıl Önce terceme etmeye kalkıştım lâkin bir türlü nasib olmadı.. Ahmed Sadık Yivlik Beyfendinin sohbetlerinde tanıştığımız Remzi Beyle samimi konuşmalarımız oldu, kendisi bana Hazret! Şeyh'in bu kitabını terceme etmemi teklif etti... Ben, bir-iki ay o teklifi kabul edip etmemekle tereddüt ettim... Hz. Şeyh'in muhiblerinden olan ve onun eserlerini okumakla hemen hemen bütün vaktini sarfeden Ahmed Sadık Beyfendiye durumu arzettim. O da bana tercemenin faideli olacağını belirttikten sonra, inayeti ilâhi ile tercemeye başladık...

Rabbim bu tür çalışmalarımızda bizleri yalnız bırakmasın, devamını nasib etsin..

Şüphesiz ki...

"O"nun inâyetiyle başladık...

VE...

"O"nun tevfikiyle bu vasiyetlerin birinci bölümünü bitirdik.

Gayret bizden Tevfîk "O" dandır.

ALLAH cümlemizin yâr ve yardımcısıdır.

"O" ne güzel yâr ve yardımcıdır.

Abdullah Tâhâ Feraizoğlu

2.11.1998

S. Ahmed İstanbul

Ey Azizi..

Tasavvuf; Şeriatın zahiri ve bâtını olun bütün âdablarına vâkıf olmaktır. Ahlâk-t ilâhiye ile ahlâklanmaktır...

İnandığı halde Allah'in emir ve yasaklarına uymayan kimselerin hali, şaşılacak bir durumdur..

Kulun Allah'a yakınlığı, ancak Allah'a imân ettikten sonra, Allah'ı» katından delenlere ve onları bizlere ulaştıran Allah Rasüllerine imân etmekle gerçekleşir..

Çünkü insanlar için kurtuluşa vesile olacak şeyleri Rasûllerden, Nebîlerden ve onların varisleri olanlardan başkası açıklayamaz. Başkaları bu sırra vâkıf olamazlar..

Kur'ân gereği hayatını düzenleyenler Allah'ın koruması altında olurlar.

M. İBN'ÜL ABABÎ

ŞEYH ÜL EKBER
M. İBN'ÜL ARABÎ (K.S.)
HAYATI

İslâm âleminde, O'nun İsmi Muhammed Ali'nin oğlu, o Muhammed'in oğlu, o Ahmed'in oğlu, o Abdullah el Hâtemî'nin oğludur. Abdullah El Hâtemî ise, Âdî bin Hâtemi Tâî'nin kardeşi Abdullah 'in soyundandır. Şeyh'ül Ekber'in künyesi, Eba Bekir ve lakabı Muhyîddin bin Arabi'dir. Eserlerinde, Muhyil'i- Milleti ve'd-Dîn, Ebû Abdillâh Muhammed b. Alî b. Muhammed b. Ahmed b. Alî el-Hâtimî et. Tâi el Endelusi nâmıyla kendisini tanıtmaktadır ki bu nâmların en çok kullanılanı "Şeyh-ul Ekber İbn. Arabî" lakabıdır.

Sahih rivayetlere göre şemaili; orta boylu, yumuşak tenli, karnı ne şişkin ne de çekik, benzi; beyaza bakan sarışınımsı altın kırmızısına yakın, aydınlık yüzlü, iri gözlü, saçları oldukça uzun dalgalı, sesi berrak ve kalınca, uzun parmaklı ellerinin ayaları genişti.. Gözlerinden yaş eksik olmaz, az konuşur, yüksek sesle konuşmaz, hırçın sert mizaçlı, yürüyüşü ne çabuk ne de yavaştı..

İlm-i Firaset sahipleri şemâiliyie, Rasullullah Sailallahu Aleyhisselam Efendimize benzerliğini ittifakla kabul etmişlerdir.

İslâm âlemi'nin en büyük mütefekkirlerinden, tasavvuf erbabının en ulvî değerlerine ulaşanlarından biri olan Şeyh 'ül-Ekber Mu hy iddin 7 İbn. Arabî Hazretleri Allah kudsiyyetini ve sırrını arttırsın Endülüs, Mürsiliye beldesinde 17 Ramazan H. 560 yılı Pazartesi gecesi, Arab asıllı Tâî kabilesine mensub zengin bir ailenin oğlu olarak dünyayı teşrîf etmiştir. Mürsiliye'de 8 yaşına kadar kalmış daha sonra, 568 yılında ailesiyle birlikte Endülüs'ün başkenti İşbiliye'ye gitmiştir.

İşbiliye'de eğitimine Hadis ve Fıkıh derslerini Ebu Muhammed Abdulhak bin Abdurrahman bin Abdullah El İşbilîden devam etmiştir., üstün zekâ ve dirayetine binaen Kur'ân ve yüz bini aşkın hadisî senedleriyle birlikte ezberlemiştir..

Şeyh'ül Ekber Endülüs memleketini ve Kuzey Afrikaya seyahatlerde bulunmuş, hepsini gezip dolaşmış nev'i şahsına münharıs olan ilmi şahsiyeti icabınca zamanın ulemasıyla ilmi sohbetler yaparak onlarla istişarelerde bulunmuştur. O ulemanın içinde şahsında en büyük tesiri Şeyh Abdulaziz El Mehderi oluşturmuştur. İbnu Arabi'nin K.S. kendi beyanıyla bu üstadının kıymeti ve ilminin üstünlüklerini diğerlerinden ayırd ederek özellikle Futûhat-ı Mekkiye'sinde belirtmektedir.

Ayrıca Şeyh-ı Ekber Hac görevini ifâ etmek için H. 598 yılında gitmiş olduğu Mekke-i Mükerreme'den üstadına yolladığı "Ruhul Kudsi" adlı risalesinde de belirtmektedir.

Şeyh-ı Ekber'in şahsiyeti ilmiyesini kısaca iki kısma ayırabiliriz.

1) Hafız'ul Hadis, Fakih ve meşru ma'kul ilimlerde doruk noktaya ulaşan ender şahsiyetlerindendir.

2) Futuhat-ı Mekkiye ile başlayan Tasavvufî yönelişidir.

Şeyh-ı Ekber'in ilmi şahsiyetinin faziletini göstermek için birçok şeyler yazılabilir.. Fakat biz bütün bunları kısa bir hatıra ile idrak ettirmeye gayret edelim... Şeyh'in

muassırlarmdan olan meşhur İbn'u Rüşd'ün Şeyh-ı Ekber'e karşı gösterdiği saygı ve edeb yeterlidir. Bir rivayete göre, Şeyh Endülüs'ü terk etmeden önce İbn-i Rüşd tarafından davet olunmuştu.. O vakit İbn-i Rüşd Kurtuba da Kadı idi.. Bu buluşmanın tafsilatını bilmiş olsaydık pek faydalı olacaktı.. Meselelerin aklen, ve delil getirme yolu ile çözümlenmesini isteyenlerin önderi olduğu halde, Şeyh-ı Ekber'e karşı olan edeb ve saygısı bize cevherin, kıymetini ancak mücevherci bilir kaziyesini hatırlatmaktadır.

Şeyh-ı Ekber'in eserlerini asırlardan beri İslâm dünyasının başta gelen uleması okuduğu gibi Garb'ın mütefekkirleri de okumaktadır. İslâm dünyasında büyük tesire ve tefekküre sebeb olduğu gibi Garblılarda da aynı ölçüde tesir ve tefekküre yol açmıştır.

Şeyh'ül Ekber'in ilmi eserleri üç yüzü aşkındır bunların içinde meşhur Fusus'ul Hikem, Futuhat-ı Mekkiye, Şeceret'ül Kevneyn ve daha başkaları mevcuttur.

Şeyh'in kitablarını tenkid edenler olduğu gibi, savunanları da bulunmaktadır. Şeyh'ül Ekber'in müdafaa edenlerden bazıları şunlardır; Kamus yazarı Ebu İshâk Mecduddin Fîruzâbâdı, Molla Cami, İmam-ı Şa 'ranî, Kemal Paşazade, Hadîmî, İsmail Hakkı Bursevî ve İsmail Gelenbevî ve daha birçok ünlü mutasavvıf.

Sahih olan rivayetlere göre, Osmanlı Padişahlarından Yavuz Sultan Selim Hân büyük bir zevkle Şeyh 'ül Ekber'in kitablarını özellikle Şeyh'in "Şeceretun Nu'maniye fî Devlet-l Osmaniyye"sinde okur onun gelecek olaylar hakkında ki buluşlarından çok etkilenir Hazret-i Şeyh'e karşı çok büyük bir muhabbet beslerdi.. Bunun içindir ki, Mısır hükümdarı Kansu Gavri'yi mağlup edip Şam'ı feth ettiği vakit, Şeyh'in kabrini buldurmuş, üzerine yüksek bir kubbe yanına bir Cami ve imaret yaptırmıştır.

Yavuz Sultan Selim Hân bununla da kanaat etmemiş, Şeyh aleyhinde itiraz vesilesi olan meselelerin tahlili ile müdafaasını zamanın âlimlerinden Şeyh-ı Mekkî olarak bilinen Muhammed bin Hâmîdüddine havale etmiştir. Ve o da Şeyh-ı Ekber'in tenkide ma 'ruz kalan mevzularını Farsça bir kitab yazarak o mevzuları tahlil etmiştir.

Hazreti Şeyh'in seferleri:

Sahih olan rivayete göre, Hicri 598 veya 600 yılında Mekke'ye gitmiş ve Hicaz'da iki yıl kaldıktan sonra Bağdat'da oradan da Kahire'ye geçmiş ve tekrar Bağdat'ta dönmüştür. 611 yılında tekrar Mekke'ye gitmiştir.. Bu arada Mekke'ye gitmeden evvel Anadoluya geçerek Malatya ve Konya 'ya gitmiştir. Konya 'da bulunduğu sırada Sadrettin-i Konevî Hazretlerinin dul olan annesiyle evlenmiş ve Sadrettin-i Konevî'nin yetişmesinde büyük tesiri olmuştur. Malatya'dan sonra, tekrar Mekke'ye gitmiş, Mekke ziyaretinden sonra nihayet Haleb'e oradan da Şam'a dönmüştür...

işbiliye'de başlayan fevkalade verimli olan dünyevî hayatı bir diğer ifâdeyle dünyevî seyahati başka bir deyişle Hakikât arayışı 28 Rebî'ul-âhir 638/ 16 Kasım 1240 yılında son bulmuştur. Bazılarının iddia ettikleri gibi Şeyh 'ül Ekber idam edilmemiştir.

Eceli merkumu ile vefat etmiştir. Kabri Şam 'da Kasyon dağının eteklerinde bulunan türbesinde bulunmaktadır. Hâlen dünyanın birçok yerlerinden gelen sevenlerince ziyaret edilmektedir. Allah derecelerini alî etsin. Feyzlerini dâim eylesin..

Ayrıca cümlemize de ALLAH (C.C.) Rasufulah Efendimiz (S.A.V.) ve O'nun vârisleri olan zevât-ı kirâm'ın şefaatlerini, himmetlerini yani MUHAMMEDİ olabilmeyi nasib eylesin.

Ş. GÖKNAR

VASİYETLER

El hamdu iiliâhi-llezî cea'le menâzime kelâmîhî mezöhire husnî sıfâtîhî ve tavâli'a sıfâtîhî metâli'a nûrî zâtihî Ves'saiötu a'lâ şecereti-l mubâreketi-lletî entakahâ bihâzâ-l kelâmı ve cea'lakâ mevâridehö ve masdarehu minhâ velehâ ve ileyhâ ve a'leyhas'selâm ve a'lâ âlîhîllezîne hum mahzenû ilmîhî ve kitâbîhî-l azizi ve Ashâbîhî-l'lezîne esbaha-ddînu bihîm ff hırzî harîz.

Allahümme innâ neşkû ileyke zuhûrel bağyi ve-/ fesâdi ve mâ yehûlu beyne-l hakki ve ehlihî mine-ttama'i.

Ve mâ fevfîkîillâ billahi

Hasbîye-llâhû ve nı'me-l vekîfu.

Ve sailailahû a'lâ seyyidina Muhammedin ve a'lâ âlîhî ve selleme.

Kelâmının nazmını Sıfatlarının güzelliklerinin açığa çıktığı yer ve Sıfautlarının doğuşlarını Zâtının nurunun doğuş yerleri kılan ALLAH'a hamd olsun..

Bu kelâmla konuşturduğu mübarek ağaca Salât-û Selâm olsun..

Öyle ağaç ki, O, kelâmın çıkış yeri ve masdarıdır.. O mübarek ağacın âlîne de Salât ve Selâm olsun..

Öyle âl ki, O nun aziz ilminin mahzenidirler ve O mübarek ağacın Ashabına da Salât ve Selâm olsun..

Öyle Ashab ki, DİN onların vasıtasıyla sağlam korumaya alındı..

Ey Rabbimiz!..

Yeryüzünde zahir olan zülüm ve ifsadı Sana şikâyet eder, onların şerrinden Sana sığınırız.

HAK ile kul arasında vaki olan tamahkârlık ve hırs perdelerinden de Sana iltica ederiz..

Muvafâkiyetim yanlızca ALLAH ile gerçekleşir.. ALLAH, bana yeter..

"O" ne güzel vekiyt'dir..

ALLAH'ın salât-u selâmı Efendimiz Hazreti Muhammed ve Onun âl-İnin, Ashabının üzerine olsun.. AMİN..

MUHYİDDÎN İBN'ÜL ARABÎ

BİRİNCİ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, vasiyet etmenin önemi hakkındadır:

Vasiyet; vâsıl, sâlik ve müridleri için bir hatırlatma ve ışıktır.

Allah Tealâ ve **Rasulleri**, hakkı vasiyet ettiler,

Dolayısıyla, Enbiyâlara bu hususta ittibâ etmek amellerin en faziletlisidir.

O halde.. Doğruluk için, aydınlatıcı vasiyetler olmasa, halk körlük içinde olur. Zira, devletlerde mülkün devamı vasiyetle olur.

Vasiyet, ezelde **Allah**, hükmü olduğu için vasiyet yolunu terk etme ve onunla âmil ol!.

Ben, İnsanlara Allah'ın vasiyet kıldığı şeyleri hatırlattım...

Ki, **vasiyet hükmünü ihdas etmekte benim yaptığım birşey yoktur.**

Öyle ise; benim hatırlattığım vasiyetler onların söylediklerine mûhâlîf değildir..

Sulükûn en kuvvetli yollarına, açıkladıklarım ters-zıt gelmez.

Hazreti Ahmed Aleyhisselâmın Sünnetleri Din in bizzat kendisidir.

Mustafa'nın ümmeti ümmetlerin en nurlusudur.

Onun dini gözleri köreltmez bilakis kuvvet verir.. Tâki kişideki nefsî meyli düzelir.

Ey Aziz!,.

Sırrınla O'nun merkezinden Kamer-i alâ'ya, O'ndan Zuhal yıdızına yükselmeyi kendine pay edin!.

Zühal'den sahilinde düşmeyeceğin "**sevâbite**" (sabit yıldızlara) yüksel!.

O sevâbitlerden hamil burcunun yüksekliğine ayaklarını sağlam basarak, enaniyetini kırarak kâmil ol!.

Oradan da, kadem-ı kürsiye (ilme) ve o kürsiden şekil ve misalleri kuşatıcı olan Arş'a yüksel!..

Sebeb ve arazlarla kayıtlı olan akıl için kurtuluş; **her noksandan münezzeh olan Zâtın ahlâkına ittiba etmekdir.**

Ezel ile vasıflanan menzile, azameti veren A'mâyı mutlakaya varıncaya değin durmadan ceht et!.

Dağların da üstündeki yüce zirvelere olan teceJliyat-ı ilâhiyeye bir bak!.

Bil ki!..

O görenlerin, daima nazarları o zirvelerdeki tecelliyata olur.

Alçalmada yücelik olmasaydı, yüzlerimiz, görüneni gözler ile aramakla alçalmazdı...

İşte bundan dolayı Allah bize, secde etmemizi emr etti..

O halde, biz de Hakk'ı hem ulvî hem de suflî olan her şey de müşahede ederiz.

Anla!.

Bu anlattıklarımız, eğer sen sağlam akıl, fikir sahibi isen, bizim vasiyetimizdir.,

Ki, gerçekten bu vasiyetlerimiz; ziynetlerin en güzellerindendir.

Ey Aziz!..

Bu vasiyetlerle her malûmu, hakikatta ne suret üzere ise öylece bilirsin.. Yani, **başka şeylerle iltibas etmiş olarak değil de hakikâtte oldukları hâl üzere bilirsin.**

Artık sen de, başka tecelligâhı olmayan manzar-ı a'lâya bak ve "O"na dâim yöne!!.

Eğer, seni mutlu kılacak başka bir çeşmeye davet edilirsen icabet etme!..

Öyle ise; dâim böyle bir çağrıya karşı korku üzere ol!!!..

Bevt:

Hak, bir takım icadlara bizleri aiet ettiği için bizler dişileriz..

Varlıkta "ERİLLİK" bulunmadığından dolayı Ailaha hamd olsun.

Anla!.

Örfün "RİCAL" diye isimlendirdiği kimseler üretken olmaları yönüyle dişidirler…

Dolayısıyla bu vasıflarından onlar, benim arzu ettiklerimdir.

İKİNCİ VASİYET

Ey Azizi..

Bu vasiyet, Cemâat'da kuvvet olmasının hakkındadır.

Cenab-ı Hak, zikr edeceğimiz Âyette genel vasiyette bulunmuştur.

«O, "Dini doğru tutun, onda tefrikaya düşmeyin." diye asl-ı dinden hem Nuh'a tavsiye ettiğini, hem sana vahyettiğimizi, hem İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya tavsiye ettiğimizi, sizin için de şeriat yaptı.»

(Şûra Sûresi, Âyet: 13)

Her millet ve zamanın, Kıyamet gününe kadar baki olan şeriatı üzere istikâmette olmamızı gerektirecek dinde dosdoğru olmayı, ittifak üzere bulunmayı ve dinde tefrikaya düşmememizi **Allah Tealâ** emrediyor:

«Ye'dullah mea'lcemaâti»; Allah'ın kudreti-vardımı cemaatla beraberdir.

Kurt sürüden uzaklaşanı yer!..

Yani..

Yenilen, sürüden nefret ederek uzaklaşan koyundur.

"Ye'dullah mea'lcemaâti" sözünde ye'd'in (kudretin) ALLAH, lâfzına izafet edilmesinin hikmeti şudur; **ALLAH, Esmayı hüsnâlardan soyutlanmış olarak değil de ancak, Esmâ-i hüsnasıyle birlikte taakkul edilebilir.**

Öyle ise: ZÂT'ının Tevhidi ve Esmasının çokluğu lâzımdır. Zât ve Esmaların tamamı İtibarıyla "O" ma'buddur.

Dolayısıyla, Esmanın kesretinde Vahdet bulunduğu için Allah'ın yardımı cemaatladır.

Hakîm bir zat, ölüm esnasında çocuklarını çağırdı ve onlara «Bastonlarımı getirin, hepsini birbiriyle bağlayın,., dedi. Sonra da "Şimdi bu bastonları kırın ..." buyurdu...

Çocuklar babalarının emrini yerine getirmek üzere birer birer denemelerine rağmen bağlanmış bastonları kıramadılar. Bunun üzerine hakîm zat, bağlanmış bastonları birbirlerinden ayırdı tekrar çocuklarına "Bastonları tek tek alın kırın" buyurdu.. Babalarının bu buyruğundan sonra çocukları bastonları tek tek alıp kırdılar... Hakim zat; "Ey çocuklarım, sizde benden sonra birbirinizden ayrılmazsanız hiçbir şekilde mağlûp olmazsınız. Amma sizler birbirinizden ayrılırsanız düşmanlarınız sizi darmadağın ederler... buyurdu.

Kezâ Din iie kâim olanlar Dinde tefrikaya düşmezler ve dosdoğru Din üzere ittifak ederlerse, düşmanları onlara karşı muzaffer olamazlar.

Ey Aziz!..

İnsanın zahîrî ve Bâtınî hâli de böyledir.

Öyle ise; bir şahıs kendi zatında Dini bütün azalarına tatbîk etmek suretiyle dinde dosdoğru olmaya ceht etse, şeytan-ı insi ve şeytan-ı cinni o şahsa karşı yapacakları vesveselerle galib gelemezler.

Niye?

Zira, Melek ve imân nurunun yardımı o şahsa verilmiştir..

Artık o şahsa, **Şeytan-ı insi** ve **Şeytan-ı cinni** nasıl vesvese verebilir..???

Özellikle de; böyle bir yardım verilmiş şahısa!!!...

ÜÇÜNCÜ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, İnsanın uzuvlarının ve bulunduğu yerlerin aleyhinde veya lehinde şahitlikte bulunacakları hakkındadır..

Bir mekânda günâh işlemişsen, tâat ve ibâdet yapmadıkça o yerden ayrılma!.

Zira, kıyamet gününde herşey şahitlikte bulunacak..

İşte o gün de, o yer aleyhinde şahidlik yapacağına, lehinde şahidlik yapsın...

Yani..

Kalbî veya zahirî bir isyanı işlediğin o yerden, kalbî veya zahiri tâat ve ibâdet yaptıktan sonra ayrıl!..

Keza giydiğin elbiseler hakkında da sana hatırlattığım gibi yap..

Şayet, giydiğin elbiselerle bir günâh işlemişsen o elbiselerle ibâdette bulun!..

Keza senin bedeninden ayrılacak olan cüzlerinde bu hâl üzere olsun.

Misâl, bıyıkları kırpman, koltuk altındaki fazla kılları traş etmen, tırnaklarını kesmen ve bedenindeki kirleri temizlemen gibi...

Bunların her birisi senden ayrılırken zikrûllah ve taharet üzere olmaya dikkat et!..

Zira, bunlara hesap gününde, **"Ne hâl üzere terk edildiniz?.."** diye sorulacakdır..

Ki bu işleri yapacağın zaman da gücünün yeteceği ibâdet ise; şüphesiz dua etmendir.

Yani..

— «Ey Allah'ım bu cüzlerimi benim için istiğfar edici kıl..»

diyerek **dua etmendir,**

Bil ki!.. Rabbimiz şöyle buyurdu:

«Bana, dua edin!., size icabet edeyim»

(Mü'mln Sûresi, Âyet: 60)

Anlattığımız tarz üzere hareket ile, bu Âyetteki **"DUA EDİN!."** emrine imtisal ederek vucubuyetini de yerine getirmiş olursun.

Âyetin devamında **Allah** c.c. şöyle diyor

«Bana ibâdetten büyüklük taslayıp uzaklaşanlar hor hakir cehenneme gireceklerdir.»

(Mü'min sûresi, Âyet.60)

Âyette zikredilen **"ibâdet"** lafzından maksat; **DUAdır**,

Bil kil..

Zillet ve meskenetten kibirlenerek vüz çevirenler, dua edemezler..

Zillet. Allah'a muhtaç olduğunu idrak etmekle "O'na dua ederek yalvarmaktır..

Cenab-ı Hak, duayı "ibâdet" diye bu Âyette isimlendirmiştir.

İbâdetin bir yönü, tevazu ve muhtaçlıkdır.

Öyle ise; emredilenler yapılırsa, izzetli olarak Cennete mukâfat-ı ilâhi olarak girilir.

- Birgün yıkanmak için hamama girdim arkadaşım **Necmeddin Ebul Mâ'lî** ile karşılaştım..

Ebul Mâlî, başını traş etmesi için berberi çağırdı..

O anda, ben de düşüncelerimi anlatmak ve taharet üzere soru sormak için "Ya Eb'ul Mâli.." diyerek söze başlamıştım ki... daha ben sözümü bitirmeden hemen bana;

- **"Ey İbn'ül Arabî, ben taharet üzereyim maksadını anladım."** diyerek cevap erdi.

Ben, bu manâlı cevabından; onun süratli anlaşıyını, dâim huzurda oluşunu ve edeblere riayet edişini anladım... Şaşırdım.

Zira o, benden daha önce böyle bir söz işitmemişti..

Ayrıca, böyle bir şeyi daha öncesinde de bilmemekte idi.. Ona;

- **"Ey Ebul'Mâlî!. Ben de saçlarını traş ettirirken sana taharet ve zikrullah üzere olmanı hatırlatmak için seslenmiştim."** dedim. Bu sözlerim üzerine o da bana hayırla dua ettikten sonra saçlarını traş ettirdi.

Ey Aziz!..

<u>İnsanların çoğu bu anlattığımız meselede ğafildir.</u>

Oniar;

— "Kişi günâh işlediği mekan da durmasın, derhal terk etsin!.. Zira orada beklemesi ona günahını hatırlatır.. Dolayısıyla o kişi, günahının, mubah olmasını arzular... Ki böylece, günâh üzerine günâhları artabilir..."

Diyerek... Korkarlar...

Halbuki onlar, şefkatlerine binaen böyle demişlerdir.

Amma, **onlar, böyle demekle çok büyük ilimden mahrum kalmışlardır.**

Sen böyle bir hâl ile karşılaşırsan, o yerde; Allah'a itaatte (dua'da) bulun... Ondan sonra, orayı terk et!., Bu tarz hareket etmekle, benim tavsiye ettiğimi ve onların söylediğini birleştirmiş olursun.

İşlemiş olduğun günâhları hatırlar, hatırlamaz da derhal tevbe ve istiğfar et!.

O işlenilen günâh nisbetince Allah'ı zikr et!..

Zira.. **ALLAH,** Cette ve Aiâ;

«Hasenatlar (güzel ameller) **seyiatları** (kötü amelleri) **giderir.»**

(Hud sûresi, 114)

buyurmuştur.

Ayrıca Hadis-i Sahih'de de şöyle varid olmuştur,

— **«Her kötülükten sonra o kötülüğü giderecek bir hasene** (güzel amel) **işle.»**

(Keşf'ul Hafa C.1,S. 43)

Ey Aziz!..

Öyle ise; güzel ve çirkin amellerini ölçecek bir terazin olmalı..

Ki, o terazi ile, güzel ve kötü amelleri ölçebilesin...

Bil ki!..

O terazi, ŞERİAT mizanıdır.

DÖRDÜNCÜ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, ALLAH'ü Teâla'ya hüsn-ü zan etmek hakkındadır.

Ne halde olursan ol...

Rabbine hüsn-ü zanda bulun!.

SAKIN!..

Rabbine sû-ı zan etme!..

Niye?..

Zira, alıp verdiğin nefeslerinin hangisinin sonuncu olacağını BİLEMEZSİN...

öyle ise; **her hâlinde hüsn-ü zan üzere ol!..**

Ki.. Son nefesinde de o hâl üzere; öiümü tadarak Rabbine kavuşasın.

Ey Aziz!..

RABBİNE Sû-I ZAN ETMEKTEN SAKIN!.

Çünki, sû-ı zanda bulunacağın zamanda vereceğin nefeste **Allah celle celalühû**'nün senin ruhunu kabz edip etmeyeceğini bilemezsin...

Öyle ise,. Sen sen ol da..

Hayatta iken sû-i zanda bulun.

Ayrıca..

- "Ölüm esnasında, hüsn-u zan et..." diyenierin sözüne iltifat etme.

Zira..

Arif-i billâh olan zevat, alıp verdikleri **her nefeste Allah celle celalühû murakabe ettikleri iç in, onların katın da böyle den ilen sözler meçhuldür...** Yani, **kabul görmez.**

Bil ki!..

Bu açıkladığımız hâl üzere olmanın birçok faideleri olduğu muhakkakdır.

Şöyle ki..

Bu hâl üzere olmak; aynı zamanda, **Allah-u Tealâ'yı Esma ve Sıfatlarıyla bilmeyi de içermektedir... Zira, bu hâl üzere olmakla, Hakka karşı hakkıyla ahde vefa etmiş olursun.**

Allah'ın senin üzerine vacib kıldığı haklarından biri de aşağıda yazacağımız Âyetin hükmüne imân etmendir.

“Sizi bilmeyeceğiniz bir yaratılışla var etmek üzereyiz"

(Vakıa sûresi, 61)

Ey Aziz!..

Şayet, Rabbine karşı sû-i zan edici olduğun durumda **(Allah korusun)... Allah**

celle celalûhû sen de ölümü var ederse., o vakit, "**O**"nun huzuruna o hâl ile çıkarsın.

Rasulüllah Aleyhisselâm, ALLAH'ın şöyie buyurduğunu rivayet etmiştir.

- **«BEN, kulumun Benim hakkımdaki zannı üzereyim öyleyse kulum Benim hakkımda husn-ı zan da bulunsun.»**

(Buhari ve Müslim)

Yukarda zikrettiğimiz Hadis-i kudsi'de **Rabb-ül Âlemin**, hüsn-ü zannı bir vakitle kavıtlamamıştır.

Öyle ise, "Hayatta iken sû-ı zan üzere ol ve ölüm esnasında hüsn-ü zann üzere bulun.." diyerek Rabbül Âlemin'e karşı zannı hangi hükme dayanarak bir vakitle kayıtlarız..???

Bil kil.

Hüsn-ü zann, Allah-u Tealâ'nın Gafur, Rahim, olduğuna dolayısıyla da Rahmetinin Gazabını geçtiğine itikat etmekdir.

Bu itikada İlâhi da'vet edicin, aşağıda zikr edeceğimiz Âyet-i Kerime olsun:

«De ki; Ey kendilerinin aleyhinde haddi uzatanlar, Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin.»

(Zumer sûresi, Âyet 53)

İşte, Allah tealâ, rahmetinden ümid kesmeni böyle yasaklıyor.

Öyle ise, **"O"nun yasakladığı şeyleri, senin terk etmen vacib olur.** Unutma ki;

«Allah bütün günâhları yarlığar.»

(Zumer Sûresi, Âyet:53)

Ey Aziz!..

"O"nun verdiği haberler doğrudur. "O'nun verdiği haberlere değişim girmez,

Değişim girerse yalan olur. Yalan ise, **Allah-u Tealâ** hakkında muhaldir.

"Allah, bütün günâhları yarlığar.."

Allah, yukarda zikredilen ilâhi buyruğun da bağışlayacağı günâhı kayıt altına almamıştır.. Çünkü, **Cenab-ı Hak**, günâhları kelimesini **"Cemia'n"** lafzıyla te'kid kılmıştır...

Arap dil bilgisinde, **"Cemia'n"** lâfzı, kendisinden bir önce zikredilen kelimeyi te'kit (manâsını pekiştirmek, kuvvetlendirmek) etmek içindir.

Sonra...

Bu tekidi **"İnnehû huve"** ile tamamlamıştır. **"İnne"** lâfzı tahkik edatı **"HÛ"** zamiri **Huviyetullah**'a bakan zamirdir... Huve zamiri, fasidır.

Âyette;

"Şüphesiz ki "O" çok yarlığayıcıdır, çok esirgeyicidir.."

İnneHÛ'daki, **"HÛ"** zamiri öznedir.

Yüklemi ise **EL-GAFUR** ve **ER-RAHİM** lâfızlarıdır.

İşte, bu iki Esmâ'nın yüklem olmasında **Allah'ın Rahmetinin gazabını geçtiğine işaret vardır.**

Keza **"Eliezine esrefû"** demekle de haddi aşmanın ne tür olduğunu mubhem (belirsiz) bırakıyor..

İsmi nakıs olan **"Eliezine"** kelimesini zikr etmesi ise, bütün hadsizlikları kapsamaktadır... (1)

Sonra.,. **"Benim kullarım"** demekle **Allah Tealâ,** kulları kendine izafet etmiştir. Zira, onlar **"O"**nun kullarıdır.

Keza, **Cenab-ı Hak**, Hazreti İsa Aleyhisselâm'dan şöyle haber vermektedir:

"Eğer kendilerine azâb edersen <u>şüphe yok</u> ki <u>onlar senin kullarındır."</u>

(Maide sûresi, Âyet 118)

Açıkça görüldüğü gibi yukarda zikr ettiğimiz Âyette de **ALLAH**, kulları kendisine izafet etmiştir.

Ey Aziz!, Bil kil.

Onlara şeref olarak **Allah**'a izafet edilmelerinin şerefi yeter.

(1) Hazreti Şeyh, şirk ve İnkârın burada zikr edilen günâhların haricinde olduğunu başka vasiyetlerinde açıklamaktadır. Kur'ân-ı Kerîm'de de; **"Allah şirkin dışındaki günâhları afv eder."** buyurulmuştur.

BEŞİNCİ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, ALLAH'l zikretmek ve zikrullâh'ın meyveleri hakkındadır.

Her vakit, mümkün olduğu müddetçe Zikrullâh'a devam edin!.

ister gizlice, ister aşikâr, ister cemaatla, ister yalnız., **her hâlde Allah'ı zikredin!.**

Zira, **Allah *Celle Celalühü :***

"Siz beni zikrederseniz ben de sizi zikrederim." (Bakara sûresi. Âyet 152)

buyuruyor. Bu da; **Allah,** kendi zikrini, kulun zikrine cevap kıldığına delâlet eder.

Şimdi sana şöyle bir sual sorarım,..

- ***Hangi sıkıntı kula günâhlardan zararlı olabilir?..***

Allah Rasulü Aleyhisselam'ın <u>sıkıntılı</u> zamanlarında,

«Elhamdu lillahîalâ külli hâlin.»

«Her durumda ALLAH'a hamd olsun.

ve., <u>ferahlık</u> zamanlarında ise;

« Elhamdu lillahîl muni'mil mufzili »

«Ni'metleri ihsan eden ALLAH'a hamd olsun. »

diyerek dua ettiği rivayet edilmektedir:

Ey Aziz!..

Daima kalbini Allah'ın zikriyle şuurlandırırsan, kalbin zikrin nuruyla nûr'lanır..

İşte o nûr, sana keşfin verilmesine vesile olur.

Bil ki!..

Ancak nûr ile de eşyanın hakikatini keşfetmek gerçekleşebilir.

Bir kimsede, inayeti ilahî ile keşf hasıl olursa, ona, o vesile ile haya duygusu da gelir...

Buna delil ise, komşun ve saygıya layık gördüğün kimselerden haya etmendir.

Ve yine bilesin ki...

Bizim kelâmımız, ancak mü m in olanlaradır.

Vasiyetlerimiz de ALLAH'a ve "O'nun Rasulleri vasıtasıyla bize gönderdiklerine inanan müslümanlaradır.

ALLAH *Celle Celalühü*, Hadis-i Kudside şöyle buyurmaktadır:

«Kulum beni zikr ettiğinde Ben kulumla beraberim...

Şayet kulum beni nefsinde zikrederse Ben de onu nefsimde zikr ederim...

Şayet BENi cemaatla zikrederse Bende onu daha hayırlı bir cemaatta zikrederim... »

(Ebu Hureyre; Buhari, Müslim.)

Ayrıca kendisini zikredenleri Kur'ân'da da anmıştır şöyle ki:

«ALLAH'I çok zikr eden erkekler ve kadınlar... »

(Ahzab sûresi, Âyet 35)

Dolayısıyla biz de şöyle vasiyet ederiz:

— Zikirlerin en yücesi; Allah'ı her hâl de

(yatarken, gezerken, otururken, bir başka işle uğraşırken gibi..) **dâim zikretmektir.**

ALTINCI VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, TÖ'at ve kurbat hakkındadır:

Hak Teala'nın, sana zaman ve hâl lisanıyla hitâb ettiği hükümler hususunda, her zaman ve her işinde kulluk vazifelerini yerine getirmek suretiyle devamlı olarak gücünü sarf etmeye çalış!.

Buna imân edip bu hâli tadarsan, yaptığın hiçbir günâh yoktur ki tâ'at ona karışmamış

olsun...

Zira sen, **günâhın günâh olduğuna imân etmişsin..**

Dolayısıyla, tâ'atın karıştığı günâha istiğfar ve tevbeyi izafet edersen o günâh, tâa't üzere tâ'ât ve yakınlık içinde yakınlık olur...

Yani, böyle yapmakla kötü amellerin karıştığı güzel amellerin tarafı kuvvetli olur.

Allah'ın takdir ve kazasıyla oian imân, Allah'ın katında ibâdetlerin en yücesi ve kurbatın en yakınıdır.

Zira, **Allah-u Tealâ, imânı "O"na vakîn olmaya vesile kılınan bütün ibâdetlere esas kılmıştır.**

İmansız, ibâdetlerin de hiçbir değeri yoktur.

İmân'ın mucibince olan hükümlerden biri de, Allahu Tealâ, Zâfını her ne isimle zikretmişse "O"na imân etmekdir. "O"nun müsaade etmediği, bir isimie "O"nu isimlendirmekle düşüncenle "O"na isim icad etme.

Nitekim, ibâdet ve kurbatın fazileti için Hadis-i Kudsi varittir:

«Kulum, Bana bir karış yaklaşırsa, Ben ona bir arşın yaklaşırım...

..o Bana bir arşın yaklaşırsa, Ben ona bir kulaç yaklaşırım...

o Bana yürüyerek gelse, Ben ona koşarak giderim... »

(Buhari, Kitab'ül Tevhid)

Kat kat ecrin veriimesinin Zât'ına ait olmasının; zafiyet ve azlığı kula nisbet etmesinin hikmeti şudur; kullara, yapacakları amelleri az da olsa; **Allahu Tealâ,** lütfuyla kat kat mükâfat verir...

Yani, **kulun ta'âtı arttıkça Allah'ın vereceği sevabı da artar...**

Hatta, ku!, ta'atını yavaş yavaş arttırırsa da **Allah,** sevabını süratle arttırır.

— Niçin kulun yaptığı amellerde kula tedrici bir artışı izafet edilmiştir?,.

Kul yapacağı güzel ameller de Allah'a yakîn olmayı niyet ettiği ve amellerini şeriat ölçüleriyle öiçmeye memur olduğu için fiillerinde de ihtiyatı ve tedbirli olmak zorundadır.

Dolayısıyla da, **kulun, şeriatta teenni üzere olması şarttır.**

Gerçi her ne kadar kul, acelecilikle vasıflanmış olsa da, onun sürati bizzat yapacağı ameller hakkında değildir..

Aceleciliği amellerini ölçmek için, şeriatın mizanını ikame etmek içindir.

Oysa.. **Allah'ın kula olan yakınlığı için mizana ihtiyacı yoktur.**

Kulun ise, Allah'a yakınlığı talep etmek için, yapacağı amelleri ölçeceği mizan; Hakk'ın kudretiyle vaz ettiği şeriat Hakk'ın mizanıdır.

Bil kil,

Bu vasıflarla muttasıf olan Zât'ın sana olan yakınlığının, senin "**O**"'na olan yakınlığından daha kuvvetli olması lâzımdır.

Zira, "**O**" Zât'ın; senin "**O**"na yakın olmaya vesile kıldığın şeylerin "**O**"na olan yakınlığından, kat kat fazlasıyla sana daha yakin olmakla vasıflıyor. Çünkü, "**O**" **seni Rahmanın Sıfatları üzere yaratmıştır.**

Senin ilk hilafetin kendi zatına olan hilafetindir..

Sen, beden memleketinde "O'nun halifesisin.

Rai'yetin ise, cevahir, zahiri ve batini güçlerindir..

O"nun sana olan yakınlığı, senin Ona olan yakınlığındır.

Amma, işin bu kadarla biteceğini de sanma!,,

"O'nun vakînlıâının zivâdeside vardır.

O ziyâde; arş'ın, kulaç ve koşmakdır... İki karış, bir arşındır. Bir kulaç iki arşındır.,. Yani yürümeyi hızlandırdıkça koşmak olur...

Öyle ise; Hakk'ın yakınlığı, senin "O'na olan ilk yakınlığında ki yakınlık olur. Yani arşın, karışı içine kapsar... senin bir karış yaklaşman "O"nun bir karış ve ziyadesiyle sana yakın olduğunu ifade eder.

Zira..

Hak, kayıtsız mutlak evveldir, kulun evveliyeti ise, kayıtlıdır.

Dolayısıyla.,

Hakkın sonsuz yakınlığında ise, "O"nun sana olan mutlak yakınlığıdır.

Binaenaleyh, **Hakk Tealâ, mutlak evvel ve mutlak âhirdir.** İşte münasib olan yakınlıkta budur.

Ancak...

Bütün mahlukata olan yakınlığı bövle değildir,

Hakk'ın mahlukata karşı olan yakınlığının böyle olmadığına zikr edeceğimiz Âyet delâlet eder:

"Biz ona şah damarından yakınız. "

(Kaf sûresi. Âyet 16)

Ey Aziz!..

Ben bu vasiyetim de bütün mahlukata olan yakınlığını kasd etmiyorum...

Ancak burada, kulun, Allah'a olan yakınlığına, Allah'ın o yakınlığa karşılık vereceği mükâfatlarını kasd ediyorum..

Bil kil..

Kulun Allah'a yakınlığı, ancak Allah'a imân ettikten sonra, Allah'ın katından gelenlere ve onları bizlere ulaştıran Allah Rasullerine imân etmekle gerçekleşir.

YEDİNCİ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet NEFS mücâhâdesi hakkındadır.

Salih ameller yapamasan da, nefsini salih ameller işlemeye daima zorla!.

Güzel ameller yapmaya niyet et!.

Nefsin, seni kötü ameller yapmaya zorlasa da, Allah için onları terk et!

Amma, sabık kader ve Lahik kazay-ı ilâhi sana ğâlebet etse.. O vakit de; niyet edip de işlemediğin günâhdan sonra.. Yani, zihnine gelse de işlemezsen de hemen tevbe etmen gerekir.

Niye?..

Zira, nefs'İn kasd ettiği günâhı, (tevbe etmenden dolayı) **Allah**, kazasıyla sana icra ettirmese de, sana günâh yazmadıktan başka senin için bir hasene olarak yazar.

Rasulüllah Aleyhisselâm'dan bu mânâyı ifade eden bir Hadis-i Kudsi'nin rivayeti sabittir.

Allah Azze ve Celle şöyle diyor:

"Kulum bir iyilik yapmaya niyyet ederse işlemediği müddetçe bunu kendisi için bir iyilik olarak yazarım."

Hadis'in metninde geçen "**Ma**" kelimesi, zarfiyet içindir. Ayrıca mealdeki **"işlemediği müddetçe"**den zarf-ı zaman mânâsı anlaşılmaktadır.

Yani..

Kul, güze! amel yapmayı niyet ettiği durumda üzerinden geçen zaman da velev ki o güzei âmeli işlemese de **Allahu Tealâ**, bu durumda kula üzerinde geçen vaktin her bölümüne karşılık sevab yazar...

Ki bu zaman, sayıda nereve ulaşırsa ulaşsın hâl değişmez.

Öyle ise, **niyet edilen aüzei ameller, yapılmasa da o niyetin arkadaşlık ettiği zamanın her bir bölümüne karşılık sevâb yazılır.**

İşte bundan dolayı **Allahu Tealâ**, sevâb vermeyi, **«Kulum onu işlemediği müddetçe»** sözüyle kayd etmiştir.

Hadis-i Kudsi'nin devamında **Allahu Teâlâ**:

«Kulum o güzel ameli yaptığı zaman ise, ona on kat sevab yazarım. » buyuruyor,

İşte, yağmur suyuyla yetişen mahsulün zekâtının **onda bir olmasının hikmeti** de bundan dolayıdır.

Hakk, verdiğinin onda birini, bizlerden zekât olarak "O"nun için vermemizi istiyor...

Yani; Hakk'ın verdiği or> taneden birini, bizden zekât olarak vermemizi istiyor..

Dolayısıyla da kulun, güzel bir ameline karşılık, on katıyla mükâfatlandıracağını beyan ediyor.

Ey Aziz!.. Bil ki!..

Kulun yabacağı güzel amel, başkalarına faide vermesi bakımından sirayet edici olursa.. Ki bu iyilik, devam ettiği müddetçe sevabı baki olur...

Zira sevâb, o güzel amelin tekrarlanmasından dolayı Kıyamet gününe kadar devam eder.

Yani, bunlar, başkalarına fayda vermesi bakımından sirayet edici olan güzel amellerdir meselâ; vakıflar gibi.. İşte dünyevi ve uhrevi faideleri toplayan ilmi eserleri de insanlara bırakmak da bu âmellerdendir..

Zira, İlmi eserler bırakmak, gelecek nesillere güzel adet ve örfleri bir çığır olarak açmaktır..

Buraya kadar anlattıklarımıza şu Âyet delâlet etmektedir:

"İyi iş. güzel amel yapanlara (ihsan mertebesine erenlere) **daha güzel iyilik, bir de ziyâde vardır."**

(Yunus sûresi. Âyet: 26)

Âyetteki **ziyade**; fazidır. Fazl ise, mislinden fazla olan şeye denir.

Hadis-i Kudsi'nin devamında **Allah Celle Celalühü** kullara verdiği nimetleri tamamladıktan sonra şöyle diyor:

«Kulum bir kötülük yapmaya niyet eder de, yapmadığı müddetçe onun bu niyetini bağışlarım...»

İyilik niyet edipte işlemediği müddetçe kısmında **«Ma»** ile alakalı yazdıklarımız aynen bu kısımda da geçerlidir.

Yani, o bölümde sevabın hükmü ne ise bu kısmında bağışlomanın hükmü de odur.

Yani, **kul, günâha niyet ettikten sonra, onun üzerinden geçen vaktin her bölümüne karşılık, o günahı yapmadığından dolayı Allahu Tealâ'nın onu bağışlayacağı anlaşılmaktadır.**

Zira, Hadis'in devamında **Allahu Tealâ;**

«Kulum o niyet ettiği kötülüğü yaparsa, o kötülüğe karşılık bir günâh yazarım...»

buyuruyor.

(Buhari ve Müslim)

Ey Aziz!.

Melekler yaratılışlarında asıl olan hükümle babamız Adem Aleyhisselâm hakkında;

«(yerde) **orada bozgunculuk edecek, kanlar dökecek-kimse mi yaratacaksın?..»** (Bakara sûresi. Âyet: 30) demeleri; bize onların (Mele-i alâ'nın) yaratılışlarında asi olan hükmü haber vermektedir..

Zira, Melekler, Benî Adem'in yapacakları güzel amellere nazar etmeksizin, kötülüklerini zikretmekten başka birşey yapmamışlardır...

Dolayısıyla, Mele-i Âlâya, **Allah**'ın haklarına riayet etme tarafı ğalabet etmiştir..,

Melekler, yaratılışlarından bu unsura binaen, Rablerine karşı muhalefet etmeyi zaten bilmiş idiler...

Ki bu hüküm, onların zatlarında zevkle hasıldır, Zatî olan bu zevkin, onlarda peyda olması aşikâr olarak bellidir..

Meleklerin yaratılış sureti, bizim yaratılış suretimiz üzerinedir.

Melekler, yaradılış cihetiyle bizim yaratılışımızın sureti üzerine olmamış olsaydı **Allah**, onların bu muhâsemelerini zikr etmezdi.. Çünkü, **Muhâseme, ancak zıtlarla yapılır.**

Yani, Yaratıcı İle yaratılan arasındaki zıtlık (fark) gibi,,

öyle ise,,

Melekler ve insanlar, mahluk olma itibariyle nakıs, aciz ve muhtaçdırlar.

Oysa.,

Yaratıcı . her sıfatı kemâlidir.

"O" muhtaç, aciz değildir.

Allah Tealâ, Meleklerin hakkımızda söyleyeceklerini ayrıca şöyle haber vermektedir.

Melekler: "**Şu kulun güzel amel yapmayı istiyor..** " diyecekler,

Allah'ın haklarına riayet edilmesinin onlar üzerine ğalebet etmesine ibret nazarıyla bakanlar; o tarafın kuvvetinin onlarda ne kadar sağlam olduğunu idrâk ederier.,

Dolayısıyla, İnsanın fazileti işte bu sebebden bilinmektedir.,

Öyle ise; insan, bir kimsenin kötülüklerini anmaksızın iyiliklerini anmasıyla güzei sözlerinden dolayı hasıl olan mertebeyle Meleklerin mertebelerinden daha da güzel bir mertebeye ulaşır,

Zira, Melekler yukarda andığımız Âyette, hem iyilik, hem de kötülükleri yad etmişlerdir...

O halde, İnsan, sadece iyilikleri yad ederse, işte o zaman Meleklerin mertebelerinden üstün olurlar..

Artık,, Melek ve insanın bu itibarla mertebelerinin arasında ki fark apaçık olarak belli oldu,.

Ey Aziz!..

Buraya kadar açıkladıklarım Meleklerde asi olan hüküm üzerine seni uyandırmak ve sana onların yaratılışlarını bildirmek içindir.

Her biri kendi yaratılışına göre hareket eder.

Nitekim, İsra sûresi, 84. Âyette de **Allah Tealâ;**

"De ki "Her biri kendi tabiatına göre hareket eder." » buyurmuştur.

Allah, Hadis-i Kudsi'de Meleklerin bizim hakkımızda;

«Melekler falan kulun kötü amel yapmayı istiyor..... diyeceklerini de bildiriyor.,.

Halbuki, **Allah Tealâ**, o kulunu onlardan daha iyi görür ve bilir.

işte, onların bu hitabından sonra, **Allah Tealâ**, Meleklere cevaben;

«-Bekleyiniz..

Eğer kulum o kötülüğü yaparsa ona bir günâh yazın.

Terk ederse ona bir sevâb yazın.

Zira o, o kötülüğü ancak Benim için terk etmiştir.» (Müslim) buyurur..

Hadis'te bahis konusu olan Melekler, **Kiramen Kâtibeyn Melekleri**dir. Ki bu Melekleri **Allahu Tealâ** Kur'ân'da;

«Şüphesiz sizin üstünüzde hakıyki bekçiler (Allah indinde) **çok şerefli yazıcılar vardır. »** (İnfitar Sûresi, Âyet: 10,11) buyurarak anmıştır.

Âyette zikredilen Melekler, Kiramen Kotibeyn Melekleridir. Ki, onlara, konuşulan şeyleri söyleme, mertebe ve görevleri vermiştir,

Onlar, (Kiramen Kâtibiyn Melekleri) Allah Tealâ'nın sevablara karşılık neyi vereceklerini de bilmeksizin o sevabları yazarlar.

Kötülüklerle alakalı olarak da, Allah Tealâ1 nın bağışlamasını ve lûtfunun ne olacağını bilmeksizin konuşurlar... Çünkü, sonuç onlar için meçhuldür.

O halde niçin böyle konuşacaklar?..

- Şayet o Melekler, böyle konuşmamış olsaydılar bizler Allah'ın indinde olan emri bilemezdik,

Meselâ; Buhari^nin Zikrullah meclisinde bulunanların faziletiyle alâkalı rivayet ettiği bir Hadis'te,

"**Allah Tealâ**, Meleklere:

— «Siz ŞAHİD olun.. Ben onların tamamını afv ettim bağışladım.» buyurduktan sonra Melekler,

— Falan şahıs, oraya zikr için değil belki ihtiyacını gidermek için gelmiştir... diyecekler.

Allahu Tealâ:

«Onlar, öyle bir topluluktur ki onlarla oturan şakî olmaz.» diyecek. »"

İşte Meleklerin sualleri olmasaydı yani o meclis ehlini tanıtmak için cevab olmasaydı... Allahu Tealâ'nm o meclisle alakalı olan hükmünü bilemezdik,

Öyle ise; Meleklerin, bu itibarla konuşmaları; **bizim için bir öğreti ve Rahmettir**.

Meleklerin konuşmasının zahiri her ne kadar dar anlayışlılar tarafından yanlış anlaşılırsa da, sen bizim açıkladıklarımızı anlamaya çalışırsan (dar anlayışlıların düştükleri) hataya düşmezsin,.

Meleklerin böyle konuşmalarından şu hükmü anlarsın; Melekler, her şeylerinde Allah'ın haklarına riayet ettikleri için herkesinde o haklara riayet etmelerini isterler.

Onların **yaratılışında Allah, haklarına riayet edilmesi tarafı ğalabet etmiştir.**

Allahu Tealâ, Hadis'te geçen hükümleri

teyid eden Âyette ayrıca iyilik ve kötülük yapmanın hükmünü (karşılığını) şöyle açıklıyor:

«Kim Allah'a bir iyilik, güzellikle gelirse işte onu bunun on katı (ve daha fazlasıyla) **Kim de bir kötülükle gelirse bu, o miktardan başkasıyla cezalanmaz.»**

(En'âm sûresi, Âyet 160)

Ey Aziz!.. Bil kil.

Allah, kulları hesaba çektikten sonra günahkar bir topluluğu bağışladığı gibi günahkar olan başka toplulukları da hesaba çekmeden de bağışlar.

Öyle ise, Allah'ın bağışlaması; işlediği günâhlardan tevbe ederek ölen ve günâh işlemekle nefsine zulüm edip tevbe etmeden ölen herkese şamildir.

Bu vasiyeti tahkik eden, bizim bu açıklamalarımızdan sonra artık insanların ve Meleklerin yaratılışındaki birbirine olan nisbeti biiir.

Melek ve insanın yaratılış itibarıyla asıllarının bir olduğunu. Rabbimiz Vahid olduğunu bildikleri gibi bilir.

Rabbimizin birbirine Mukabil Esmaları var..

Var olan ne olursa olsun, o Esmaların sureti üzerine zuhura gelir.

SEKİZİNCİ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, efdâi olan zikr; Kelime-i Münciye hakkındadır.

İslâm ve imân'ın ilk kelimesi LÂILÂHEILLÂLLAH kelâmıdır.

Daima bu Kelime-i Münâye'nin zikri üzere ol!.

Zira..,

Lâîlâheillâllah'ın şamil olduğu (ihtiva ettiği) fâidelere hiçbir söz şamil değildir.

Kapsamı, itibariyle de zikirlerin en faziletlisidir.

Zira, Hazreti **Resul-ı Ekrem Aleyhisselâm;**

«Ben ve benden önceki Nebîlerin

söylediği en faziletli söz LÂİLÂHEİLLALLAH

kelimesidir.» (Keşt'ül Hata, 1/173) buyurmuştur.

Ey Aziz!..

Lâilâheillâllah zikri, nefi ve isbâtı bir arada toplamıştır.

Âlem, delil-i aklî ile bu iki nesneye münhasırdır. Yani, âlem'de bulunan her şey; ya müsbet veyahud.menfidir.

Bil ki!..

Bu Kelime-i Münciye'nin kapsadıklarını o kelimeyi ölçen ve ölçü aletlerini bilenlerden başkası bilemez..,

Yani, **bu kelimenin kıymetini hiç kimse tanrı hakkıyla idrâk edemez... Hakkıyla, anlaşılması anca Kıyamet gününde olur.**

Öncelikle, bu **Kelime-i münciye'nin Tevhid alâmeti olduğunu ve hiçbir şeyin Tevhide benzer olmasının mümkün olmadığını bil!.**

Zira, Tevhid'e birşey benzemesi mümkün olsaydı, iki ve ikilikten fazla olurdu.. Ki o vakit de, Vâhid olmazdı.

Öyle ise, Muâdil ve Mümasit'den başka orada ölçecek birşey yoktur. Zira, Tevhid'de ne eş, ne de benzer olması mümkün değildir.

Yani, eş veya benzer varlığın mümkün olmamaklığı **"LÂİLÂHEİLLALLAH"**ın mizana girmesini engelleyen manidir.

Bu sebebden dolayıdır ki, **ulemanın geneli, Şirki. Tevhidin mukabili kabul ettikleri için, "Bir kulda, Tevhidle birlikte şirkin varlığı mümkün değildir İnsan ya Tevhîd ehlidir veyahut şirk ehlidir... Öyleyse; Tevhidi ancak şirk ölçebilir... Halbuki ikisi bir mizanda toplanamaz..."** demişlerdir.

Yani.. **Müşrik'in mizanına Tevhid ve mü'minin mizanına şirk girmez.**

Bize göre, Tevhid'in mizana girmemesinin sebebi; Tevhid'in mua'diii (karşıtı ve denklikte ortağı) bulunmamasıdır..

Zikr edeceğimiz Hadisi kudsi'nin mânâsını idrâk edenler ve ona itibar edenler de, Tevhid'in mua'dilinin bulunmadığını bilirler.

Bu Hadis-i kudsi, şahindir. İmam Nesai rivayet etmiştir.

«Allah Tealâ; "Yedi gökler ve benden başka imar edicileri ile ve yedi kat yerler ve benden başka imar edicileri bir kefede toplasalar LÂİLÂHEİLLALLAH bir kefede toplansa LÂİLÂHEİLLALLAH kefesi ondan ağır gelir. "» buyuruyor.

Kulların amellerinin yükselişte son bulduğu Sidre-i Münteha'da sabit olan yıldızlardan oluşan Felekin altında, mizan olabilecek yer olmadığından, Allah Tealâ kudsi Hadis'de yerler ve gökleri zikretmiştir, Halbuki mizan, bu ameller için kurulmuştur.., Öyle ise, mizan, amellerin geçemediği yerin sınırını tecavüz edemez.

Hadis'in metninde, **Allah Tealâ, "Benden başka imar edicileri.."** diyor. Halbuki **Allah'tan başka imar edici mevcud değildir.**

Burada akıllı ilim sahiplerine yani Ariflere zikr edilen, işaret edilen yeterlidir.

Zira..

Var etmek Allah Tealâ'ya mahsusdur.

Amma, **"O", dilediğini yaratmak için dilediğini memur olarak vazifelendirir...**

Ölüm işini, Azrail Aleyhisselâm'a vazife olarak vermesi gibi...

O halde..

Hakikâtte **Hak'tan başka imar sahibi yok** ki terazide ona itibar edilsin..???

Ulema-ı rusum'un genel olarak **"Benden başka imar edici"** cümlesinin **Benden başka"** kısmını aşağıda yazacağımız şekilde açıklamışlar.

O ğayr'den **"Benden başka"**dan maksat; müşriklerin isbât etmeye çalıştıkları şeriktir. Ki bu inanç müşriklerin inancıdır.

Muhal Farz; o şerikin yaratma fiilinde, **ALLAH**'a ortak olsaydı **"LÂİLÂHEİLLALLAH"** müşrik inancında terazide ondan ağır olur. Zira müşrikte **Allah**'ın tarafını, eş koştuğu şeyin üzerine tercih ettiğinden **"LÂİLÂHEİLLALLAH"** her halükârda kuvvetlidir.

— Niçin müşrikler, Tevhid tarafını tercih ederler?.,

Zira..

«Onlar, "Biz, bunlara ancak bizi Allah'a daha fazla yaklaştırsınlar diye tapıyoruz."» derler. (Zümer Sûresi, Âyet, 3)

Yani, **"bizi ALLAH'a yaklaştırsın.."** sözleriyle **"Allah"**ı öne alırlar...

Dolayısıyla varlık mizanı yükseltilirse, **"LÂİLÂHEİLLALLAH"** o mizana girer.

Müşriklerin mizanına, **"LÂİLÂHEİLLALLAH"**, Tevhid-i Azameti (saygıyı gerektiren Tevhid) olarak girer.. Dolayısıyla mizanlarınında **"LÂİLÂHEİLLALLAH"** tarafı ağır olur..

Zira, müşriklerin i'tikatında **"Allah'tan başka imar ediciler"** olmasa idi Tevhid'in girdiği kefede ağırlık olmazdı. (1)

Ey Aziz!.. Bil ki!..

Tevhid Ehlinin mizanına ise, sadece "ALLAH" girer.

Buraya kadar açıkladıklarımızın neticesi: **imar edici "ALLAH" dır.**

(1) Not: Bu kısımda Hz. Şeyh müşriklerin sebebleri ilâh edinmelerini bu şekilde izah etmiştir. Zira onlar, sebeblere tapınmakta Allah'a ortak etmişlerdi.. On sekizinci Vasiyete müracaat edin. (Mütercim)

O halde, terazi tevhîd ehlîn de ne tarafa doğru ağırlık basabilir...???

Zira..

Terazinin her iki kefesinde. «Vahid»den başkası YOKtur.

Siccil sahiblerine gelince onların terazisinin kefesinde yaftalık ağırlık yapar...

Zira.,

Kişinin telaffuz edip Meleğin yazdığı Tevhidi kapsayan yaftadır Siccil...

Öyle ise; **Siccil, nutukla mahlûk olarak yazılan Kelime-i Tevhid'den ibarettir.**

Eğer, Kelime-i Tevhidi her söyleyenin mizanına koysalar o Keiime-i Münciyeyi söyleyenlerin hiçbiri ateşe girmez...

O halde..

Allah, mahşer ehlinin siccil sahibterinin hakkında, Kelime-i Tevhidin faziletini bilmelerini irade etmiştir..

Muvahhidlerden(*) **Allah**'ın dilediği kimselerin ateşe girmesinden sonra mahşer ehli ancak Kelime-i Tevhidin siccil sahiblerinin hakkındaki faziletini bilebilirler. Ve yafta o vakit mizanlarına girer.

(*) Not: Muvahhidlerden maksat, hiçbir dinin kendisine ulaşmadığı halde Allah'ın birliğini tasdik edenlerdir. (Mütercim)

Muvahhidlerin ateşe girmesini hükm edildikten sonra, inayeti ilâhi veya şefaat edicilerin şefaati ile ateşe girme hükmünden çıkarılırlar.,

Ey Aziz!..

Hulasa-ı Kelâm; mahşer ehlinden olan, siccil sahibleri hesap için mahşer yerine getirilir... İşte o vakit, siccil sahiblerinin yaftalan mizanlarına girer...

Yani, Vakfe'de Cehennem'e girme hükmüne dahil olmayıp Cennet'e gireceklerden başka kimse, kalmadığı zaman; o siccil sahibleri mahlukatın en sonuncusu olarak, mizanları kurulacak ve kayıt edilen amelleri mizanlarına girecekdir,

LAİLAHEİLLALAH için hem başlangıç hem de son vardır.

Bazende başlangıcı bizzat sonu olur. Siccil sahibleri hakkında olduğu gibi..

Ey Aziz!.. Şunu da bil!..

Allah, eşyanın en faziletli, menfaati en kapsamlı ve amellerin mizanda en ağır olanların! umumun faidesi için, kural oiarak yazmıştır. Zira kul, onların vasıtasıyla çok olan zıtlarla mukabele edebilsin..

Öyleyse, zıtla mukabele edebilecek kuvvettin, kullarda bulunması lazımdır ki, o kuralları tatbik edebilsinler..

— İnsanlar için açıklanması gereken her şeyi; Nebilerden başka kimse açıkfayamaz. Nebî olmayanlar, bu sırra vakıf olamazlar.

Hadis'te **Allah Rasulü Aleyhisselâm Efendimiz,**

— «Ben ve benden önceki Nebî'lerin söylediği en faziletli söz "LAİLAHEİLLALLAH" sözüdür.» demiştir.

Rasulûllah Efendimiz, bu sözüyle, bir kısım ehli kemâlin hususu olarak faziletini iddia ettikleri **"ALLAH ALLAH"** veya **"HÛ, HÛ"**

zikirlerinin faziletlerinin sebebine de işaret etmiştir..

"ALLAH" ve **"HÛ" lafızları Kelirne-i Tevhidin terkibini oluşturan kelimelerdendir.**

İle yapılan zikir,

Dolayısıyla;

"LAİLAHEİLLALLAH" Arif-i billah olan ulemanın indinde. Lafza-ı Celal, "ALLAH" ve "HÛ" ile yapılacak zikirden daha üstündür.

Ey ALLAH dostu!.

Faidesi umum üzere sabit olan zikirle zikretmeye "müdavim ol!.

Zira,

Kelime-i Tevhid. zikretmenin cazibesi en kuvvetli, nuru en aydınlatıcı ve neticesi en suretle hasıl olandır.

Bil Ki!..

Bu zikrin kadrini ancak, **"O"**nunla meşgul olan ve, **"O"**nun zikrinde rasih olanlar bilir.

Zira **Allah**, Rahmetini umuma şümullü olması için genişlettirmiştir..

Rahmetten umduğuna herkesin nail olabilmesi için, kurtuluşa vesile olacak yolları bilmeseler de,.. **Allah**, Kelime-i Tevhid'i vaaz etmiştir.

Dolayısıyla, kurtuluşa vesile olacak yolları herkes bilmese de Kelime-i Tevhid'ie necat ve feiah'ını (kurtuluşunu) taleb ederler.

Öyleyse artık sen de Ey Aziz!..

"LÂ İLAHE" ile bizzat varlığını nefi eti.

"İLLALLAH" demekle de (varlığın Allah'ın var etmesiyle var olduğundan dolayı) kendi vücudunu isbât et!..

Yani..

Varlığının hükmen var olduğunu, ilmen yok olduğunu kabul et!..

O halde.. Artık sen de..

"Allah" varlığını hem hükmen hem de ilmen isbât et!.

"O"nun varlığı kendisindendir.

Bizim varlığımız ise. "O'nun var etmesine bağlıdır.

Bütün Esmayı husnösı Zâtına mahsûs olan Zat-ı Vahid ilândır.

Terazinin kefelerini yedi kudretiyle alçaltıp yükselten, gökleri ve yerlerin imar edicisi "ALLAH" ilmiyle isimlendirilen ZÂT'dır.

O halde.. Ey Aziz!..

"ALLAH", saadeti ebedivevi Kelime-i Tevhid ve "O'nun bilinmesine bağlamış olduğundan, sen o zikre müdavim ol!.

DOKUZUNCU VASİYET

Ey Azizi.

Bu vasiyet, ALLAH dostlarını sevmek hakkındadır.

"LÂİLÂH E İLLALLAH" ehline düşmanlık yapmaktan sakın!.

Onların hakkında vilâyeti amme sabittir.

Onların, yerler dolusu günâhları olsa da onlar Allah'ın dostlarıdırlar.

Zira, **onlar, Tevhid ehlidirler; Allah'a şirk koşan müşrik ve kâfirlerden değildirler.**

Allah, onları işleyecekleri günâhların misli mağfiretle karşılar.,

Dolayısıyla, **vilâyeti sabit olan bir kimseye, düşmanlık yapmak haramdır.**

Zira, **"Allah", velilerine harb açanlara Dünya ve Ahirette verilecek cezayı açıklamıştır.**

Ey Aziz!.. O halde..

Sana Allah velilerinin kim oldukları meçhul olduğundan dolayı, **Allah**'a düşmanlığını kesin olarak bilmediğin kişileri **en azından** kendi haline bırak!..

Yani, hâli sana meçhul olan kimseyi öncelikle ne dost edin ne de düşman..

Amma, bir şahsın Allah'a olan düşmanlığını kesin olarak öğrenirsen ki o müşrik veya kâfirdir. Derhal ondan uzaklaş ve onu dost edinme!.

Hazreti **İbrahim** Aleyhisseiâm'ın, babası Âzer'i terk edib uzaklaştığı gibi uzaklaş!.,

Hazreti **İbrahim** Ateyhisselâm, babasının Allah'a olan düşmanlığını öğrendiği anda ondan uzaklaştı.

Allah, İbrahim Aleyhisseiâm'ın babasına karşı olan tavrını Kur'ân'da şöyle kıssa etmektedir:

«...onun Allah'ın bir düşmanı olduğu kendisince besbelli olunca, o, (bu istiğfarı kesti ve) ondan uzaklaştı. »

(Tevbe Sûresi, Âyet: 114)

Ey Aziz!..

öyleyse, Hazreti **İbrahim** Aleyhisselâm'ın babasına karşı tutunduğu tavır . ve yazacağım Âyet, senin için mizan olsun.

«Allah'a ve ahiret gününe imân'da sebat eden hiçbir kavimin, Allah'a ve Resulüne muhalefet eden kimselerle -velev ki onlar, bunların (imân edenlerin), **babaları, ya oğulları, ya biraderleri, yahud soysoplan olsunlar - d ostlaşa çoklarını göremezsin.»**

(Mücadele Sûresi, Âyet: 22)

O halde.. Ey Aziz!...

Kesin olarak **Allah'a düşmanlığını bilmediğin Allah'ın mü'min kullarına** (işlemiş oldukları günâhlarından dolayı) ihtimalle, düşmanlık besleme ve onlar hakkında, insanların dillerinde vavaın olan konuşmalara da.iltifat etme!..

Sana vacib olan, onun kötü amellerine buğz etmendir. Zatına buğz etmen değil.

Allah'a düşman olanların ise, şahsına buğz etmek lazımdır.

Öyle ise...

Şahsına buğz ettiğin kimse, **Allah'ı inkâr eden, kâfir veya şirk koşan müşriktir.**

Fiiliyatına buğz ettiğin kimse ise, **günahkar mü'min veya müslümandır.**

Artık bu açıklamalarımın ışığında, ikisinin arasındaki farkı ayırt et!.

Ey Aziz!.,

Hali hazırda kâfir olup, son nefesi bizce meçhul olan şahıslar hakkında da, ön yargılı olma!..

Zira, biz mü'miniz imânımızdan şüphe etmememiz gerekir... Yarın ne olacağını bilemeyiz.

Kafirin, bugün inkârcı olmasına rağmen, Allah, ona gelecek zamanda, imân ihsan edebilir.

Ey Aziz!..

"Benim velî kuluma düşmanlık edene karşı ben harb açarım."

Hadis-i kudsi'sinde ki büyük tehditten de, Allah dostlarını incitmemek suretiyle kaçın. Çünkü, dostun kim olduğu muayyen olmadığından bir şahsın hâli bilinmedikçe, düşmanlık etmek, Allah'ın mahlukattaki hakkına karşı vefasızlık olur. Zira o şahsın hakkındaki ilmi ilâhi bilinmez...

Allah Tealâ, onun halini açığa çıkarmadıkça da, onu, düşman edinip ondan uzaklaşma,.

Eğer **zahirde mümin olarak hâli malumun olsa** - velev ki **o hakikatte müşrik ve kâfir olsa da- sen onun hakkında Allah'ın hakkını gözeterek dost ol!.** Sakın, düşmanlık yapma!. Zira ona düşmanlık yapmakla, Kıyamet gününde Allah'ın zahir Esması seninle muhâseme eder.

Öyleyse artık sen, Allah'ın katında aleyhinde deliller oluşturmakla, kendi helakim hazırlama,.. Zira, **her şey de Allah'ın apaçık delilleri vardır.**

Allah'ın kullarına şefkat ve merhametle muamele et!.

İdrâk et ki, **Allah**, kâfir ve müşrik olmalarına rağmen, ayırım yapmadan onların rızkını veriyor.. Ayrıca.,

«Allah, sizi ve yapacağınız amellerinizi de yaratmıştır.» ilâhi buyruğunu da unutma.

Yani..

Allah Tealâ, inkâr ve şirkin onlarda vücud bulması, onların yaratmasıyla olmadığını bildiği için, rızıklarını Cenab-ı Hak, Yaratıcı olması hasebiyle veriyor.

Ancak, kâfir ve müşriklerin, inkâr ve şirki seçmelerine binaen, **"ALLAH"** onlarda **rızası olmaksızın** inkâr ve şirki yaratmıştır.

Lisan-ı umum'da zikr olunan, **"Allah her şey'in yaratıcısıdır."** sözü işte buna delâlet eder,

Onların şirki, inkârları da, bu yaratılanlara dahildir.

ALLAH, hayır ve şerrin yaratıcısıdır. Yalnız şerre rızası yoktur.

Ey Aziz!..

Lisan-ı umumdan maksad; ilmi kelâm ile iştigâl eden ulema-ı kiram kasd edilmektedir..

Lisan-ı hususda ise, varlık hakkındaki hüküm; Allah'ın ilminde sabit olan hakikâtları üzere açığa çıkar.

Lisan-ı husus'dan maksat ise; Evliya-ı izamın şeriat ölçülerine muvafık olmak şartıyla keşf ve ilhamla hasıl olan ilim sahipleridir.

Anla!..

Kim münakaşa ederse Allah'ın apaçık delilleri ona gâlebet eder..

Binaenaleyh, işlerini Allah'a tevfiz etmekle teslim ol!..

Her şey'in olduâu gibi sen de: Allah'ın ezeli ilmindeki sabit olan hâlin üzeresin.

Öyle ise, hayvanata ve mahlûkata da, şefkatle, Rahmetle mua'mele et!.

Sakın "bu hayvandır, bu camitdir, bu bitkidir... bunların hiçbir şeyden haberleri yoktur..." Deme!!!..

Belki, onlar da sende bulunmayan, esrar ve hikmetler vardır...

Sen bilemezsin!!!..

Âlemi kendi hâli üzere bırak..

Hali hazırda ikâme edildikleri görevler itibariyle de onlara nazar etme!..

Yani..

"Mücid" sıfatıyla onları icad eden Zât-ı Ehad'ın Rahmetiyle vücudlarına nazarı Rahmetle bak!..

Artık Ey Aziz!..

Sadıklar ve yalancıların hâli, sana beyân olduğu ondan itibaren, kâfir, müşrik ve münafıklarla Allah'ın emri gereği düşman ol!..

"O" sana, O'nun düşmanlarını dost edinmeni ve onlara sevgi beslemeni yasaklamıştır.

Ancak., yakînin azlığı, seni onlarla zahirde dostluğa zorlarsa, kalben onları sevmeye meyi etmeksizin onlarla ilişki kur!.

Onların yapacakları kötülükleri def etme işini de **Allah**'a bırak!.

"**O**"na kavuşuncaya kadar, bütün işlerinde "**O**"na i'timad et!.

Unutma!..

Allah'tan başka i'timad edilenlerin hiç birisi güvene layık değildir.

ONUNCU VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, farzlar ve ALLAH'a yakın olmaya vesile olan ibâdetlerin fazileti hakkındadır:

Allah Tealâ'nın sana emrettiği üzere farzları kesintisiz olarak eda et!.

Farzların hakkıyla edasını tamamla!..

Zira, onların, gereğini yerine getirerek ikmâli de senin üzerine farz kılınmıştır.

Farzların ikmaliyle de yetinme!.

İki farz'ın vakitleri arasında hangi nafile olursa olsun nafile ibâdetlere vakit ayır!.

Sakın ha!!!...

Amellerini, az görerek de hor görme!.

Zira, **Allah Tealâ**, onları, yaratttığında hakir olarak horlamamıştır.

Yani sen, o amellerini **Allah**'ın icâd etmesinden dolayı, abes görme.,

Allah, ziyâde ehemmiyet verdiği ve senin faideni İrâde ettiği şeylerden başka şeyle, seni mükellef kılmamıştır.

ALLAH'ın indinde, kadrin, o teklif kıldığı emir ve yasaklardan daha yüce olmasına rağmen, ALLAH, seni o emir ve yasaklarla mükellef kıldı...

Niçin?..

Sen teklif edilen emir ve yasaklara zuhur mahalli olduğundan dolayı, Allah İndinde, kadrin onlara nisbeten daha yücedir. Zira, teklifler senin varlığınla var olurlar.,

Dolayısıyla, teklif edilen emir ve yasaklar, mükellefin fiillerine bağlıdır.. Yani, teklifler, fiilleri itibariyle mükellefi bağlar. Mükellefin zatına nazaren değil.

Ey Aziz!..

Farzların edasına kesintisiz olarak devam ettiğinde - Allah'ın rızasına vesile olan ibâdetler içinde - Allah'a, "O"nun en çok sevdiği ibâdetle yakın olursun..

Bu sıfat sahibi olduğunda da, sen artık Hakk'ın işitmesi ve görmesi olursun,..

Öyleyse, Hak seninle işitir seninle duyar ve senin elin «Yedullah» olur... Çünkü;

"Gerçek; sana biat edenler ancak Allah'a biat etmiş olurlar. Allah'ın eli onların elleri üstündedir."

(Feth Sûresi, Âyet: 10) buyrulmuştur..

Onların elleri, Allah'ın eli olması cihetiyle ellerinin üstündedir.,, Kendi elleri olması cihetiyle biat edici ismi fail siğasi itibariyle kendi elleridir. Burada **Fâili hakiki; Allah Tealâ**'dır.

Öyle ise..

Onların eli; YEDULLLAH'dır. <u>Allah onların elleriyle biat etmiştir</u>, onlar ise, biat edicidirler.

<u>Musebeblerin gerçekleşmesinde sebeblere güç verildiğinden dolayı sebeblerin tamamı Yedullah'dır. İşte muhabbet-i uzma budur. (*)</u>

Amma, nafilelerin kurbunu ifade eden açık nass, (delil) bu muhabbeti uzma hakkında varid değildir.

O Not: Sebeb, araç ve vasıtadır. Hangi şeye araç ve vasıta oluyorsa o şeye musebbeb denir. Mesela; tâlimde muallim, öğretmeye araç ve vasıtadır. Öğrenmek ise, musebbebdir,

Sufüer maddi alemde sebeb!ere yapışmakta bir mahzur görmezler.. Zira, sebeblere yapışmak Allah emridir,

HAK, tecelli edince her işi asan eder.,

Halk eder esbabını bir lahzada ihsan eder.

(Mütercim)

Nafile ibadetlere devam etmekle ilâhi sevginin oluşacağını açıklayan delil vardır. Ve o iiâhi sevgi iie **kul. Hak ile işitir ve görür.**

Bu da, farzların edasından hasıl olan ilâhi sevginin aksidir. Zira farzların edasında **HAK, kulla işitir ve görür...**

Yani..

Farz ibâdetlerde ise, HAK kulla işitir ve görür.

Nafile ibadetlerde, kul, Hak ile işitir ve görür..

Burada..

"Farzları işlemekten dolayı olan ilâhi sevgi niçin nafileleri işlemekten hasıl olan ilâhi sevginin ters orantısıdır?.." diye sual edilirse... Deriz ki;

- Farzların edası, zorunlu kulluk vazifesidir... Ki, buda asıl olandır. Nafilenin edası ise, ihtiyarıdır, bu da ferîdir.

Onun için Hak, nafileyi mudavemet ettiğinde, senin işitmen ve görmen oluyor.

Peki..

Nafile ibadetler niçin nafile diye isimlendirilmiştir?..

Nafile ibâdetler, farz kılınan ibâdetlerden, fazlalık olduğu için nafile ismiyle isimlenmiştir.

Niye fazlalık?..

Hak Tealâ mevcûd iken sen yoktun, Sen, Hadis varlığınla fazlalık oldun... Dolayısıyla, sen de asıl olan ziyadeliğinin gereği, nafile ibâdetler meşru kılınmıştır.

İşte, Hakk'ın, asıl olan varlığı gereği, farzlar emir edilmiştir.

Dolayısıyla, farzların edasında; sen HAK için, ve nafilelerin edasında ise, kendin için olursun.

Ey Aziz!. Bil ki!..

Allah, senin, "**O**"nun için olmandan dolayı olan muhabbeti, senin, senin için olmandan dolayı olan sevgisinden daha yüce ve şiddetlidir.

Buraya kadar anlattıklarımız yazacağımız sahih olan Hadisin de mânâsıdır.

— Kulum Bana, kendine farz kıldığım amellerden daha sevimli bir amelle yaklaşamaz,

Kulum nafile amellerle bana yaklaşmaya devam ederse, Ben onu severim.

Onu sevdiğim zaman da, onun duyan kulağı, gören gözü, tutan eli, yürüyen ayağı olurum.

Benden birşey istediği zaman, kendisini korurum, mü'min bir kulumun canını almakta tereddüt ettiğim kadar hiçbir şeyde tereddüt etmiş değilim. O ölümü istemezken, Ben de fazla yaşlanarak fena duruma düşmesini arzulamam." (Buharı)

Ey Allah dostu!,

Allah'ın sevgisinin neticesine bak!..

O halde.. Sen, İlâhi muhabbetin oluşmasına vesile olacak amellerin edasına kesintisiz olarak devam et!.. (*)

Zaten farzları edâ etmeksizin nafilelerin edası mümkün değildir...

Nafile ibâdetlerin bizzat kendilerinde farzlar vardır.. Ki, nafilelerde olan farzlarla farz kılınan ibâdetlerdeki noksanlıklar da tamamlanır.

(*) Not: Dikkatle nazar edilmesi gereken bir cümle.. Allah sevgisini elde etmek için başta farzları ondan sonro da, nafileleri edaya gayret gösterilmesi vasiyet olunmakta.. Yani ibâdetlerin mecmunda oluşacak olan Allah sevgisinin yüceliğini Hazreti Şeyh'in anlatmlarıyla tefekkür edip ve ona göre kulluk görevlerini önce farzlar olmak sonra nafileler olarak ifâ etmeye gayret göstermek gerekir.. Zira, Farzları edâ etmeksizin Allah sevgisinin oluşmayacağı Hazreti Şeyh'in açıklamalarından açıkça anlaşılmaktadır. Farzdan; ibâdet, muamelat, miras ve ukubat'ta Allah'ın kesin olarak emrettikleri kasd edilmektedir. Yani sadece namaz, oruç, zekat ve hac farz değildir. (Mütercim)

Sahih oian bir Hadis-i kudsi'de **Allah**, şöyle buyuruyor:

"Kulumun eksik katan farzlarını işlediği nafilelerle tamamlarım."

(Sünen-i Ebu Davud)

Öyle ise, kulun bütün amelleri bu minval üzere hesaba alınır.

Ey Aziz!..

Nafile, farzlarda benzeri ve asit bulunan ibâdetlere denir.

Dolayısıyla, nafilede, farzların yerine geçecek kuvvet bulunmadığından bizzat nafilenin içinde bir takım şeyler farz kılındı, ki o farzlarla, farz olan ibâdetlerdeki eksiklikler cebir edilebilsin.

Nafile namazlarda olduğu gibi..

Aslolan farz namazda edanın şart ve rukunları ne ise, nafile namazda da onlar vardır. Onlara riayet etmeksizin nafile namaz namaz sayılmaz.

Yani, nafile namazlarda da farz namazlarda yapılan zikir, secde, rüku ve benzeri şeylerden her birisi farz'dır.

Ey Aziz!..

Ulema-ı rüsum. Farzlar da benzeri ve aslı bulunmayan ibâdetler için; **"Nafile ibâdetler hiçbir dayanağı olmayan mustekil ibâdetlerdir. Böyle müstakil ibâdetler ise, bid'atdır. Kuran ve sünnete dayalı değildir."** derler ve bu sözlerine delil olarak da;

«Onların (yeni bir âdet olmak üzere) **ihdas ettikleri rehbanlığa** (gelince) **onu üzerlerine farz etmedik."**

Hadid Suresi 27. âyetini zikrederler.,

Halbuki **Resul-ı Ekrem Aleyhisselâm Efendimiz;**

«Her kim müslümanlıkta bir güzel çığır açarsa kendisinden sonra bununla amel olunursa kendisi için de bununla amel edenin sevabı misli sevab yazılır, bunların sevaplarından bir şey noksan edilmez.»

(Riyaz'us salihin, Müslim)

buyurarak **bu tür amellerin, Sünnet-i hasene olduğunu bildirmiştir.**

Öyle ise; bu ibâdetleri yapmayı da vasiyet etmiştir.

ON BİRİNCİ VASİYET

Ey Azizi

Bu vasiyet; konuşmanın önemi hakkındadır.

Amellerini muhasebe ettiğin gibi, konuşmalarını da murakabe ve muhasebe et!.

Zira, konuşmalarında amelierindendir... Amellerinden olduğu için de, şöyle denilmiştir:

-Her kim kelâmını amelinden sayarsa az konuşur.» (Cami'us Sağir)

Ey Aziz!..

Allah Tealâ, kullarının konuşmasını gözetir.. Zira, **Allah**, konuşana telaffuz edeceği şeylerden daha yakındır.

Öyle ise, konuşacağın şeyler şaka da olsa, **Allah'ın sana konuşulmasını yasakladığı konuşmaları telaffuz etme!.**

Zira, o konuşmalarla meşgul olmandan dolayı Allah, sana hesab sorar.

Bize rivayet edilir ki kul işlemiş olduğu kötü amelleri konuşmadıkça Melek onun aleyhinde yazmaz.

Bu rivayeti teyid eden şu Âyetde **Allah Tealâ**, şöyle buyuruyor:

«O, bir söz atmaya dursun, mutlak yanında hazır bir GÖZCÜ vardır.»

(Kâf Sûresi, Âyet; 18)

Âyetteki **GÖZCÜ**'den maksad; senin konuşmalarını yazan Melek'dir.

Allah, bir başka âyette ise şöyle buyurmaktadır:

«Halbuki sizin üstünüzde hakıykî bekçiler (Allah indinde) **çok şerefli yazıcılar vardır, ki onlar ne yapıyorsanız bilirler.»** (İnfitaar Sûresi, Âyet: 10-12)

"Bir SÖZ atmaya dursun" ve "Ne YAPIYORSANIZ bilirler." Cümlelerinin neticesinde **birinci Âyette** geçen **"SÖZ"** kelimesinden murad edilen, işlenmemiş **sadece söz de kalmış fiiliyat, ameller** kasd edilmekte.. **İkinci Âyette** ise, **YAPIYORSANIZ** kelimesinden murad edilen, **işlenmiş olan fiilîyat'ın amellerin kasd edildiğini** görürüz ki.. **Her iki halde de Yazıcılar kayd edicidir.**

Ey Aziz!.

"Allah yolunda öldürülmüş olanlar için "Ölüler" demeyin."

(Bakara Sûresi, Âyet: 154)

Ayetindeki Ailah Tealâ'nın hükmünü tefekkür et!.

Allah, böyle konuşmanı yasaklıyor...

Niye?..

Çünkü, **Allah**, "**O**"nun yolunda öldürülmüş olanlar için "**Ölü..**" diyenleri yalancı olmaklıkla vasıflandırıyor.

"Allah yolunda öldürülenleri sakın ölüler sanma. Bilakis onlar Rableri katında diridirler." (Ali imrân Sûresi, Âyet: 169) buyuruyor.

Yani, andığımız Âyette, onların hakkında, Rablerinin katında diri olduklarını ve rızıklandıklarını söylüyor..

Dolayısıyla, **söz söylemeyi irade ettiğin zaman; ALLAH'ın sana izin verdiği daire içinde konuşmaya çalış!..**

Bil ki!..

Hazreti Resul-ı Ekrem, mizah yaptığında bile Hak olan şeyden başka birşey konuşmazdı.

Ey Aziz!.. Artık şu Âyetleri konuşma ile alâkalı olarak kendine mizan edin.,

Allah çirkin sözün alenen söylenmesini sevmez."

(Nisa Sûresi, Âyet: 148)

"Onların fısıldaşmalarının bir çoğunda hayır yoktur."

(Nisa Sûresi, Âyet: 114)

Öyleyse; **Allah'ı hoşnut edeceğin hak sözleri konuşmayı kendine kural edin!..**

Amma.. Şunu da BİL!,.

Söylenen her gerçek Allah'ı hoşnut etmez.. Yani, **gıybet ve koğuculuk gerçek olsalar da haram olmalarına binaen Allah'ı hoşnut etmeye vesile olmazlar.**

Hiç unutma!,.

ALLAH, sözleri gözetir..

Sahih-i Müslim'de rivayet edilen bir Hadis-i kudsi'de Allah'ın sözleri nasıl gözettiği şöyle ifâde edilmektedir;

Resullullâh Aleyhisselâm Hudeybiye'de bize gece yağan yağmurun ardından sabah namazını kıldırdı...

Resul-ı Ekrem Aleyhisselâm, namazı bitirince halka yönelip;

Rabbiniz ne buyurdu biliyormusunuz?., buyurdu. Oradakiler,

Allah ve Rasulü daha iyi bilir, diye cevap verdiler..

Rasulullah Aleyhisselâm ;

— Allah; «Kullarımın arasından Bana imân eden de, inkâr eden de oldu..

"Allah'ın fazlı ve rahmetiyle bize yağmur verildi..." diyen. Bana imân eden ve yıldızların gücünü inkâr edendir..

"Falan falan yıldızdan bize yağmur verildi..." diyende. Beni inkâr edip yıldızın gücüne inanan kişidir.." buyurdu. Dedi."

(Müslim)

İşte, Allah, kullarının söylemiş oldukları sözlerini gözeterek, imân ve inkâr edenleri söylemiş oldukları sözlerle, birbirlerinden ayırmıştır.

Yani, "Falan falan yıldızdan bize yağmur verildi" diyen, Allah'ın yağmuru yağdırdığını beyninden kabul etse de, bu kabulünü zikretmediğinden dolayı, Allah'ın kudretini söylemiş olduğu sözle örtmüş olur.. Ki, Allah, hadis-İ kudsi'de (gerçeği) örtme manasına gelen "Küfür" kelimesini bu hâli açıklamak için zikr etti.

Ey Aziz!..

Dilini "Bulutlar yağmur yağdırdı.." gibi sözler söylemekten.. Özellikle de, böyle itikatda bulunmaktan sakın!.

Sen, Allah'a imân etmişsen ancak, **Allah'ın yağmuru bulutlar vasıtasıyla yağdırdığına itikâd edebilirsin.**

Anla!..

A'detullah, her şevi bir sebebe bağlamıştır.

Amma, A'detullah böyle de olsa yani herşeyi sebebler vasıtasıyla zuhur ettirse de, ancak **bazen de, mu'cizeler gibi birtakım harikulade olan şeyler, sebebsiz olarak da vücuda gelmesi mümkün olur..**

Binaenaleyh... Yine de sen, herşeyi sebeb!ere nisbet etmekten çıkacak, itikadî bozukluk ve kabahatlardan sakın!.

Ki, o sebebler, seni Allah'ın koyduğu sınırlardan alıkoymasın.

Allah, denetlemeyeceği sınırlar nasib etmemiştir.

Binaenaleyh, i'tikâdı ve ameli vazifelerinde, Allah'ın koymuş olduğu sınırları tecavüz etme.

Rasulullah (s.a.v.)'dan, konuşmanın ehemmiyetini ifade eden şu sahih Hadis variddir:

«Bir kimse Allah'ın rızası olmayan kelâm söyler bilmez.. O kelâm, onu nereye ulaştırır. Ki o kelâm, sebebiyle yetmiş yıl Cehennemde aşağıya düşer.

Bir kimse de, Allah'ın rızası olan kelâmı konuşur bilmez.. O kelâm, onu hangi mertebeye ulaştırır. Ki o kelâm sebebiyle İlliyyine yücelmesine sebeb olur.» (Buhari)

Öyle ise, Ey Aziz!.

Allah'ı hoşnut edeceğin kelâmı konuş ve "O"nun söyleme... gazabını gerektirecek sözler söyleme…

Bu ise, konuşulacak şeylerde Allah'ın koyduğu sınırları bilmenle ancak mümkün olur.

Ebu Hureyre Radiyallahu anha, ***"Yağmur yağdığında bulutların açılmasıyla yağmur yağdırıldı.."*** der, sözlerinin ardından şu Âyeti okurdu:

«Allah'ın insanlara açacağı herhangi bir Rahmeti tutacak (hapsedecek hiç bir kuvvet) **yoktur. »**

(Fâtır Sûresi, Âyet: 2)

Sebebleri koyan, diken ve adetini sebeblerin oluşturması esnasında icra eden **ALLAH celle celâlühû**, olduğuna itikad üzre olsan da... **Allah'ın yasakladığı şeyleri konuşma.**

İmdi, her şeyin yaratıcısı Allah Tealâ'dır. Sen buna inanıyorsun... Amma yine de, "Şu yıldız veya burç şöyle yapar,.." demeyeceksin. Çünkü, **Allah**, yıldızların yağmur yağdırdığını söyleyenlere **gerçeği örten, KÂFİR demiştir.**

Hiç unutma!,.

Allah, yapmanı yasakladığı şeyler gibi konuşulacak şeylerde de -velevki gerçek de olsa - konuşmanı yasakladığı şeyler vardır.

Allah Tealâ'nın, Hadis-i Kudsi'deki şu kavlinde tefekkür et ve ona göre konuşmalarına dikkat et!.

"Bana imân edip yıldızları inkâr eden, yıldızlara imân edip beni inkâr eden.. "

(Bûharî, Müslîm)

diyenleri kâfir namıyla vasıfladı. Zira, kul ne zaman ***"Allah'ın fazlı keremıyle yağmur yağdı.."*** derse... yıldızların ismini söylememesi itibariyle onları örtmüş olur...

Bir kimse de, "***Yıldızlar yağmuru yağdırdı.."*** derse **faili hakîkinin ALLAH, olduğuna itikâd etse bile Allah'ın kudretini örtmüş olur..**

Ey Aziz!..

İnsanların çoğu, konuşma ile alâkalı olan, bu hükümlerden gafildirler,

Resul-ı Ekrem Aleyhisselâm,

"İnsanları, lisanlarının biçtiği şevler, burunları üzere Cehenneme düşürür.»

(Tirmizî) buyurarak konuşulan mevzular itibariyle de kelâmın, insan için ne büyük tehlikeli neticelere sebeb olacağını açıklamıştır.

Bir Hakîm de boş konuşmanın çirkinliğine şöyle işaret etmiştir;

- Haps edilmeye dilden daha layık bir şey yoktur.

Allah, dili, iki kapının ardında yaratmıştır..

O kapılar ise, dişler ve iki dudaklardır..

Böyle yaratılmasına rağmen insan, o kapılan açar ve fuzûli şeylerin çoğalmasına sebebiyyet verir.»

ON İKİNCİ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, rûh sahibi olan varlıkların suretlerini yapmak hakkındadır:

Rûh sahibi olan varlıkların, suretlerini yapmaktan sakın.,

Gerçi böyle yapmak insanların katında hafif birşey gözükse de... Allah'ın katında ağır mes'uliyeti vardır.

Kıyamette resim yapanlar, en şiddetli azabla mubtela olurlar...

Onlara, Kıyamet gününde "Yaptığın şu şeyi dirilt.." veyahut "Yaptığın şu suretlere rûh ver.." denilecek.

Lâkin orada onlar, rûh vericiler olamazlar.

Sahih olan Hadis-i kudsi'de ALLAH Tealâ şöyle buyuruyor:

«Benim yarattıklarıma benzeyen şeyler yapmaya kalkanlardan zalim kim olabilir.. Haydi bir zerre veyahut bir tane veyahut bir arpa yaratsınlar bakalım...»

(Buhâri)

Ey Aziz!..

Kul, tasvir hakkında varid olan yasaktan ötürü resim yapmayı terk etse.. Yani, canlı ve cansız varlık tasvirlerini yapmakla Rububiyette rekabet etmezse, alemde mevcud olan bütün varlıkların hayat sahibi olduklarını müşahede eder.

Onların her birisinin, Allah'a hamd edici tenzih ve teşbih ile konuşan canh varlıklar olduğunu bilir.

Oysa ki, Alem-i Şehâdette gördüğü varlıkların suretlerini tasvir etmeyi nefsine hoş görenler, dünyada anlattığımız keşfe asla nail olamazlar..

Zira, **hakikatte âlemin her bir sureti için Ruh vardır... Öyle ruh ki, Allah, baş gözlerimizle onun hayatını idrâk etmeyi bizden perdelemiştir.**

Âlemde her suret sahibi olanlar için sakın "cansızdır" demeyin..

Ahirette, ne kadar varlık varsa hepsinin hakikâti açığa çıkar..

Her şeyin hakikâtinin kendisinde açığa çıkacağından ötürü Ahirete Dar'ul Hayavan (*Canlılar yurdu*) denilmiştir.

Ey Aziz!.. Evet!.

Ahirette, dünyadaki hâllerine muhalif olarak her şeyi canlı ve konuşur olarak göreceksin.

Buna delil, **Resul-ı Ekrem Aleyhisselâm**'ın elindeki taşlar tesbih ettiğine dair rivayet edilen sahih Hadislerdir.

İnsanlar, işittikleri tesbihde, mu'cizeyi taşlara nisbet kılmakla hata ettiler...

Halbuki, mu'cize, o taşların teşbih etmesinde değil, taşların teşbihini işitenlerin işitmesinde gerçekleşti.

Zira, **Allah**, Kur'ân'da büdirdiği üzere;

«Göklerde ve yerde bulunan her şey Allah'ı teşbih etmektedir.»

(Hadid sûresi, Âyet; 1)

zaten o taşlar, dâim teşbih ediyorlardı.. Fakat şöyle de denilebilir;

— O taşlar, bu olaydan önce zikr etmedikleri şekilde teşbih ettiler.

Veyahut,

— Bu olaydan önce kendilerinin bulundukları heyetin dışında bir heyet-i mahsusa ile zikr ettiier.

İşte bu son iki tevile göre, mu'cize o vakit, taşlarda zuhur etmiş olur..

Ancak, İşitenlerin işitmesinde mu'cizenin gerçekleşmesi ise, yaratılış itibariyle sesinin insanlarca işitilmesi mümkün olmayan nesnelerin sesinin işitilmesidir.

ON ÜÇÜNCÜ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, hastalan ziyaret etmek hakkındadır:

Ölümü hatırlatmaya ve ibret almaya vesile olduğundan hastalan ziyaret etmeyi kendine âdet edin ve sakın hastaları ziyaret etmeyi terk etme!.

Allah, insanı zaif ve aciz yaratmıştır... hastayı ziyaret etme esnasında ona bakman, yaratılışında asıl olan acziyetini sana ikaz eder..

Hastayı ziyaretin niçin sana acziyetini ikaz ediyor?..

Taat üzere olmana vesile olacak kuvveti elde etmen için, Allah'ın sana vereceği sıhhata muhtaç olduğunu anlamana vesile olduğundan, sana hasta ziyareti ikaz edici olmuş oluyor...

Zira, **kul, hastalandığında, Allah onunladır.**

Hastanın halini görmüyor musun?., O, ALLAH'tan başka hiç bir kimseden yardım istemez ve hep Allah'ı hatırlar.. Ve, böylece de; Allah'ı dilinde yâd ederken kalbinde de "O"na iltica eder...

Öyle ise; hasta kim olursa olsun... Hastalığı müddetince hep Allah ile olur... Hasta olan kişi, iyileşmesine vesile olacak sebeblere yapışsa da... Yani, tabiblere baş vursa da... Allah'tan asla göfil olmaz...

Niçin hasta gaflete düşmez?.. Zira, bu haliyle Allah'ın kudretini müşahede ederek, kendisinin aciz ve zaif olduğunu idrak' ederek, huzur-u ilâhide kemâl-ı edeble durur.

Allah Tealâ, insanlara Kıyamet gününde şöyle hitab edecek:

«Ey Ademoğlu, Ben hastalandım, Beni ziyaret etmedin..

Kul,

ben seni nasıl ziyaret bütün âlemlerin

— "Ey Rabbim ederim, ki sen, Rabbi'sin..." der.

Yüce Allah,

— "Bilmez misin ki, filanca kulum hasta oldu ama sen onu ziyaret etmedin, bilmez
misin ki, eğer sen onu ziyaret etmiş olsaydın, Beni onun yanında bulurdun...»

Hadisteki **"Beni onun yanında bulurdun,."** kavlinin manâsı; **hastanın gizli ve**

aşikâr olarak Aflah'ı zikretmesidir.

Ey Aziz!..

Allah'ın kullarından birisi, senden yiyecek veyahut içecek bir şey istediğinde İstediği şey, gücünün yettiği bir şeyse ona yedir ve içir...

Zira senin hiçbir şeref ve makamın olmasa da, yemek ve içecek taleb eden şahsın, senden yemek ve içecek istemesiyle, seni kullarını yediren ve içiren Hakk'ın menziline çıkarması, senin için büyük bir makam ve şerefdir.

Halbuki böyle idrâk edenler maalesef çok azdır..

Ey Aziz!.. Hâl lisanıyla,

— ***"Ey ALLAH'ım bana ihsan et.."*** diye sesini yükselterek birşeyler taleb eden dilencinin haline İbretlT nazarla bir bak..

Allah, onun bu hâlinde kendi isminden başka birşeyi konuşturmamış..

Allah, dilencinin sesini de sen, onun isteklerini işitip ihtiyaçlarını gidermen için yükseltirmiştir..

Öyle ise, dilenci böyle yalvarmakla seni **«Rezzak»** ismiyle isimlendirmiş ve Allah'a iltica etmesi gibi sana iltica etmiştir..

Binaenaleyh sana layik olan, seni Mevlasının makamına çıkaran kimseyi mahrum etmemen ve ona istediği şeyi vermekte gayret göstermendir.

Anlattıklarımız, başta zikr ettiğimiz

Hadis'in bir bölümünün mânâsını teşkil etmektedir. Hadis'in devamı şöyledir:

«Ve yine buyurur;

— "Ey Ademoğlu, Ben senden yiyecek istedim, ama sen Bana yiyecek vermedin!..!

Kul,

— "Ey Rabbim, ben Sana nasıl yiyecek veririm ki, Sen bütün âlemlerin Rabbi'sin.." der..

Yüce ALLAH;

— "Bilmez misin ki, filanca kulum senden yiyecek istedi de, sen ona yiyecek vermedin, oysa sen ona yiyecek vermiş olsaydın, o verdiğini Benim katımda bulurdun..."

Ve yine buyurur;

— "Ey Ademoğlu, Ben senden su istedim, ama sen Bana su vermedin!.."

Kul,

— "Ey Rabbim, ben sana nasıl su veririm ki, Sen, bütün âlemlerin Rabbi'sin." der...

Yüce ALLAH,

— "Bilmez misin ki, filanca kulum senden su istedi de, sen ona su vermedin...

Oysa sen, ona su vermiş olsaydın... o verdiğini Benim katımda bulurdun..."

İmam **Müslim** bu Hadisin, **Muhammed ibni Hatimi**'den o da **Behz ibni Hammad ibni Seleme**'den o da **Sâbit'ibni Ebi Rafi**'den o da **Ebu Hureyre**'den ***Allah onlardan razı olsun***, tahricini bu rivayet üzere yapmıştır.

Ebu Hureyre'den rivayet edilir ki **Allah, ondan razı olsun**, Hazreti **Rasulullah Aleyhisselâm**, bu Hadisten sonra şöyle buyurdu.

«Allah Tealâ, kendini kulun yerine koydu.»

öyle ise...

Bütün zamanlarında, Allah'ı anan ve daima huzuru ilâhi'de olduğunu idrâk eden kul, Hakk'ın kendisinden yiyecek ve içecek taleb ettiğini müşahede eder ve istenilenleri yerine getirir.

Niçin böyie müşahede ederek isteniienleri yerine getirir?..

Zira, ihtiyaç sahibinin acizlik hâli kendisine arzedilen şahıs, kıyamet gününde yiyecek ve içecek taleb eden şahsın düştüğü acizlik içersine düşebilir...

İşte o vakitte, Allah, o kimsenin ihtiyacını giderene hiç ummadığı mükafat verir...

O mükâfat;

«... <u>verdiğini benim katımda bulursun...»</u>

ilâhi sözünün manâsıdır.

Yani...

«o ihtiyaç sahibine, verdiğin yiyecek ve içecekleri..., Kıyamet gününde huzuruma çıkacağın ana kadar senin için korurum ve onları önceki hallerinden daha güzel ve büyük olarak terbiye ederim... Ve, onları sana mükâfat olmak üzere geri veririm.» buyuruyor.

Ey Aziz!..

Hiç olmazsa İhtiyaç sahibinin, senden içecek taleb etmekle seni her kesin ihtiyacını gideren Hakk'ın menziline çıkardığını göremiyorsan, en azından kat kat sevab ve güzel kazanç elde etmek için onun ihtiyacını ticaret niyetiyle gidermeye çalış.,

Zira.. **ALLAH, seni kendisine "halife" kılmıştır.**

Allah Tealâ'nın sana emaneten verdiği nimetlerden senden istediğini bildiğin ve Hadisin içerdiği mânâya vakıf olduğun zaman, nasıl onların ihtiyaçlarını gidermezsin???...

Verende, alanda ve verilende hepsi Allah'ındır.

Allah, âyette sana emaneten verdiği ni'metlerden infâk etmeni vasiyet etmekte, Ve, o vasiyeti yerine getirdiğin vakit de, sana kat kat mükâfat vereceğine söz veriyor. .

«Allah'a ve Rasulüne imân (etmekte sebat) **edin,** (sizden evvel geçenlerin ardından Allah'ın) **size** (tasarruf için) **vekâlet verdiğinden** (onun uğrunda) **harcayın. İçinizden imân edip de** (o surette) **harcayanlar** (yok mu) **onlar için büyük mükâfat vardır."**

(Hadid Sûresi; Âyet: 7)

Ey Aziz!..

İnfâk edeceğin zaman; ihtiyaç sahibini güleryüzle karşıla.. Hiçbir surette onu, boş çevirme... Velevki **ona hiçbir şey veremesen dahi, güzel söz ve güleryüzle muamele et..**

Zira, sen de **Allah**'ın huzuruna Kıyamet gününde, ihtiyaç sahibi olarak çıkacaksın.. O vakit de, ihtiyaç sahibine yaptığın muamelenin misli ile Allah, sana muamele eder.,.

İmam **Hasan** Efendimiz, ihtiyaç sahibi, ondan bir şey istediğinde İstediği şeyi vermekte acele ederdi.. Ve..

— ***"Benden önce azığımı âhırefe taşıyan sefa geldin hoş geldin..."*** derdi. Zira, o ihtiyaç sahibini ondan önce öhırete azık taşıyıcısı olarak görürdü...

Niçin böyle görürdü...???

İnsan, Allah'ın verdiği nimetlerden ihtiyacından fazlasını infâk etmezse... Kıyamet gününde, nimetler hususunda suale tabi tutulur.

ON DÖRDÜNCÜ VASİYET

Ey Azizi..

Bu vasiyet, ZÛLUM hakkındadır:

Zûlum, kıyamet gününde karanlıklara sebeb olduğundan, dünyada Allah'ın kullarına zûlum etmekten sakın!..

Kullara zûlum; Allah'ın senin üzerine vacib kıldığı haklarını onfardan engellemendir.

Bazen, kulun içinde bulunduğu sıkıntıları, müşahede etmekle onun, senin üzerine vacib kılınan haklarını görürsün... Ki, böylece onun bu haliyle, senin malındaki hakkını sana bildirdiğini idrak etmen lâzım...

Zira, Allah, senin üzerine vacib olan hakkını, vermen için sana, onun hâlini müşahede ettirmiştir...

Böyle anlamayıp da, onun sıkıntısını görmemezlikten gelirsen bilesin ki mes'ûlsun.

Niçin mes'ûlsün?..

Şunu bil ki, o kulun, hacetini gidermeye görünüşte gücün yoksa da Allah, boş yere sana, onun hacetini bildirmemiştir..

Öyle ise; Allah'ın, onun hacetini sana bildirmesinde ki muradı; senin onun ihtiyacını giderebilecek başka bir şahsa güzelce onun hacetini arz ederek ona yardımcı olmandır.

Ey Aziz!..

Hiçbir şey yapamıyorsan azından o kardeşine dua et!..

Yani...

O kulun, hacetini gidermek için **bütün gücünle gayret gösterdikten sonra dua etmekten başka çare kalmamışsa dua ile yardım et!.**

Anla!..

Hâli sana bildirilen şahsa anlattığımız ölçülerde yardımcı olmaktan gâffl olursan, sende onun halini bilipte ona yardım etmeyen zâlimlerin taifesinden olursun.

Peki!!! Ne zaman o zalimlerden oluruz?.. diye sorarsan.. Cevaben derim ki:

O kul, ihtiyaç duyduğu şeyi elde etmeden öldüğü zaman.

Ancak bu durumdan kurtulman, o ihtiyaç sahibinin, ihtiyacını mü'minlerden birinin gidermesiyle haberin olmaksızın senin üzerine vacib olan hakkını senden sakıt etmesiyle olur.

Yani, bir başkası o ihtiyaç sahibine muhtaç olduğu şeyi verirken senin üzerine vacib olan (daha evvel sana hâlini arz ettiği İçin) hakkını sakıt etmeyi niyet etmese de hakkı sakıt olur.

Zira, **mümin mü'minin kardeşidir. Mümin mümine zulm etmez ve sıkıntıya sokmaz.**

Evet hakikâtte de böyledir. Allah Tealâ böyle kabul eder.

Ey Aziz!.. O halde..

Sıkıntılar içindeki ihtiyaç sahibine bir şey verdiğin zaman, onu senden önce görüpte mahrum bırakan mü'minin yerine de onun hacetini gidermeyi niyet et!..

Zira, onu mahrum bırakan mü'min daha önce ona bir şey vermiş olsaydı o, ona kanaat ederdi.

Halbuki o mü'minin, ona bir şey vermemesi, mahrum bırakması senin ihtiyaç sahibinin halini bilmene vesile oldu..

Binaenaleyh, o mü'min hayır işlemeyediğinden sen, o hayrı yaparken sevab bakımından onu kendi üstüne tercih et!..

— Zira, o mü'min, ihtiyaç sahibini mahrum bırakmamış olsaydı sen bu hayra nail olamazdın.

Ey Aziz!..

İşte, **Arif olanlar, halleri ve sözleriyle bir şeyler isteyen fakru zaruret sahiblerine yani SÂİL'lere, bu anlattığımız niyetle muhtaç oldukları şeyleri verirler.**

Zira, Allah Tealâ, onlar hakkında;

Sâile gelince; (onu) **da azarlayıb koğma.** Duhaa Sûresi, Âyet: 10) buyurmuştur.

Ayrıca, zikr olunan Âyette İstenilen şeyler yalnız maddi nesnelere tahsis edilmemiştir. Çünkü **sâil, ihtiyaç sahibi olan zâttır.**

Öyle ise, **ilmi isteyenler de maddi faideleri talep edenler gibi Âyetteki Sâil taifesine dahildirler.**

Yani, azgınlar hidâyeti, açlar yemeği, çıplaklar soğukta-sıcakta kendilerini korumak için veya avret yerlerini örtecekleri elbiseyi talep eder.. Bazen de senin intikam almaya kudretinin olduğunu bilen katil, afv etmeni talep eder..

Ey Aziz!..

Öyle ise komşularına hediye, açlara yemek, susuz kalanlara su ve çıplaklara elbise ver..

Şunu kesin bil ki!..

Senden istenilen seve isteyenden daha muhtaçsın...

Zira, **Allah, hiçbir şeye muhtaç olmamasına rağmen, kulların zararların defini ve menfaatlarının celbini kendisinden istemelerini İster... Tâkî dualarını kabul eder ve ihtiyaçlarını gidersin.**

Öyle ise, Allah'ın kullarına böyle muamele etmeye sen daha lâyıksın... Zira, bu ihtiyaç duyulan şeyler de sen de Allah'ın yardımına muhtaçsın..

İmam **Müslim** zikr edeceğimiz Hadisi Ataullah'dan o da Abdurrahmı'bnu Behrami'd-Dârimi Mervan'dan yani ibnu Muhammed ed Dimuşkî'den, o Sa'id'bnu Abdulaziz'den o Rebi'a ibnu Yezid'den, o, Ebu İdris el, Halvanî'den, o da **Ebu Zer** Radiyailahu anh'den **Rasûlullah Aleyhisselâm**'ın Yüce **ALLAH**'ın şöyle buyurduğunu bildirdiğini rivayet etmiştir:

«Ey kullarım, Ben kendi Zâtıma zûlmu haram ettim, onu sizin aranızda da haram kıldım..

Ey kullarım, birbirinize zûlm etmeyin, Benim doğru yola eriştirdiklerini dışında hepiniz yanlış yoldasınız, Benim sizi doğru yola eriştirmemi isteyiniz ki, Ben de sizi doğru yola eriştireyim..

Ey kullarım, Benim kendilerine nimet verdiklerimin dışında hepiniz açsınız,

Benden rızık isteyiniz ki, Ben de sizi rızıklandırayım..

Ey kullarım, Benim giydirdiklerim dışında hepiniz çıplaksınız... Benden giyecek isteyiniz ki, sizi giydireyim..

Ey kullarım, siz gece ve gündüz hatâ işlersiniz, Ben de bütün hatalarınızı bağışlarım. Benim sizi bağışlamamı dileyiniz ki, Ben de sizi bağışlayayım."

Ey Aziz!..

İdrâk et, Hadiste sayılan nimetleri **Cenab-ı Hak**, **O**"ndan istemesen de sana veriyor..

Ancak durum böyle olmasına rağmen **Allah Tealâ, sana istediklerini vermesi için O'na isteklerini arz etmeni emrediyor?.**

Niçin arz etmeni emrediyor?

Sana yardım ettiğini o isteklerini kabul etmesi itibariyle bilirsin,.

İşte, Hakk'ın sana olan bu yardımı, yaptığın duaların icabetinden de başka bir mertebedir.

Ey Aziz!..

Birisine muhtaç olmak ve ihtiyaçlarını O'na arzetmek duygusu senin yaratılışında mutlak olarak vardır.

Allah, ezeli ilmiyle isteklerini "O'na arz edeceğini bilir.

Sen, **Allah Tealâ'nın dua etmeni sana emir ettiğinden isteklerini Ona arz edersen... üzerine vacib olan emri de yerine getirmiş olursun.**

Böyle davranmakla da **Allah'ın emrine imtisal edenlerin mükâfatıyla mükâfatlanırsın..** Bu da, **senin hayr üzere hayr işlemenden dolayı sevabını kat kat artırır.**

Öyle ise.,.

Allah, merhamet, hayırların ulaşması ve "O"ndan başkasına muhtaç olmadığını ikaz etmek için sana, "O"na isteklerini arzetmeni emr etmiştir..

Zira**, Allah Tealâ, seni ancak acziyetini idrak ederek kulluk vazifelerini yerine getirmen için yaratmıştır.**

Ey Aziz!..

Şu vasiyetlerimle Allah Tealâ'nın emir ve yasaklarına vakıf olmanı, emir ve yasaklarında neyi murad ettiğini anlamaya gayret göstermeni tavsiye ediyorum... Ki, böylece Arifi billah olan ulemadan olasın..

Sakın ha!!!..

İsteklerini Rabbine arz etmeyenlerden olma!!!...

Zira...

"O "ndan bir şey istemeyen kimse, hâşâ "O "na cimrilik nisbet etmiş olur.

Bu tavsiyem herkes için geçerlidir.

Sana tavsiye ettiklerimle ömel etmeyip, isteklerini Allah'a arz etmekte noksanlık yaparsan, kendinden başkasını yadırgama..,

Zira, sen bu mevzunun cahili isen sana talim, unutmuş veya gafili isen, sana ikâz ettim..

Ey Aziz!.. Bil ki!.

Sen, mümin isen vg'z ve öğüt sana fâide verir.

Ben, Allah'ın emirlerini yerine getirmek için, bu hatırlatmaları birer birer sana açıkladım..

Senin vaiz ve nasihatîardan istifâde etmen, imân sahibi olduğuna şahittir.

Zira, **Allah Tealâ**, benim ve senin hakkında şöyle buyurdu:

«Sen (sâde Kuran ile) **va'z et. Çünkü şüphesiz ÖĞÜT MÜMİNLERE FÂİDE VERİR.»**

(Zâriyat Sûresi, Âyet: 55)

Şayet.. Ey Aziz!..

Öğüt, sana fâide vermiyorsa, nefsine imânın hakkında töhmette bulun.

Niye? Dersen.. Zira, **Allah Tealâ**, öğütün mü'minlere fâide verdiğini Âyette haber vermiş.

Unutma!.

Allah'ın haber verdiği şeyler mutlak doğrulardır.

Öyle ise; **Öğütlerden fâide elde etmemen senin kusurlarındandır, Öğütlerin fâide vermemesinden değildir.**

Ey Aziz!..

Baş tarafta zikrettiğimiz Hadisin devamında **Allah Tealâ** , şöyle buyuruyor:

«Ey kullarım, siz Bana zarar verecek herhangi bir fenalık yapamazsınız. Aynı şekilde Bana fayda sağlayacak bir iyilik de yapamazsınız.»

Malûmdur ki **Allah, âlemde hiçbir şeye muhtaç olmadığından, "O" hiç bir şeyden ne zarar ne de fâide görmez.**

Ancak, On üçüncü Vasiyette açıklanan Hadis-i Kudsi'de şanı yüce olan **Allah**, kendisini su ve yemek isteyen kulun yerine koymakla, bize, Allah'ın kullarına verilecek fâide veyahut zarar sınırına ulaşmaktaki acziyetimizi ikâz etmiş oluyor.

Öyle ise, fâide veya zarar vermekde ki sınıra ulaşmak mümkün değil,..

İşte buna binaen Hak, kendini kulun yerine koyarak bizlerden bir şeyler tateb eder.. Tâkî bizler Hakkın rızasına bu vesile ile nail olalım.

Allah Tealâ, bir kavim hakkında Kur'ân'da şöyle;

VASİYETLER

«Çünkü, hakikaten onlar Allah'ı gazablandıran şeylere tabî oldular»

(Muhammed Sûresi, Âyet: 28)

..dedi ve bazılarının hakkında varid olan şu Hadis'te şöyle:

«Allah kulun tevbesine sevinir..» denildi.

Vakta ki, bunların zahirinde zarar anlaşılıyordu, halbuki Allah Tealâ, kendisinin bu tür şeylerden münezzeh olduğunu On Üçüncü Vasiyette açıklanan Hadis-i Kudsiyle bizlere haber verdi,

Öyle ise, Allah Tealâ'nın, şu kavlinin;

"O'nun benzeri yoktur."

(Şuara Sûresi, Âyet; 11)

...ifâde ettiği hakikatlardan bilgi sahibi olmayan ve Allah'ı bilmekte zait olan bir kısım insanlarda meydana gelen hastalıklara, bu vasiyette açıklanan Hadis ilaç gibidir...

Zûlmun haram olduğunu ifâde eden Hadisin devamı şöyledir..

"Ey kullarım, eğer sizin baştan sona hepiniz, insanlarınız, cinleriniz, içinizden en takva sahibi kulun hâli üzere olsanız, bu Benim mülkümden bir şey arttırmaz.

Ey kullarım, eğer siz baştan sona hepiniz, insanlarınız ve cinleriniz içinizden en fena kalpli kulun hâli üzere olsanız, bu Benim mülkümden bir şey eksiltmez.

Ey kullarım, eğer sizin baştan sona hepiniz, insanlarınız ve cinleriniz, bir hâl üzere olup Benden dilekte bulunsalar, Ben de hepiniz dileğini versem, bunun Benim mülkümden eksilteceği bir iğnenin denize sokulup çıkarılması halinde olacağı sudan fazla değildir."

İşte bunların tamamı, açıkladığımız gibi, Allah'ı bilmekte zait insanların nefsinde meydana gelen hastalıklara Hacdır.

Öyle ise..

Sen bu ilaçları kullan!.

Hadis'in son bölümünde Allah Tealâ şöyle..

«Ey kullarım, yaptıklarınızı sizin hesabınıza kaydediyorum, sonra bunların karşılıklarını size vereceğim...

Kim, bir iyilik bulursa; ALLAH'a hamd etsin.

Kim de, bir fenâlık bulursa; nefsinden başkasını kınamasın.»

buyurarak vasiyetini bitiriyor.

Artık bütün bu açıklamalarımdan sonra ben de vasiyet ederim ki..,

Kim ihtiyacından dolayı dilenirse zelil olur..

Kim de, Allah'tan başkasına zelil olursa nefsine zûlum ederek sapıtır..

Nefsini de hidâyet yolunda sülük ettirmemiştir.

İşte bunlar, benim sana tavsiye ettiklerimdir...

Onları rehber edinip amel et!

ALLAH, Kitabında ve Rasulleri vasıtasıyla sürekli kullarına vasiyetde bulunmaktadır...

Dolayısıyla seni dünyevi ve uhrevî saadetlere ulaştıracak şeyleri tavsiye eden herkes, Allah'ın senin karşına çıkardığı elçileridir.

Onlara, Rabbinin katından geldiklerine binaen ŞÜKÜR EDİCİ OL!..

ON BEŞİNCİ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet; ulemaya karşı takınalacak EDEB ve onların haklan hakkındadır.

Bir âlimin ilmiyle amel etmediğini görürsen., senin onun söylediklerini dinlediğini bilmesine karşılık edebli ol ki, âlimin bilgisi yönüyle senin üzerinde olan hakkını edâ edebilesin..,

Âlimin ilim mertebesi, Allah katında bilindiğinden, onun kötü hâlleri, senin ona karşı göstereceğin edebe engel olmasın... **Sen, onun İLMİNE muhabbet et..**

Zira **insan. Kıyamette sevdiği kimselerle haşır neşir olacak...**

Âlimin ilminden ötürü sevmen, Allah'ın "ALÎM" yani, ilim sıfatına olan muhabbetini arttırır.. Tâkî sadece Allah'ın ilmine muhabbetin kalır.

Bil ki!..

Her kim, Allah'ın sıfatları üzere edebli olursa kıyamette Allah, onu o sıfatla haşir eder.

Ey Aziz!..

Allah'ın yapacağın şeyleri sevdiğini biliyorsan, sakın onları terk etme...

Zira, **onlarla Allah'ın sevgisini kazanmak için süslenirsen Allah'da seni sever...**

Allah, seni sevdiğinde ise; "O"nu bilmekle, Esma ve Sıfatların tecellileriyle ve Dar-u-l-kerâmet (olan âhıret)te hiç ummadığın bir şekilde Firdevs Cennetiyle seni müşerref kılar.

Ey Dost!..

Allah'ın sevdiği şeyler gerçi çoktur amma şimdi ben bunların kolay olanlarından bazılarını nasihat ve tavsiye üzere zikr edeceğim..

Allah'ın sevdiği şeylerden birisi; **Allah için güzel giyinmek ve temiz olmaktır**. Böyle davranmak, **başlıca müstekil bir ibâdettir**. Özellikle namazlarda..

Allah Tealâ:

«Ey Ademoğulları, her mescid huzurunda (Namaz ve tavaf vakitlerinde) **zinetinizi alın** (giyin).»

(A'raf Sûresi, Âyet: 31)

...buyurarak herkese güzel giyinmeyi emretmiştir.

Zineti terk edenler ise, yazacağımız Âyetle red edilmişlerdir:

«De ki «Allah'ın kulları için çıkardığı zineti, temiz ve hoş rızıkları kim haram etmiş.» O(nlar) **dünya hayatında imân edenler içindir. Kıyamet günü ise yalnız** (ve yalnız) **onlara mahsusdur. işte biz Âyetleri bilirler için böylece tâfsil ederiz."**

(A'rov Sûresi, Âyet; 32)

Kur'ân'da zînetle alâk'j-ı ruhsatı, bundan daha açıklayıcı bir beye 'i yoktur.

Ey Aziz!..

Allah için olan zînet iie, dünyalık (nefsi) zînet arasındaki fark; ancak niyetle belli olur.

Zira zînet, zînet olması itibariyle tek şeydir, Ancak, ayrı ayrı olması niyetle mümkündür..

öyle ise...

NİYET, BÜTÜN YAPILAN ŞEYLERİN RUHUDUR.

HERKES İÇİN, ANCAK NİYET ETTİĞİ ŞEY VARDIR.

O halde, Sahih Hadis'de varid olduğu gibi:

«Hicret, hicrel olması yönüyle tek şeydir.. Ancak, kasda göre değişir. Zira, artık her kimin hicreti; Allah'a ve Rasulüne ise, hicreti Allah'a ve Rasulüne olmuştur. Her kimin hicreti kendisine isabet edecek dünyaya ise, veya evleneceği kadına ise, artık hicreti bu kasdetmiş şeye ait olur.»

(Buhari)

Sahih Hadis'de varid olmuştur ki;

«Allah, kıyamette üç sınıf insanla konuşmaz...

Onlar için elem verici azab vardır. Onları tezkiye de etmez.

O üç sınıftan birisi dünyalık mal veya mevki edinmek için zamanın imamına biat eden adamdır.

Sultan, ona mal veya mevki verirse ahde vefa eder. Mal veya mevki vermezse ahdini (biatini) bozar.»

(Buhari - Tirmizi.)

Velhasıl..

Amellerin kıymeti niyetlere göredir.

Evet..

Niyetle alâkalı olan;

«AMELLER NİYETLERE GÖREDİR.»

Hadisi İSLÂM hanesinin rükunlarından biridir.

Sahih-İ Müslim'de zikredilen bir Hadisi Şerif şöyledir:

«Ashab'dan biri; "Ey Allah'ın Resulü, Ben ayakkabılarımın ve elbiselerimin güzel olmalarını severim.."

Allah Rasulü Sallallahü Aleyhi Ve Selleme ona şöyle;

"ALLAH. GÜZELDİR GÜZELLERİ SEVER.." buyurdu»

Yine **Allah Resulü Sallallahü Aleyhi ve Selleme** başka bir Hadis'te şöyle buyurmaktadır:

«Allah Tealâ evladır o kimselerden ki onlar için süslenirler.»

Allah Tealâ, çoğunlukla Clbril-i Emin'i Dihye-i Kulebî suretinde Resul-ı Ekrem'e gönderirdi... Zira Dihye, zamanın insanlarının en güzeierinden idi... öyle Cemâl mertebesinin sahibi idi ki, o Medine'ye geldiğinde insanlar onu karşılarlar ve hamile kadınlardan kimileri de onun güzelliğini görünce hamlini düşürürürlerdi.. Her şeyin doğrusunu Allah bilir.

Allah Tealâ, Rasulullah Aleyhisselam'a Cebrail Aleyhisselâm'i Dihye'nin suretinde göndermekle sanki şöyle ...

«Ey Habibim, Benle senin aranda Cemâl suretinden başka bir şey yoktur...» buyurmakla müjdeliyor ve kendi Zât'ındaki Cemâli; Cebrali Dihye suretinde göndermekle O'na haber vermiş oluyor...

Ey Aziz!., işte..

Her kim ki, anlattığımız gibi Aliah için süslenmezse, Allah'ın Cemâl sahiblerine olan has sevgisinden malvum kalır.

Dolayısıyla deriz ki:

— Allah için zinet edinmemekten ötürü has sevginin kendisinden geçip giden

şahıs, o sevginin neticesi olan; ilimler, tecelliyatlar, âhırette o sevgiye has olan ihsanlar, ve kumdağlannda ki yüce menzillerden ve dünyada sülük zamanında vaki olacak ilmi, manevi ve ruhî şuhudların müşahede etmekten mahrum kalır.

Fakat dediğimiz gibi; **yalnız "ALLAH" İÇİN zinet edinmeli..**

Övünmek, başkalarına çalım satmak, kibirlenmek ve mücerred süs olması için süslenmemek gerekir.

Allah'ın sevdiği şeylerden biri de fitne zamanında kulun, Allah'a tevbe ederek dönmesidir.

Rasûiullah Aleyhisselâm;

«Her fitneye mubtela olup tevbe edeni Allah sever.» buyurmuştur.

Ey Aziz!..

Allah Tealâ, Hz. Musa'ya şöyle dediğini Kur'ân'da bizlere haber vermektedir.

«**O' hanginizin daha güzel amel** (ve hareket) **edeceğini** (hakkınızda) **imtihan etmek için ölümü de, dirimi de takdir eden ve yaratandır.»** (Mülk Sûresi, Âyet: 2)

Belâ ve fitnenin mânâları birdir.

Allah Tealâ, Hz. Musa'nın şöyle dediğini Kur'ânda bizlere haber vermektedir:

«**İçimizden bir takım beyinsizlerin işlediği** (günah) **yüzünden hepimizi helak mı edeceksin?.. Zâten o da senin imtihanından başka** (bir şey) **değildir.. Sen onunla, kimi dilersen sapıklığa götürürsün, yine onunla, kimi dilersen** (bunu da) **doğru yola iletirsin.»**

(A'raf Sûresi, Âyet: 155)

İmtihan, âyette belirtildiği üzere insanın dava ettiği şeyin ta kendisidir.

Hazreti Musa Aleyhisselâm; **"O senin fitnendir... onunla dilediğini sapıtır ve dilediğini hidayete erdirirsin.. "** diyerek o fitnenin bir imtihan olduğunu belirtmiştir.

İmtihanın en büyüğü: kadın, mal, evlâd ve mevki fitnesidir.

Ey Aziz!..

Allah Tealâ, andığımız dört nimetle yani kadın, mâl, evlâd, mevkîyle veyahut birisiyle kulunu imtihan etse, kul Hakk'ın nasip ettiği nimetlerin hukukunda sebat gösterip onlar hakkında Allah'a yönelse... Nimetin nimet olması itibariyle ihsan olduğunu idrâk ederek alsa, işte o vakit Allah, o nimetlerden ötürü kula O'na yönelişi ihsan ederek şükür makamında ikâme ettirir. **Şükür, verilen bütün nimetlerin Allah'tan olduğunu bilmektir.**

Hakkıyla şükrün yapılması, nimetlerin Allah'tan olduğunu bilmek olduğuna delil Sünen-i İbni **Mace**'de rivayet edilen şu Hadis'tir:

Rasulûilah Aleyhi ve Sellem şöyle dedi:

"ALLAH Tealâ, Musa Aleyhisselam'a şöyle vahy etti:

— "Ey Musa bana hakkıyla şükür edici ol."

Musa Aleyhisselam:

— Ey Rabbim, kimin buna gücü yeter... ALLAH, buyurdu ki:

"Ey Musa, verilen nimetlerin benden olduğunu bildiğin zaman .. (işte bu hakkıyla şükürdür) » (İbnu Mace)

Vakta ki, **ALLAH Tealâ** Nebîsi **Muhammed Sallallahü Aleyhi ve Sellem**'in geçmiş ve gelecek günahlarını yarğıladı... ve onu bu husûsda şu Âyetle müjdeledi:

"(Bu) **geçmiş ve gelecek günâhını Allah'ın yargılaması, senin üzerindeki nimetini tamamlaması seni (bu sayede) doğruya iletmesi içindir. "**

(Feth Sûresi, Âyet: 2)

Allah Rasulü, bu nimetlere karşılık, **Allah'a şükür etmek için**, ayaklan şişinceye kadar gevşeklik ve rahata meyletmeksizin **gece namazlarını kılmaya başladı...**

Vakfa ki Allah Rasulü'nden bu husus sual edildi ve "Kendine eziyet etme" denildi., **Allah Rasulü;**

«Allah'a şükür edici kul olmayayım mı?..» diyerek cevap verdi.

Böyle cevap vermesi Allah Tealâ'nın;

«Hayır!, yalnız ALLAH'a ibâdet et. Ve şükür edicilerden ol.»

(Zümer Sûresi, Âyet: 66)

..kavlini işitmesindendir.

Kul, mun'imin şükür makamında kâim olmazsa, çokça şükür edenlerden başkasının ulaşamadığı has sevginin makamından mahrum kalır..

Zira, **Allah Teâlâ;**

«Ey Davud'un hanedanı! Şükür için çalışan ve benim kullarımdan çokça şükür eden azdır.» buyuruyor.

(Seb'e Sûresi, Âyet: 13)

Ey Aziz!.. Bil ki!..

Her kim, anlatılan şekilde şükür edicilerden olmazsa, şükre has olan Allah'ı bilmek, tecelliyat, âhiretteki şükre has olan menziller, Cennet-i naim'deki ihsanlardan ve Ru'yetullah'ın yüceliğinden mahrum olur...

Zira, **has bir sıfattan dolayı hasıl olan her ilâhi sevgi için bir ilim, tecelli, ihsan ve menzil vardır.**

Öyle ise; bu sıfat sahiplerinin, başkalarından temyiz edici özellikleri olması gerekir...

Ey Aziz!..

Dört fitneden birincisi; kadınların sevgisinden dolayı olan fitnedir...

Kadınlardan dolayı olan fitne, onların muhabbetinden Allah'a yönelmenin tarzının sureti; bütünün kendi parçasına muhabbet ve meyi ettiğini görmekle gerçekleşebilir... Zira kadın aslında erkeğin kaburga kemiğinden yaratılmıştır..

Binaenaleyh, kişi kadını zihninde Allah'ın yaratttığı İnsan-ı kâmil'in suretinin menziline indirir.. Ki bu da; Hakk'ın suretidir., Öyle ise; Hak**, İnsan-ı kâmil'in suretini kendine ayna**

kılmıştır..

Zira **bir şey ona bakana ayna olursa, ona temaşa eden kendinden başka bir şey görmez..**

Dolayısıyla **kişi kadına olan şiddetli muhabbet ve meylinden dolayı, kendisini onda görürse kendi suretini görmüş otur...**

Halbuki, sana beyân edilmişti onun sureti, Hakk'ın sureti üzere yaratılan İnsan-ı Kâmil'in suretidir.

Fakat kul şehvet ve vuslatla kadının sevgisinde Zâtiyle fani olursa, kadına bütün Zatiyle karşılık etmiş olur..

Niçin Zat'ıyla ona mukabil olmuştur?.. derseniz biz de deriz ki:

Erkeğin yaratılışında hiçbir cüz yoktur ki, kadında aynısı bulunmasın,.. Dolayısıyla onun kadına olan sevgisi, kendisinin bütün organlarına sirayet etmiştir..

Öyle ise; erkek sevgisi itibariyle bütün bedeniyle kadına bağlanarak kendi benzerinde fenay-ı mutlakta ile fâni olur.

Bu sevgi kendi benzeri olmayana olan muhabbetin hilaf madır... Öyle sevgi ki, mahbubunda ittihad ederek ***Ben aşık olan kimseyim ve ben kimi seviyorum...*** dedirterek hayret içinde bırakır...

Hatta bazıları, bu makamda Muhabbetullâh'ın verdiği şaşkınlıktan ötürü **"Enel Hak"** demiştir.

Öyle ise. Hakka olan muhabbette fani olmakta karşılık yoktur. Zira, o sevginin Tekliğini gerektirir.

Bu muhabbetle benzerin bir şahsı seversen ve **o şahsın sevgisinden Allah sevgisini müşahede edersen, sen Allah'ın sevdiği kimselerden olursun..**

Böylece de bir imtihanın hakikâtta senin için bir fitne olmayıp, bizzat hidâyet olduğunu görürsün.

Kadınların sevgisinden Allah sevgisine yönelmeye vesile olacak bir başka tarz şudur:

Dişiler her türde emsal ve ayanların zuhura gelmesi için infial ve oluşum yerleridirler.

Şüphesiz Allah, âtemi yok iken ilminde sabit olan hakikâtlarını kudreti ilâhiye. Esma ve Sıfatların açığa çıkma mahalleri olmasından ötürü sevmiştir.,

Vakta ki, Allah Tealâ, iradesiyle onların Hakk'ın ilminde sabit olan hakikatlanna teveccüh edip **"Kün"** deyince onlarda oluverdiler... Artık Allah Tealâ'nın saltanatı varlık âleminde, onların oluşumuyla zahir oldu..

İlm-i İlâhi'de sabit olan âlemin hakikatiarı **"Kün=Ol"** emrine imtisal etmekle Allah'ın onlar üzerine olan Uluhiyyet hakkını ifâ ettiler.. (*)

Ey Aziz!..

Âlemin tamamı, lisan-ı hâl ile bütün Esmâyı ilahiyeyte ibâdettedirler.. İster o Esmâ'ları bilsin ister bilmesin.

Binaenaleyh, kul da haliyle ve suretiyle ibâdet ettiği Esmâ'nın neticesini bilmese de hiçbir Esma-İ ilâhi yoktur ki, kul onunla ibâdet etmesin!!!..

Bu anlattığımız **Allah Rasulü'nün Esmaûllah** ile yaptığı dua hakkında söylediği şeyin mânâsıdır.

(*) Uluhiyyeîie alâkalı geniş bilgi edinmek isfeyenler, Kitsan Yayınları, Abdülkerim Ciyli'nin İnsan-ı Kâmil, Birinci Cild/Dördüncü Bölum'üne müracat edebilirler. (Mütercim)

Allah Rasulü, Esma-i Hüsna ile şöyle dua ettiği mervidir,

— «**Yarattıklarından birine öğrettiğin yahutta gayb ilminde kendine has bıraktığın senin olan bütün isimlere sığınarak Kuranı göğsümün nuru, kalbimin baharı, hüzünümün gitmesine ve merakımın zail olmasına vesile eylemeni isterim...»** (El Ezkar)

Yani kişi, o Esmaların hakikâtini bilsin ki, ilmi sebebiyle o Esmayı başkasından ayırt edebilsin..

Zira insanda hâli ve sureti itibariyle nice şeyler vardır ki, Allah onları bilir ve sever amma insan onları bilemez..

Ey Aziz!,

İşte bu anlattığımız üslupta kadınları seversen onların muhabbeti seni Allah'a yönlendirir...

Öyle ise; onlara bu itibarla olan **muhabbetin, senin için fitne değil belki bir nimet olur...**

Dolayısıyla da **senin için, kadınlara olan bu tarz muhabbetin, hakikâtte seni Allah sevgisine yönlendirdiğinden Allah'da seni sever..**

Kişinin kadınlar içinde tek bir tanesine sevgiyle bağlanmasına gelince - her ne kadar anlattığımız gibi bu hakikât bütün kadınlara sirayet etmese de- iki şahıs arasındaki tabi mizaç, yaratılışlarındaki asliyet ve ruhi nazarda hasıl olan ruhani bir münasebettir.,

Bu bağlanmanın bir kısmı kesintili olur.., Bir kısmı ise, kesintisiz olur ki onun eceli ölümdür.,, Fakat, ölse de o bağlantı devam eder,.

Mesela; **Allah Rasulü** Efendimiz Sa' alahü Aleyhi ve Seliem'in Aişe va<idemize olan sevgisi gibi.. **Allah Rasulü Aleyhisselâm** onu diğer ezvacı tahirattan ve onun babası Hazreti **Ebubekr**'i de diğer sahabilerden daha çok severdi,

Öyle ise; Allah'ın hiçbir ismi yoktur ki kul, o ismin hâli ve suretiyle kaim olmasın..

Kul, hâli ve suretiyle kâim olduğu Esmaların neticelerini bilmese de..

Tahsisi ifade eden ikinci derecedeki ruhani münâsebet şahısların tayin ettikleridir. Yukarda izah ettiğimiz münâsebet ise, ilk sebebdir.

Alemde muhabbetlerini belirli bir şahsa tahsis etmeyen, bazı kulların sevgisi, görmesi ve işitmesi, mutlak sevgi, görme ve işitme olan ilk sebeb gibidir..

Zira **onlar, faili hakikiden başka hiç kimseye, birşey nisbet etmediklerinden, alemde olup biten herşeyde Hakkı görür, işitir ve severler..**

Yani, Hakk'ın alemde olup bitenler vasıtasıyla onları gördüğüne, işittiğine ve

sevdiğine müdriktirler..

Onlar, katında hazır olanı severler ve meşgul olurlar.

Amma, böyle olmasına rağmen mutlak sevgileriyle birlikte husûsi münasebetlerden ötürü, belirli şahıslara has bir meyi ve sevgileri lazımdır..

Zira, âlemdeki yaratılış bu hususiyetin kendi efradına vermekteydi.. Öyle ise; **mutlak sevginin dairesinde kayıtlı sevginin bulunması yaratılış gereği olarak kaçınılmazdır.**

Netice-i kelâm, **İnsan-ı Kâmil mutlak sevgi ile kayıtlı sevgiyi bir arada cem edendir.**

Mutlak sevgiye misâl; Allah Resulünün şu Hadisidir:

Dünyanızdan bana üç şey sevdirildi.. Bunlardan biri kadınlardır..."

Allah Rasulü, belirli bir kadını tahsis etmeksizin **"kadınlardır"** demesinde, mutlak olarak bütün kadınlar bana sevdirilmiştir dediği açıkça anlaşılmaktadır,,

Kayıtlı sevgiye misâl; şöyle rivayet edilmektedir; Allah Rasulü Aleyhisselâm, ezvacı tahirası arasında Hazreti Aişe validemizi daha çok sevmesidir...

Hazreti Rasulullah'ın diğer hanımlarını sevmesine rağmen Hazreti Aişe validemizin sevgisiyle kayıtlayan sebeb; ilâhi ve ruhanî bir nisbettir.

Hûlasa-ı Kelâm; kadınların sevgisinden Allah sevgisine yönetmeye vesile olacakları biz anlattık.. Bu da, anlayış sahibi olanlar için yeterlidir.

Ey Aziz!,,

Zikir ettiğimiz dört fitneden ikincisi, Riyaset diye tabir edilen mevki sevgisidir.

Riyasetle alâkalı mevzulardan malûmat sahibi olmayanlardan bir taife;

— ***Sıddıkların kalbinden en son çıkacak olan sevgi RİYASET SEVGİSİdir...*** derler.

Amma bu kavlin sahiblerinden olan

Arifler, bu kelâmı, onların yolunda olan avamın anladığı mânâya sarf etmemişlerdir.

Ancak Ehlûllah olan kamillerin bu kelâmdan maksatları, bizim sana burada açıklayacağımız şeylerdir.

Ariflerin bu kelâmdan murad ettikleri mânâ sudur:

Allah Tealâ, insanın nefsinde birçok şeyleri gizlemiştir.

«Bunu göklerdeki ve yerdeki her gizliyi (meydana) **çıkaran,** (kalblerinde) **ne gizliyorlar,** (dilleriyle) **ne açıklıyorlarsa** (hepsini) **bilen Allah'a secde etmesinler diye** (yapıyorlar) **»**

(Neml Sûresi; Âyet:25)

Yani, **sizden açığa çıkanı ve sizdeki gizlilikleri "Allah" bilir ve onları açığa çıkarır..**

Dolayısıyla, Hak Tealâ kulun nefsinde gizlediği sırları tedrici olarak açığa çıkarır ki, kul böylece nefsinde gizlenmiş olan o sırları bilebilsin..

Bila teşbih bu hâle misal; tabibe giden hastanın hâlidir.. Zira tabib, hastanın rahatsızlığından başka birçok hastalıkları onda görerek söyler.. Böylece hasta tedavi olmak için gittiği rahatsızlığından başka hastalıklarınıda öğrenmiş olur..

İşte Allah'ın mahlûkatta gizleyipte açığa çıkardığı şeylerin durumuda böyledir..

Görmüyormusun **Allah Rasûlü;**

«Kim nefsini tanırsa Rabbini bilir.. » diyor.

Halbulki **nefis, bizzat herkesin kendisi olmasına rağmen, herkes nefsini hakkıyla tanıyamaz.**

Dolayısıyla **insandaki gizlilikleri, Allah açığa çıkararak insanı şahid tutar ve insan böylece kendisinde açığa çıkan sırları bilir.**

Bu taifenin çoğu; **"Sıdıkların kalbinde en son çıkacak sevgi RIYÂSET sevgisidir.." derler…**

Yani **o sevgi, kalblerinde çıktığında onlara zahir olur.. Böylece onlar, avamın riyasete olan muhabbetlerinden farklı bir muhabbetle riyaseti severler...**

Zira onlar, Allah'ın onlar hakkında söylediği hakikât üzere oldukları için riyaseti severler.

O söylenen hakikât nedir?..

Hadis-i Kudsi'de ifade edilen şu özelliklerdir..

«Allah der ki; Ben onların işiten kulağı, gören gözü, tutan eli ve yürüyen ayağı olurum...»

Öyle ise. Padişah riyaset hakkını onlar için isbât edendir...

Binaenaleyh **Allah'ın onlara olan muhabbeti, onların Allah'a olan sevgisinden daha şiddetlidir.**

Netice-İ kelâm; **Mülk Malik'in Padişahlığını isbât ettiğinden dolayı, "O"nun katında mülkünden daha sevimli bir şeyin varlığı mümkün değildir., işte, "Malik" ismini bu itibarla kendisine baki kılmıştır.**

Bu açıkladıklarımız **"Sıddıkların kalbinde en son çıkacak sevgi riyaset sevgisidir.. "** cümlesinin mânâsıdır.

Yani, "**Sıddıklar, o muhabbeti zevken müşahede ederler..**" demektir.

Yoksa riyaset sevgisi, onların kalblerinden çıktığından dolayı değildir. Çünkü **onlar, riyaseti anlattığımız tarzda sevmemiş olsaydılar; zevken riyasetle alâkalı olan ilmi elde edemezlerdi.**

Allah Rasulü'nün;

«Allah ademi kendi sureti üzere yarattı..»

kavlinde ki suretten maksat, bazı tevillere göre riyâsetdir.

Dolayısıyla, Hadis-i şöyle tevil edilebilir..

ALLAH, Adem'i Malikiyeti üzere yaratmıştır,.. Yani, **Allah, Adem'e Malîk olma istidadını vermiştir..**

Anla!.

"ALLAH" Malîkiyeti hakikidir.

Ademin malikîyeti ise, mecazidir...

Buna binaen Ademoâluna; Allah'ın Halifesi denilmektedir.

Ey Aziz!..

Riyasetle alâkalı olan sevgiyi açıkladığımız gibi bil!,.

Riyasetin mânâsı; hükümleri infaz etmekdir.

«Onun emri, bir şeyi dilediği zaman, ona ancak OL demesinden ibarettir... o da oluverir. »

(Yasin Sûresi, Âyet: 82)

"Kün feyekün" emrinden daha ziyade infaz edici bir hüküm olamaz.

Öyle ise, **riyaseti Allah'ın riyaseti olanın riyaseti en yüce riyasettir.**

Riyaseti Allah ile olan kul, Allah'ın riyasetinin bekasının aynını kendi bu geçici riyasetinde görür ve riyasetinin gerçekleşmesi esnasında Allah'ın riyasetinin emsalsiz olduğunu bilir. Artık o kula, "Abd'un Rabbun' denir.

Yani **o reis olması itibariyle, Malîk manâsına gelen "Rab" ve Allah'a kul olması itibariyle "Abd" olmuştur.**

ALLAH Tealâ'va ise: mutlak Malîk mânâsına gelen "Rab" denir. "Abd" denilmez... DENİLEMEZ!.

Binaenaleyh, **kulda bu itibarla cemi'yet, ALLAH Tealâda ise, ferdiyet ve VAHDET vardır.**

Ey Aziz!..

İnsanın imtihan edildiği dört fitneden üçüncüsü, MAL sevgisidir.

İnsanın yaratılışında mala karşı meyli bulunduğundan dolayı, mala **meyl** kökeninde türetilen **Mâl** kelimesiyle isim verilmiştir.

Dolayısıyla **Allah** Tealâ, kulların bazı işlerini kolaylaştırmasını, malın varlığına bağladığından ve mal sahibi cimri olsa da halkın kalbini onları sevmek, onlara saygı göstermekle alakalı kıldığından, kullarını mal sevgisiyle imtihan etti.

Zira mal sahiplerinin yanında bulunan zenginlikten dolayı, nefisler zenginlerin kimseye muhtaç olmadığını vehm ederek gözleri mal sahiblerine saygıyla bakar..

Halbuki, çoğu zaman mal sahibi olan kimseler haddi zatında insanların içinde en ziyâde muhtaç olanlardır. Zira, ellerinde bulunan malla yetinmeyip kanaatkar olmazlar. Öyleyse zenginler kanaatkar olmamaları sebebiyle devamlı mal varlıklarının artmasını dilerler..

Vakta ki, halk maldan ötürü mal sahiblerine karşı kalbi meyli bildiler artık malı sevdiler..

Arifler, kendisiyle malı sevecekleri ilâhi bir yöntem araştırdılar. Zira onlarında yaratılışlarında mal sevgisinin bulunması kaçınılmaz bir gerçektir.

Öyleyse; mal sevgisi, hidâyet veya dalâletin gerçekleşmesine vesile olacak imtihanın sebebidir..

Dolayısıyla Arifler mat sevgisiyle alâkaıı olan ilahî yöntemlere nazar ettiler.. Nihayet o yöntemlerden biri olan şu Âyetin ifade ettiği hakikâti kendilerine ilâhi bir kaide edindiler.

Bu; **"Allah'a gönül hoşnutluğuyla ödünç verin."** (Müzemmil Sûresi, Âyet: 20) Âyetidir.

Allah, burada hiç kuşkusuz mal sahiblerine hitâb etmiştir. Dolayısıyla Arifler, bu hitaba ehil olabilmek için malı sevdiler,. Tâ ki, ne durumda olurlarsa olsunlar o hitabı işitmekten lezzet bulsunlar...

Artık arifler, malı Allah'a ödünç vermelerinde sadakanın Rahman'ın eline düştüğünü görürler ve o ödünç vesilesiyle Rahman'ın kullarına malı sunma vuslatı gerçekleşir.. Zira, ALLAH, Adem'i şu kavliyle müşerref kılmıştır.

«Buyurdu «Ey iblis, İKİ ELİMLE YARATTIĞIMA secde etmenden seni hangi şey menetti.» (Sad Sûresi, Âyet: 75)

Demek ki. Ademi Allah'ın bizzat kendisi yaratma şerefiyle müşerref kılmıştır. Öyle ise, Allah'ın ödünç istemesinden ötürü insanlara yardım edenden başka kim bu şerefte kâmil olabilir..

Şayet mal olmasaydı İnsanlar bu hitabı ilâhiyeyi işitemez ve o hitaba ehil olamazlardı..

Onlara ödünç vermelerinden ötürü hasıl olacak Rabbani sunmada meydana gelmezdi.. Zira, bu anlattığımız tarzda mal ile muamele etmek, Allah ile olan vuslatı içine kapsar.

Yani, **Allah Tealâ, mal ile ve malı onlardan istemekle kulları imtihan etti** ve

On Üçüncü Vasiyette açıklanan Hadis-i Kudsi'de **Allah**, kendisini servet sahibi olanlardan ihtiyacını arzeden kulun verine kovarak;

«Ey Ademoğlu, Ben senden su istedim sen Bana su vermedin ve Ben, senden yemek istedim sen Bana yemek vermedin..»

buyurdu. Böyle buyurmakla da bizlere bu hususla alâkalı çok önemli bilgiler verdi,.

işte Ariflerin bu meseleye böyle bakmalarından ötürü mal sevgisi, onlar için hidâyete vesile olan bir İmtihan olmuş olur.

Ey Aziz!..

O fitnelerden dördüncüsü evlâd sevgisidir.

Çocuk, babasının sırrı, ciğerinin bir parçası ve ona eşyanın içinde en yakını olduğu için evlâd sevgisi kişinin aslında kendisini sevmesidir...

Dolayısıyla **Allah, kişiyi kişinin nefsinden çıkan parçayla, Allah'ın emirlerine riayet edip etmemesi hususunda imtihan eder.**

Hazreti Resulûllah'ın kızı **Hazreti Fatıma**

hakkında;

Eğer Muhammedin kızı Fatma'da hırsızlık yaparsa onun da elini kestirirdim..."

..buyurması delâlet eder.. Ki Hazret! Resullûllah'ın Hazreti Fatıma'ya olan sevgisi herkesin malumudur..

Yine aynı mevzua binaen Hazreti Ömer'in oğluna had vurdurması sonunda Hazreti Ömer'in oğlunun ölmesi gibi..

İşte emirlere riayet etmenin ehemmiyeti yukarda andığımız Hadis-i Şeriften ve Hazreti Ömer'in meselesiyden daha iyi anlaşılmaktadır.

Yine bir kadın ve Maiz kendi ihtiyarlanyla zina suçunu ikrar edip «Recim» edilerek öldüler..

Yani, **Ömer'in evlâd sevgisi, kadının ve Maız'in can sevgileri Allah'ın kanunlarının icra edilmesine engel olmadı.**

İşte onun içindir ki onların (Kadının ve Maiz'in) tevbesi kabul olundu mu?., diye soranlara **Allah Rasulü;**

— **"Eğer onların tevbesi** (inden dolayı hasıl olan sevâb) **bütün ümmete taksim edilirse hepsine yeterli olur."** Cevabını buyurdu.

Ey Aziz!.. Anla!.

Hangi tevbe kendini feda etmekle yapılan tevbeden daha büyük olabilir?..

Veyahut..

Hangi baba için haddi şer'iyi (cezayı) çocuk üzerine uygulatması, kendi nefsine haddi şer'iyi (cezayı) uygulatmasından daha ağır gelmez?

Zira, Hadis-i Kudsi'de **Allah** Tealâ, evlâd sevgisinin ne denli büyük olduğunu şöyle buyurarak bildiriyor.

«Dünyada ki sevdiklerinden (bazısının) **ruhunu aldığım halde sabreden imanlı kullarım için Cennetten başka mükafatım yoktur.»** (Buhari)

Ey Aziz!,.

Netice-i kelam; **her kim imtihanın en büyüklerinden olan sırasıyla bu vasiyette beyân ettiğimiz dört rüknü sağlamlaştırarak Hakk'ın rızasına onları vesile kılsa ve Hakk'ın onlar hakkındaki hukukuna riâyet etse, onun cinsinde ondan daha büyük kimse olmaz.**

ON ALTINCI VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet,* "ALLAH "TEK'tir Teki sever."** ***Hadis-ı Şerifi hakkındadır.

Ey Aziz!..

Benim sana bu vasiyetlen ilgili ilk tavsiyem; **Vitr Namazını edâ etmeden uyuma!..**

Zira insan uyuduğu zaman, -rüyada gördüğü surette- Allah onun ruhunu kabzeder,. Ve, Allah, dilerse ona ömrü bitmemişse ruhunu geri verir..

Veya., dilerse onun ömrü bitmişse ruhunu kabzeder..

Dolayısıyla, yakîn sahibi oian İnsan, ihtiyatlı davranarak Vitir Namazını edâ ettikten sonra uyur.. Böylece de Allah'ın razı olduğu hâl ve amel üzere uyumuş olur.

İmam-ı **Tirmizi**'nin rivayet ettiği Sahih Hadis'te **Hazreti Rasulullah**'tan şöyle rivayet edilmektedir:

"ALLAH "TEK'dir Tek'i sever. " (Tirmizi)

öyle ise; Allah kendisinden başka hiç kimseyi sevmemiştir.. Zira, **Vitr. "O"nun ismidir.**

O halele...

Sayılmayı gerektirecek amellerinde, sen Tekliğe riayet edersen, Hakk'ın Tekliğe olan muhabbetinde Hak, seni kendi yerine koyar...

Senin için bu durum, büyük bir şeref ve Hakk'ın sana olan yakınlığının en bariz inayeti olur...

Bu şereften ve inayetten, daha yüce ne olabilir ki senin için..?

Ey Aziz!..

Ayrıca ALLAH Tealâ. Rasûlü lisanıyla da sana amellerinde Tekliğe riayet etmeni şöyle emir etmiştir:

«Ey Kuran ehli olanlar amellerinizde Tekliğe riayet edin.»

Kur'ân ehli, EHLULLAH'dır.

Bil ki!..

Kuran gereği hayatını düzenleyenler. Allah'ın koruması altında olurlar.

Artık sana vasiyetim şudur; **amellerinde Tekliğe riayet etmeyi göz et!.**

Mesela; gözlerine sürme çekmeyi irade ettiğinde her bir gözüne bir veya üç defa

sürme çek... yani tek'le., ve her bir gözü müstakil bir uzuv olarak gör..

Yemek yemekten kalkmayı irade ettiğinde de, son lokmanın TEK olmasına riayet et..

Su içmeyi irade ettiğinde yudumlamanı tekle,, Hatta seni hıçkırık tuttuğunda, yedi yudum su içersen hıçkırığın derhal kesilir.. Bu tecrübe ile sabittir. Ayrıca su içme esnasında su kabını ağzından uzaklaştırarak nefes al ver,.

Zira **Allah Rasulü**, bizzat kendi böyle yapmış ve Ashabına, **"böyle yapmak daha sindiricl, hastalıklardan beri edici ve suyu kana kana içiricidir.."** demiştir.

Ayrıca..

Birşey anlattığın zaman da, üç kere ikrar et!. Çünkü Allah Rasulü'nün adeti böyle idi..

Ey Aziz!..

Ben sana ilâhi Sünnetlerden başka bir şeyi vasiyet etmiyorum..

Bu da, Allah Tealâ'nın-sana Kur'ân'da;

Andolsun ki Resulullah'da sizin için, Allah'ı ve âhıret gönünü umar olanlar ve

Allah'ı çok zikredenler için güzel bir (imtisal) **numunesi vardır."** buyurmasıdır,

(Ahzâb Sûresi, Âyet; 21)

Allah, Rasulü'nün güzel bir imtisâl örneği olduğunu vasıflıyor.

Ey Aziz!..

Bu Âyette, Allah Rasulü'nün ismeti sâbit olmuştur… Çünkü, o masûm olmamış olsaydı ona ittiba etmemiz hiçbir zaman gerçekleşmezdi.

Öyle ise; **Biz, Kitab ve Sünnette bir yasak varid olmadığı müddetçe, biz bütün harekâtında, sekânatında, efalinde, ehvalinde ve konuşmalarında Allah Rasulü'ne ittiba ederiz.**

Ancak, Kitab veya Sünnette O'na uymamız yasaklanan mevzular, dört kadından fazlasıyla evlilik ve gece ibadetlerine kıyam etmektir ki bu da Teheccüd namazıdır.

Zira, **Allah Rasulü, Teheccüd namazını farz olarak eda ederdi… Biz ise, teheccüd namazını Allah Rasulü'ne ittiba ederek sünnet olarak kılarız.**

Öyle ise; biz gece kalkmakda Allah Rasulü'ne iştirak etmiş oluyoruz.

Ebu Hureyre R.anh. diyor ki:

- "Halilim Sallallahu Aleyhi Vesellem bana üç şeyi tavsiye etti.."

Dikkat edilirse **Allah Rasulü**'nün tavsiyesini **"ÜÇ"** yani, **TEK**'likle bitirmiş.

Allah Rasulü'nün tavsiye ettiği o üç şeyden birisi;

«Vitir namazına edâ etmeden uyuma. » tavsiyesidir.

Ebu Hüreyre R.anh'den rivayetimize göre, **Allah Rasulü Sallallahü Aleyhi Vesellem** şöyle buyurdu:

«Allah Tealâ'nın doksan dokuz, yüzden bir eksik ismi vardır. Onları kim sayarsa Cennet'e girer. » (El-ezkar)

"ALLAH" «Vitr» Tek'i sever.,.

Biz bu kitabda İmam **Tirmizi**'den rivayet edilen Hadis'in açıklamasında Allah'ın sevdiği şeyleri açıkladık.

Allah'ın yapılmasını sevdiği birkaç şeyi teberruken zikr edelim..

Allah, işlediği günahtan tevbe eden, temiz olan, şükür edici, musibetlere sabr edici ve başkalarına ihsan edici olan kullarını sever.

Allah'ın yapılmasını sevmediği şeylerde vardır. Bu kitabta biz bir nebze bunları açıkladık burada tekrara ihtiyaç yoktur.

ON YEDİNCİ VASİYET

Ey Azizi.

Bu vasiyet, MURÂKABE etmek hakkındadır.

Allah Tealâ, sana birşey ihsan etse veyahut verdiği şeyi elinden alsa, bu durumda, devamlı murakabe üzere ol.. Allah'tan gafil olma.. Hikmetini bil!.

"O" sana verdiğini sabr etmen için elinden alır ve seni sabr etmenden ötürü sever...

Zira, Allah sabr edenleri sever... seni sevdiği zaman da, sana aşıkın maşuka olan muamelesi ile muamele eder..

Ey Aziz!..

İraden senin için hayırlı şeyler isterse Allah o isteklerinde senin için olur..

Eğer, iraden senin için maslahatlı şeyler istemezse, Allah seni sevmesinden ötürü sana olan sevgisiyle senin hakkında istediği şeyleri yapar..

Dolayısıyla sen, hali hazırda Allah'ın sana istediği şeyleri yapmasından hoşlanmasan da, o işlenen şeyin sonunda; Allah'a hamd edersin...

Evet...

Burada ki inceliğe dikkat et!..

Çok şeyier insana yaramaz görünür... Ancak, sonu iyi otur,

Allah, «Hakîmi Mutlak»tır.

Herkese, münasib ne ise onu verir ve kulları için hayırlı olan şeylerde noksanlık etmekle töhmet altında bulunmaz.

Böyle muamele etmesi bütün kullan hakkında geçerli..

Öyle ise; seni sevdiğinde nasıl olur da Allah böyle muamele etmesin?...

Sen, Allah'ın sana ihsan ettiği bir nimeti, elinden almasına karşı sabretmene binaen, sana mal veya evlad rızık olarak vermesini veyahud şöyle diyebiliriz, senden ayrılması zoruna gidecek şeylerde tefekkür etmeni Allah'ın sana olan sevgisine terazi yap!.,

Zira, Allah Tealâ hariç, Cinsiyet ettiğin hiçbir şey yoktur ki, senden ayrılmasına, alınmasına karşılık Allah indinde ayrılanın veya alınanın yerine verilecek bir şey (İvaz) olmasın..

Salihlerden bir zat'ın dediği gibi..

— «Senin ayrıldığın her şeye, ivaz vardır,

ALLAH'fan aynlırsan, ALLAH'ın ivazı yoktur.»

Zira, mevcut olan her şeyin bir benzeri vardır.,. Ancak, **ALLAH'ın benzeri YOK** tur.

Sana bir şey ihsan ettiğinde, durum yukarda izah ettiğimiz gibidir,

Ey Aziz!...

Sakın gaflette olma!..

Senden verdiği bir şeyi aldığı zaman, o şeyin kaybına karşı sabır etmen de sana ihsan ettiği nimetlerdendir.. Yani, senin elinden aldığı nimetler, sabırlı olmana vesiledir. Nasıl ki verdiği nimetler, şükür edici oimana vesile ise..

Bil ki!.

ALLAH şükür edici kullarını sever.

Dolayısıyla da; ALLAH şükür edicilere olan sevgisiyle, seni sevdiğinde günahlarını yarlığar.

Allah Rasulü Aleyhisselam Efendimiz,

İnsanların gelip gittikleri yolda, dikenli ağaç dalını görüp kaldıran adam hakkında;

«İmân yetmiş küsur bölümdür bu derecelerin en düşüğü yofda eziyet verici şeyleri gidermekdir ve en yüksek mertebesi LAİLÂHEİLLALLAH demektir. Haya da imândan bir bölümdür.» (Buhari)

Buyurduğunu **Ebu Hüreyre**'den rivayet edilmektedir.

Bu da bizim sana izah ettiğimiz gibi Allah, sabredici veya şükür edici olması hasebiyle kulunu sevdiğinde kulunun günahlarını yarlıgar, o kulunun şükrünü artırır.. O vakit de kul kâmil mü'min olmaya başlar yani imân şubelerini araştırır,.. Ki, onların tamamını uygulasın..

Ey Aziz!..

İmân şubelerini araştırması TAHKİK imânın şubelerindendir.

Dolayısıyla da kemâl sıfatlarına sahib olan ve ellerini hayırla dolduran kul, mü'min-i kamil'dir.

«Andolsun, şükrederseniz elbette sizi (ın nimetlerinizi) **artırırım.»**

(İbrahim Sûresi, Âyet: 7)

Allah Tealâ'nın verdiği işte bu hükme binaen sana ihsan ettiği nimetlere karşı "O"na şükür etmen, nimetlerin artmasına vesile olması gibi Allah Teaiâ'nın meşru kıldığı amelleri yapmandan ötürü "O"nun sana şükretmesi, senin için takvaya vesile olacak amelleri artırmasıdır.

Bu Âyette ALLAH Tealâ Zatını kullarına karşı şükredicilikle vasıflamıştır. Zira **O «Şekûr»**dur. (Çok şükredendir)

Öyle ise; **"O"nun, sana verdiği nimetlere karış şükür etmen nasıl nimetlerin artışına vesile ise, sen de emir ettiklerini uygulamakla "O'nun sana olan şükrünü artır.**

Buna rağmen herşeyin takdiri ilâhiyle ve dünyada ceryan eden her şeyin Allah indinde belirli bir zamanı olduğuna itikat et..

Zira, **âlemde tam olan hiçbir şey yoktur ki, Allah için olmasın..**

<u>Dolayısıyla da. senden aldığı hiçbir şev yoktur ki kendisine almasın ve sana verdiği hiçbir şev yoktur ki 'O'ndan olmasın.</u>

<u>Her şey "O'ndan gelir ve dönüşü de "O"nadır.</u>

Benim sana anlattığımı idrak ettiysen bütün hâllerinde Allah'ın almasını, vermesini

murakabe ve müşahede etmen, senin için yeterlidir..

Sen, alıp verdiğin her nefesde, ilâhi bir nimet alıp vermekten beri değilsin..

Senin teneffüs ettiğin nefeslerin ilki hayatının kendisiyle gerçekleştiği nefesdir..

Lafza-ı Celâl, kalb veya dille yaptığın zikirle de senden çıkan nefes olur.,

Ey Aziz!,.

Şayet bu nefes alıp vermen, hayırlı bir şeyle meşgul olmandan ötürü çıkarsa ecrini kat kat artırır..

Şayet meşgul olduğun şey, hayırlı değilse kerem ve lûtfuyla seni yarlığar.,

Bükü..

Bu verdiğin nefesler, Allah'ın senden ne istediğine ilâhi birer da'vetçilerdir.

Allah, İçine çektiğin nefesi sana lûtfuyla verir,.

O halde, sana verdiği nefes, hayırla senden çıkarsa onu, Allah'tan bir nimet olduğun bilip şükürle karşıla...

Eğer o nefes Allah'ın razı olmayacağı bir şeyle senden çıkarsa Allah'tan bağışlanmanı niyaz eylerek dua et...

Zira..,

Allah, kullarına günah işlemeyi istiğfar ve tevbe etmeleri için takdir etmiştir.

Onlar, bağışlanmayıtaleb

eylediklerinde, Allah onları bağışlar ve tevbe etseler, tevbelerini kabul eder,

Anlattıklarımıza delâlet eden şu Hadis-i şerife ibretle bakmak lazım..

«Hayatımı kudret elinde bulunduran Allah'a yemin ederim ki, eğer siz günah işlemeseydiniz, elbette Allah sizi giderirdi de günah işleyip (sonra) **Allah'tan bağışlanmayı dileyecek bir kavim getirip kendilerini yarlıgardı..»** (Müslim)

Tâ ki, dünyevi olan ilâhi hükümlerden bir hükmü hikmetsiz olmasın..

Allah Tealâ, Zât'ını **«Gaffar»** ve **«Gafur»** sıfatlarıyla vasıflıyor. O halde, afv ve mağfiretine mazhar olacaklar olmasaydı Allah, bu Sıfatlarla muttasıf olmazdı.

Allah Rasulü Aleyhisselam'dan Zeyd bin

Haris'in rivayetiyle şöyle bir Hadis rivayet edilmektedir.

«Almak da vermek de ALLAH'a aittir. Onun indinde her şeyin muayyen bir ömrü vardır.» (Buhari, Müslim)

Öyle ise; o şeyin muayyen vakti bittiğinde, ömrü son bulup yerine başka bir şey gelir...

Ey Aziz!..

Allah Rasulü Aleyhisselam niçin böyle buyurdu?..

Bize yapılan şeylerin gerçekleşmesinde ki hakikâti bildirmek için böyle buyurdu.

Tâ ki... **Biz, Allah'ın rızasına vesile olacak işlerimiz de, sebeblere baş vurup, yapacağımızbütün işlerimizin gerçekleşmesini, Allah'a teslim etmekle teslim ve tevfiz derecelerine nail olabilelim ve yaptığımız şeylerde Allah'a yönetelim.**

Bil ki!..

Emir ettiklerine muhalif düştüklerimizde Allah'a yönelmemiz ancak; istiğfar ve tevbe etmekle gerçekleşir.

Emir ettiklerine muvafık olmamızdan Allah'a yönelmemiz şükürü ise, Allah ve Resulüne ittiba etme üzerine sebatımızı talep etmekle olur.

Dünya'da cereyan eden bütün varlıkların, Allah katında belirli bir ömür sahibi olduklarını bilmemizle, kendimizde lutfû ilâhi olan bir izzet ve şeref görürüz.

Sabır edenlere has bir hamd var,,, o da, *"Her hâle karşılık Allah a hamd olsun"* **«Elhamdu lillâhî alâ külli halin...»** cümlesiyle yapılan hamddır.

Şükr edicilere has olan hamd ise: ***"Bütün nimetleri ihsan eden Allah'a hamd olsun"*** **«Elhamdu illâhil muni'mil mufdili.»** cümlesidir.

Zira, Allah Rasulü, Rabbine sıkıntılı zamanlarında; **"El hamdu lillâhî alâ külli halin."** ve ferahlı zamanlarında **"El hamdu lillâhil muni'mil mufdili."** diyerek hamd etmekteydi.

öyle ise, senin Rabbine hamd etmekte Allah Rasulü'nün yaptığı hamdle hamd etmen başka bir cümle kurarak yapacağın hamdden daha iyidir.

Zira **Allah, risâletiyle ikramda bulunduğu, ilmiyle kendisine şahitlik ve bize Ona uymamızı emrettiği Zatın koyduğu kurallardan daha üstün birşey olamaz.**

Dolayısıyla, **Kitap ve Sünnette dayanağı olmayan bir şeyi, gücün yettiği müddetçe icâd etme..** Çünkü sen, Allah Rasulü'nde bize benzen intikal etmeyen bir adeti, çığır olarak açarsan.. Ki bu açacağın çığır. Kitap ve Sünnete muhalif olmaması şartıyla- o çığırda sana uyanların ecrinin misli sana da yazılır.

Ancak eğer sen, açtığın o çığırı, Allah Rasulü'ne uyarak terk edersen, senin -Kitap ve Sünnete ters düşmemek şartıyla-açtığın o çığırı terk etmenin sevabı, o çığırı açmanın ecrinden daha büyük ve çok olur.

Allah'ın Nebîsi, ümmetinin çok tekliflerle mükellef olmasından ve Ashab'ının sual ettikleri şeyler hakkında vahyin gelmesiyle farz kılınmalarından korktuğundan, onların bir takım şeyleri çokça sual etmelerinden hoşlanmazdı.

Zira, Kitap ve Sünnetle sabit olmayan bir çığır açan, kendisini zorluklarla mükellef kılmıştır.

Halbuki Rasûlullah Aleyhisselam Efendimiz, o çığırı açmaya daha ehil iken o ümmetine kolaylık olsun diye terk etmiştir.

İşte bu sırra binaen biz, **"Allah Rasulü'ne uyarak açacağın çığırt terk etmenin ecri o çığırı açmanın sevabından daha yücedir.."** dedik.

Ey Aziz!..

Sana açıkladıklarımı kabul et!.

İmam **Ahmed bin Hanbel**'in **Allah ondan razı olsun** hayatında hiç karpuz yemeden ölmesi, bize **Allah Rasulü**'nün Sünnetine uymanın önemini açıklayan güzel bir harekettir.

Ona sual edileli.. "Sen niçin karpuz yemiyorsun?.." o da; "Bana Allah Rasuiü'nün karpuzu nasıl yediğiyle alakalı sıhhatli bir rivayet ulaşmadığından karpuz yemeği terk ettim..." diyerek cevap verdi.

İşte, bu ümmetin alimlerinin diğer ümmetlerin ulemasından kat be kat üstün olmalarının sebebi; **Allah Rasulü'ne uymakta gösterdikleri hassasiyettir.**

Şan-ı yüce olan İmam şu iki âyet'in manâsını hakkıyla idrak etmiştir.

«Habibim de ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah'da sizi sevsin.."

(Al-i İmran Sûresi, Âyet: 31)

«Andolsun ki, Resulullah'da sizin için Allah'ı ve ahiret gününü umar olanlar için güzel bir (imtisal) **numune** (si) **vardır.»**

(Ahzâb Sûresi, Âyet: 21)

Allah Rasulü'nün Sünnetleri o kadar çok ki tamamıyla meşgul olmamıza zaten imkân yok...

Dolayısıyla **biz, O'nun sünnetlerinden olmayan başka şeyleri âdet olarak nasıl fazlalaştırabiliriz.. Ve.. Ümmeti Allah Rasulü'nün Sünneti olmayan kendi sünnetlerimizle nasıl mükellef kılabiliriz???!!!...**

ON SEKİZİNCİ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyyet, Gizli ŞİRK hakkındadır..

Allah'ın, senin üzerine vacib kıldığı haklarından biri, Allah'a gizli şirk koşmamandır.

Gizli şirk; kişinin zahiri sebeblere itimat etmesi ve kalb ile o sebeblere meyf ederek onların varlığıyla mutmain olması hâlidir..

Zahiri sebeblerin varlığıyla mutmain olmasından maksat ise; onlarla kalbin sükûnet bulması ve onların olmamasından yani yapacağı işin gerçekleşmemesi endişesi ile korkmasıdır.

Niçin gizli şirkten kaçınmak gerekir?..

Zira **gizli şirk, insanın Dinine isabet eden musibetlerin en büyüğüdür.**

Öyle ise, mü'min olanın yukarda anlattığımız gibi itikat etmesi doğru değildir.

Kur'ân-ı Kerîm'de;

«Onların çoğu imân etmez, illâ "Allah"a ortak katanlardır onlar...»

(Yusuf Sûresi, Âyet: 106)

buyurmuştur ki bu âyette işaret yoluyla gizli şirkin mânası anlaşılmaktadır..

Yani, **bir kısım insanların, Allah'ın varlığına olan imânlarıyla birlikte, o imâna kattıkları gizli ortağa i'timâd etmeleri; Tevhid-i Ef'ale olan imânlarına noksanlık verdiğini gösteren gizli şirk anlaşılmaktadır.**

Allah'ın Uluhiyetini inkârları anlaşılmamaktadır.. Çünkü, **uluhiyeti inkâr etmek; açık şirk olan küfürdür..**

Zira, her ne kadar Uluhiyeti inkâr edenler, Allah'ın varlığına inansalar da; imânları muteber değildir.

Uluhiyet, ibâdet ve itaat edilmeye müstahak olan Cenab-ı Hakkın vasfıdır.

Buhari'de, Müslim'de rivayet edilen sahih Hadiste **Allah Rasulü Aleyhisselam;**

— **«Allah'ın kulları üzerine olan hakkın ne olduğunu biliyor musunuz?..**

Allah'ın kulları üzere olan hakkı; kullarının Allah'a hiçbir ŞEYi ortak katmadan ibâdet etmeleridir." » buyurmuştur.

Allah Rasulü Aleyhisselöm, Hadiste "Şey" lâfzını zikr etmiş. Şev" kelimesi nekire (belirgin olmayan) bir kelimedir.. Dolayısıyla, **Allah'a hiçbir şey ortak katrnadanda ki "şey" lâfzının mânâsına gizli ve açık şirk dahildir.**

Öyle ise, âyeti bu şekilde yorumlayabiliriz; onlar, Allah'ın Uluhiyetini inkar etmek olan açık şirk ve Tevhid-i Ef'aie noksanlık veren gizli şirkle Allah'a ortak katmazlar.

Zira, Hadis'in devamında **Allah Rasulü Aleyhisselâm** şöyle buyurdu:

— **«Kulların Allah üzerine bunları yaptıkları zaman haklarının ne olduğunu biliyor musunuz?..**

— Allah, onları azapla azaplandırmaz..»

Ey Aziz!.. Şimdi..

Allah Rasulü Aleyhisselam'ın;

"Onları azapla azaplandırmaz.." kavlinin

mânasına tefekkürle bak!..

— Niçin azap görmezler?..

Zira **onlar, açık ve gizli şirkten beri olmakla gönülleri; Allah'tan başka bir şeye bağlı değildir.**

— Niçin kalbleri Allah'tan başkasına bağlı değildir?..

Zira, onların bir şey yapmaya yönelmeleri sadece Allah'la olduğundan, onların hatırlarına başkası gelmez...

Onlar, **İslâm'ın Ruhunu öldüren açık şirkle veyahut zahiri sebeblere güvenmek olan gizli şirkle Allah'a ortak katsalar, hiç şüphesiz Allah'a ortak koştukları şeylerden ötürü, Allah onlara azap verir.**

Açık şirk, inkâr ve küfürdür... Ondan dolayı olan azap malumdur,, Gizli şirkten ötürü olan azab, zahiri sebeblere itimat etmelerinden olan azaptır...

Zira, sebebler yok olmaya ma'ruz olurlar... Onlar, sebebierin varlığında ve yokluğunda devamlı azab görürler.. Sebeblerin varlığından olan azablan o sebebierin yok olma ve eksikleşmesini vehim etmelerinden, kalbleri daima sıkıntı içinde olmakla azab görürler ve o sebeblerin yok olmasından olan azablan onları kayb etmelerinden ötürü kalbleri ızdırap içinde olmakla işkence görürler...

Yani, **bunlar, sebeblere güvendikleri için her halükarda azab içinde olurlar.**

Ancak bunlar, sebeblerin varlığına ve kaybına iltifat etmeksizin, sebeblerle Allah'a ortak katmazsalar, işte o zaman huzur ve rahat içinde olurlar..

Zira, bunların itimat ettikleri Zât, hiç beklemedikleri anda onlara muhtaç oldukları şeyleri vermeye kâdirdir.

Yazacağımız Âyette Allah Tealâ'nın bildirdiği gibi..

«Kim Allah'tan korkarsa .. (Allah) ona bir (kurtulup) çıkış yeri ihsan eder. Onu haatır-u hayâline gelmeyecek bir cihetten de rızıklandırır.»

(Talâk Sûresi, Âyet: 2-3)

Salihlerden birisi bu Âyet'in mânasını nazmen şöyle söylemiştir:

Her kim Allah'tan ittika ederse.. Allah, çıkış yeri ihsan eder ona..

Hayâline gelmeyecek şekilde ona rızk verir..

Eğer, sıkıntılar içinde olsa onu huzura çıkarır.

Öyle ise, **muttakinin Allah'tan ittika etmesinin alâmeti; hiç beklemediği cihetden rızkının verilmesidir..**

Şayet, beklediği bir cihetten rızkı gelirse takva mertebesine ulaşmamış ve tamamıyla Hakk'a itimad etmemiştir..

Zira **takvâ**; bazı tevillerde şu mânaya gelmektedir: **Allah'a itimad etmeyi zahiri sebeblerin kalbe tesir etmesine karşı kalkan edinmekdir..**

Yani, **rızkın gelmesi, sebeblere bağlı olduğu hatırına gelmeyecek..**

Ey Aziz!.,

Ancak Allah, aile efradına bakman için çalışmanı emrediyor..

Öyle ise.. **"Onların rızkını, temine vesile olan sebeblere yapışarak çalışmam lâzımdır.** ' diyerek çalışman lâzım.,

Bizim anlattıklarımızı bu kaideye muhalif görme.. Çünkü biz, **"Onların nafakasının peyda edilmesine vesile olacak sebebleri TERK ET!." DEMİYORUZ...**

Belki, **kalben sadece o sebeblere itimad etmekten seni nehy ediyoruz..** Ve,

o sebeblerle amel etme de demiyoruz.

Son açıklamaları kayıd ederken uyuya kaldım... Uyandığımda daha önce hiç bilmediğim şu iki beyti tekrar ediyordum..

ALLAH'tan başkasına itimad etme

Var olanlar, ALLAH kudretiyledir

Sebebler, "O" kudretin perdeleri

Sana düşen; ALLAH ile olmaya gayret

Ey Aziz!.. Şimdi artık... Kendin hakkında tefekkür et!,.

Şayet, kalbin, sebebier tarafına meyi ediyorsa... Sen, gizli şirk'ten halas olmayan imânını yadırga.. Ve.. **Muttakilerden olmadığını bil!..**

Ancak...

Şayet, sebeblerin varlığında veva kavıb oluşları zamanlarında, kalbin sadece "ALLAH" meyi edip sebeblerle mutmain olmuyorsa, kendini **"ALLAH" imân edip gizli sirkle ortak katmayan Muttakilerden bil.,**

Böyle olanlar.. Bil ki..

Çok ama çok azınlıktadırlar..

Rızkın, sana hiç hayâl etmediğin bir cihetten gelmesi, senin m utta kilerden olduğunu bildiren bir müjdedir..

Ey Aziz!..

Bu Âyet'in sırlarından bir diğeri de şudur:

Allah, sana velev ki mu'tad sebeblerle rızkını verse de - öyle mu'tad sebebler ki sana tasarruf etme yetkisi verilen hazinelerindir.

O verilen rızkın, senin hazinelerinde olan eşyadan da olsa, yine hiç ummadığın bir cihetten sana rızkın gelmiştir..

Dolayısıyla, bu hâlde itikadın Allah Tealâ, rızkını bu maldan tayin edip senin elinde olana tahsis etmiştir olmamalı... Belki itikadın bu sebebler olsa da olmasa da **"Benim rızkım, ğayb hazinesinden gelmiştir.."** ...olursa; bu takdirce **senin takva ehlinden olduaun sabit olur.**

Ey Aziz!..

Bu anlattığımız sırrı, iyi anlayıp bil!..

Zira, **bu sırrı, kalblerini ve iç güdülerini ilâhi murakabe ile gözetenlerden başkası bilemez..**

Çünkü, **ilâhi murakabe ile kendilerini gözetenler, bütün fiillerinde sadece "Allah'a itimad ettikleri için; "ALLAH" onları sebeblere güvenmekten korur.**

Bu anlattıklarımız,

«Allah, ona bir kurtuluş çıkış yeri ihsan eder.» âyeti'nin işaret ettiği mânalardır.

Aynı zamanda **o çıkış yeri İfâde edilen takvaya işarettir.**

Allah'ın kullarına bildirdiği şeyleri yapmalarına vasiyetidir.

ON DOKUZUNCU VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, ALLAH için tevazulu olma hakkındadır.

Yeryüzünde böbürlenerek büyüklük taslama!..

Sana lâyık olan, acziyetini idrâk edip tevazulu olmaktır.

Eğer Allah, senin Kitap ve Sünnetle verdiğin hükümleri yüceltirse, Hak'tan başka bir şeyi yüceltmediğini ve insanlara söylediklerin kabul görüp onların indinde kadrini âlî etmesini Allah'tan olduğunu bil..

Allah, seni topraktan yarattığı için, sana her halükarda tevazulu, acizlik ve inkısarlı olman vacipdir...

Öyle ise, yeryüzünde çalım satarak yürüme!.

Zira, toprak senin anandır...

Dolayısıyla da her kim anasına kibirli davranırsa muhakkak onu incitir.. Halbuki ana ve babayı incitmek haramdır.

İmam Buhari'nin rivayet ettiği şu sahih Hadis'te şöyle varid olmuştur:

«Allah'ın dünyada yücelttiği hiçbir şey yoktur ki alçaltmasın..»

O halde, o yüceltilen şey sen isen... Allah'ın seni alçaltmastnı da gözet ve kork..

Ben, bu vasıflı kimseyi, Allah'ın Cehennem'e indirmesinden korkarım,..

Bu korkum, o yücelmeyi kendine nisbet eden şahıslar hakkındadır,

Yoksa...

Hak'tan korkanlar için, böyle bir korku tasavvur edilmez.

Ey Aziz!.

Kadrinin yüceliğini Allah'tan olduğunu bilsen de, makam sahibi olmandan ötürü insanların sana hizmet etmelerini, kapına gelmelerini, atının başını tutmalarını ve buyruklarına boyun eğmelerini, **Allah'ın sana ihsan ettiği bir nimet olduğunu idrâk ederek, devamlı murakâbr et!. Ve, Allah'a karşı yapacağın kulluk vazifelerine ve yaratılışındaki asliyetine nazır ol..**

Zira insan, horlukia vasıflanan topraktan zaif olarak yaratılmıştır..

İnsan, o yüceliğin kendi zat'ı için olmadığını, belki bulunduğu makam ve edindiği rütbeden ötürü olduğunu bilmesi gerekir..

Dolayısıyla insan, bulunduğu görevden azil edilirse o görevden ötürü ona gösterilen hürmetten ve edilen hizmetten eser kalmaz..

Allah, ona karşı yapılan hürmet ve hizmetleri onun yerine getirdiği kimseye karşı yaptırır..

öyle ise.. Bil kii.

Yücelik ve rütbe, makama aittir şahsın zatına ait değildir.

Netice-ı kelam..

Yeryüzünde yücelik isteyen "Zât", hiç şübhesiz onda idareci olmayı arzulamıştır..

Allah Rasulü Aleyhisselam idareci olmak hakkında İmam Buhari'nin rivayet ettiği Hadis-i Şerif'de şöyle buyurmuş:

«İdarecilik bir emânettir. Şüphesiz hakkı verilmediğinde bu emânet, Ksyâmet

gününde pişmanlık getirir.»

Sakın bu anlattıklarımız hakkında cahillerden olma!.

Ben sana bu hususla alâkalı şöyle vasiyet ederim:

Velev ki **Allah, senin kadrini yüceltse de.. Sen, yeryüzünde büyüklük taslama ve Allah'tan nefsinin huşu, zillet ve acziyet sahibi olmasından başka bir şey taleb etme..**

Zira sen, bu anlattıklarımız vasıfları ancak, **her şevde Hakkın kudretinin kemalini görerek elde edebilirsin..**

Bil ki!..

Kemâl sahibleri ve bütün mahlukatın **nihayi hedefleri;** hiç şübhesiz **Şuhud Makamına ulaşabilmektir..**

Şuhud Makamı HAKK'ın; Esma, Ef'al ve Sıfatlarının tecellilerine mazhar olmak olduğundan varlıkta istenilen makam da budur.

YİRMİNCİ VASİYET

Ey Azizi.

Bu vasiyet, CUMA günü, ğusl etme hakkındadır.

Cuma günü, camiye gitmeden önce her Cuma gününde ğusul almayı adet edin..

Gusle başlarken, üzerine vacib olan bir emrin edasına niyet et!..

Buhari'de rivayet edilen şu Hadis-i şeriflerde **Allah Rasulü Aleyhisselam,**

«Cuma günü, ğusul etmek her müslümana vaciptir.»

«Her müslümana yedi günde bir defa ğusul etmesi vacibdir.» (Buhari)

buyurmaktadır.

Her iki Hadis'ten anlaşılan, yıkama hükmü, **Cuma günleri ğusul etmekle birleşir.**

Bunun hikmeti şudur; Allah, günlerin adedini haftayla sınırlamıştır.. Hafta İse, yedi gündür.., Cuma günü bittiğinde yeni hafta başlangıcı olur..

Öyle ise; haftanın son günü olon Cuma günü, sen taharet ve nezâfet üzere iken senden ayrılmasına dikkat et..

Dişleri temizleme hakkında varid olan müjdeye mazhar olabilmen, dişlerin temizliğine dikkat etmene bağlıdır.,

«Misvak kullanmak ağız için temizlik ve Rabbin rızasına vesiledir..» (Cami'us sağı'r)

Aynen yedi günde bir defa yıkanmak da beden için temizlik ve Rabbin rızasına vesiledir..

Kul, kendi fâidesi ve Hakkın rızasına vesile olacak fiili, Allah'ın emri olduğu için işler.

YİRMİ BİRİNCİ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, DİN'de münakaşa ve çekişme hakkındadır.

Dini mevzularda cidal (münakaşa) etmekten sakın..

Zira, sen, çekiştiğin zaman iki özellikten biriyle vasıflanmaktan beri olamazsın...

Yani, cidal ettiğin mevzuda, ya **Muhik** veya **Mubtil** olursun..

Muhik, **doğruya isabet eden şahsa..**

Mubdil, **yanlışa isabet eden şahsa denir.**

Asrımızın bilginlerinin yaptıkları ilmi tartışmaların çoğu, cidalden başka bir sev değildir..

Onlar, bu tür fikiri tartışmalarla sadece fikir jimlastiği yapmak istedikleri için yaptıklarını söylerler..

Halbuki bunlar, yaptıkları münazarada, kabul etmedikleri bir hükmü ve Hak olmayan mezhebi savunurlar.. Ve kabul etmedikleri o hüküm ve batıl mezhebi savunmakla, Hak mezhebe inananlarla mücâdele ederler...

Tartışmaları bittikten sonra; "Biz sadece fikir jimlastrği yapmak İçin tartıştık yoksa batıl davaları isbât edip ona rağbet edilmesini kâsd etmedik..." derler.

Onların sanki böyle batıl tartışmalarını

Allah'ın kayıt ettirdiğini bilmiyorlar.. Ve cahillerin, mukallitlerin onların savundukları batıl mezhebi Hak sanıp, oniarın sözlerine göre amel etmelerinden de gafildirler.

Dolayısıyla, mukallidin, onun savunduğu batıi mezhebe göre amel etmesi, devamlı olarak o kimsenin amel defterine günahların yazılmasına sebeb olur.

Ayrıca **Allah Rasulü Aleyhisselam** şöyle buyurmaktadır:

«Ben Cennetin ortasındaki köşklere şu iki insan için kefilim.

Birisi, haklı da olsa tartışmayı bırakan diğeri ise, şaka da olsa yalan söylemeyendir.» (Buhari)

Öyle ise; bu tür tartışmalar da insanın batıfa İnanmamasına rağmen savunması veya şaka da olsa yalan söylemesi yasaktır.. Yani, **bütün boş tartışmaları tariki evlâ ile terk etmek her müslümana gereklidir.**

Allah Rasulü Aleyhisselam, şaka yapardı.. Yaptığı şakalar da, doğru olan şeylerden başkaları değildir.

YİRMİ İKİNCİ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, GÜZEL AHLÂK hakkındadır.

Güzel ahlâk üzere ol Mekarımı ahlâkı tahsil et..

Yaramaz ahlâklardan uzak ol!..

Zira, **Allah Rasulü Aleyhisselam;**

«Ben, ancak güzel ahlâkı tamamlamak için gönderildim.» (Camiu-s Sağır) buyurmaktadır,

Allah Rasulü, bir önceki vasiyette yazdığımız Hadis'te güzel ahlâk sahibi için Cennetin ortasındaki köşklere kefil olmuştu..

Güzef ahlâk, halk ile muaşeret ve arkadaşlık ettiğin kimselerin, rızası üzere, güze! geçinmeye çalışmandır.

Ancak İnsanların garazları muhtelif olduğu için hepsini razı etmek mümkün değildir.

Zira Zeyd razı olsa Amr razı olmaz.. Ve Amr'ın dostunu razı etsen Zeyd huzursuz olur..,

öyle ise, **insanlarla muamele etmekte Hak ile olasın ve Hakk'ı tamamına arkadaş olduğunu bilesin...**

Allah Rasulü'nün;

«Ey Allah'ım, sen yolculukta bana yoldaşsın ve geride bıraktığım aile efradıma halifesin.» (El Ezkâr) buyurması da bu mevzuyo delalet etmektedir..

Allah Tealâ'nın bütün halk ile beraber olduğu şu âyetlerden de anlaşılmaktadır;

«Nerede olursanız olun, O sizinle beraberdir.»

(Hadîd Sûresi, Âyet: 4)

«Rasûlullah, o vakit arkadaşına (Ebubekir-ıs Sıddıka) **"Tasalanma, Allah, hiç şübhe yok bizimle beraberdir." diyordu.»**

(Tevbe Sûresi, Âyet: 40)

«Buyurdu ki; Korkmasın. Çünkü Ben sizinle beraberim. Ben (herşeyi) **işitirim, görürüm.»**

(Tahâ Sûresi, Âyet: 46)

Ey Aziz!..

Şimdi halk ile güzel muamele etmek Hakk'ın rızasına vesile olacak ahlâkla ahlâklanmakladtr. Hakk'ın gazabını gerektirecek ahlâklardan kaçınmak gerekir..

Artık icra ettiğin bu güze! ahlâk ister Hakk'a mahsus bir ahlâk olsun, ister başkasına ait olsun fark etmez..

Zira, Hokk'ın gayrisine ait olduğu takdirce yine hakkânî olduğundan Hakk'ın rızası onun için sabit olur.

Başkaları güzel ahlâkından ötürü İster senden razı olsunlar, ister olmasınlar... Senin için, bir zarar yoktur. Çünkü, o başkası, eğer **mü'min** ise, **Allah'ın razı olduğu şeylerden razı olur.**

Yok, eğer mü'min değilse onun razı olması veya olmaması muteber değildir.

Öyle ise, **güzel ahlâk, ister Hakk'a has olan veyahut Hakk'ın gayrisine ait olan güzel ahlâkla ahlâklanıp Hakk'ı razı etmekdir.**

Ey Aziz!.. Bil ki!..

Her şeyinde Allah rızasına riayet eden kimseden, müsiümanlar ve zimmiler fâide görür.

Mü'minlerin halk ile muameleleri açısından, Allah'ın onlar üzerinde mutlok hakkı vardır.

O halde, **İnsan, Cin, Melek, maden, bitki ve hayvanlarla olan muamelelerinde Allah'ın rızasını kazanmaya gayret etmeli.**

"Risale-i Ahlak" adlı kitabımız ahlâkla aiakah geniş ma'lumatı kapsamaktadır... Biz, o kitapta ahlâka ait olan bilgileri tafsili olarak açıkladık.

Evet..

Bu öyle bir zamandır ki.. Güzel ahlâkı bilmek gerekir ve bunları bilmekte zor bir ilimdir..

Sakın bu ilmi, önemsemeyip kaçırma.. Zira, insanların hallerine göre değişir..

Ahlâkın efradı ve cüziyatları nihayetsizdir.,

ALLAH, güzel ahlâkla ahlâklanmamızı ve rezil ahlâktan uzaklaşmamızı nasip etsin.

Bizim "O"ndan başka Rabbimiz yoktur.

Tevfiki "O" verir.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, HİCRET'in I MÂN dan olduğu hakkındadır.

Ey Dost!..

Küfför içinde ikâme etme HİCRET et!..

Zira, hicret etmeyip onlarla yaşaman etmene ve küfrün hükmüne ğafebet İslâm Dinine ihanet hükmünün ALLAH'ın etmesine sebebtir.

Dolayısıyla, Allah Tealâ, hükmünün yüce, kafirlerin hükmünün alçak olması için sana onlarla savaşmanı emretmiştir.

Sakın!..

Onlarla beraber yaşama.., Veya, gücün yettiği müddetçe zimmi kafirin hükmünün altına girmemeye çalış..

Zira, kâfirlerin arasından hicret etmeye gücü olup da ,hicret etmeyen ve onların hükmü altında 'yaşayan kimsenin, İslam'da hiçbir payı kalmamıştır..

Allah Resulü Aleyhisselam böyle olan şahıslardan teberri etmiştir. Halbuki **Allah Rasulü** mü'minden teberri etmez.

Rasûl Aleyhisselam, rivayet olunan şu Hadis-i Şerifte;

«Ben müşrikler arasında yaşamaya devam eden müslümanlardan beriyim.»

(Ebu Davud. Tirmizi.)

buyurmuştur.

Görüldüğü gibi **Allah Rasulü Aleyhisselam**, küfür hükmü altında yaşamaya devam eden şahıs için İslam hükmünü itibara almamış ve onları sevmediğini, yüz çevirdiğini yani onlarla alâkasının olmadığını açıkça belirtmiş Allah'ın emrine ittiba etmiştir.

Zira, **Allah Tealâ**, kâfir ve müşrik hükümdarların hükmü altında yaşayıp öien kimseler hakkında şöyle buyurmaktadır:

«Öz nefislerinin zâlimleri olarak canlarını alacağı kimselere melekler derler ki;

- **"Ne iş de idiniz?" Onlar;**

- **"Biz yer**(yüzün)**de** (dinin emirlerini tatbikten) **âciz** (kimse)**lerdik" derler. Melekler de:**

"Allah'ın arzı geniş değil miydi?. Siz de orada hicret etseydiniz ya.." derler.

İşte onlar (böyle). **Onların barınakları cehennemdir. O ne kötü bir yerdir."**

(Nisa Sûresi, Âyet:97)

İşte bu Hadis ve Âyet'in ifade ettiği hakikatlere binaen, biz insanların Kudüs kafirler tarafından istila edildiği için Mescid-i Aksayı ziyaret etmelerini ve orada kalmalarını engelledik..

Zira, böyle bir yerde yönetim kafirlerin elindedir ve yönetilen müslümanlardır.

Küfrün hükmü altında müslüman, dininin gereğini nasıl yaşayabilir?..

Nefsi hüküm vermekten Allah'a sığınırım..

İşte bugün müslümanlardan kafirlerle beraber yaşayanları en kötü haldedirler.

Bugün Mescid-i Aksa'yı ziyaret edenler ve orada ikame edenlerin aleyhinde şu Âyet ne güzel delildir.

«De ki; «(yaptıkları) **işler bakımından en çok ziyana uğrayanları, kendileri muhakkak iyi yapıyorlar sanarak dünya hayatında sa'yleri boşa gitmiş olanları size haber vereyim mi?..»**

(Nisa Sûresi, Âyet:97)

Ey Aziz!..

Nasıl ki müşrik ve kâfirlerin hakim oldukları yerlerden hicret etmen gerekiyor..

Aynen, **Allah'ın Kitap veya Resul lisanıyla kötülediği kötü ahlâklardan da hicret et!.** Zira, **nefsî hicret; hicretin ziyâdesidir..**

YİRMİ DÖRDÜNCÜ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, İLMİN gereği ile amel etmek hakkındadır.

Ey Dost!.,

Bütün hareket ve sukunatlarında ilmi isti'ma! eti.. Zira, nefsine ilmi öğretmekle cömertlik eden kimse kâmil cömert olur.

Yani, bir şahıs ilmi öğrenerek düşüncelerinde ve tüm davranışlarında o ilmi tâtbîk ederse işte o ilmiyle amel etmiş olur ve bu hâl de; o kimsenin öncelikle kendi nefsine ilmi öğretmesidir ki hâl'i ayrıca onun cömert olduğuna da delil olur..

Niye?..,

Zira, böyle davranan bir şahıs, sadece o ilimleri sadece kendi nefsîni faydalandırmaz daha sonra da bilmeyenlere öğretmeğe irşâd edici olmaya başlar.. İşte bu hâli de onun ilim de cömertliğini gösterir.

Ey Aziz!.

Allah Rasulü Aleyhisselam, ilim öğrenip onunla amel edenleri ve bilmeyenlere öğretenleri övmüştür. Aksini yapanları ise, kötülemiştir.

Allah Rasulü Aleyhisselam şöyle buyurmaktadır:

Allah'ın beni bilgi ve doğru yolu gösterici olarak gönderişi, bol yağmura benzer ki, bir kısım toprağa yağdığında o toprak onu yitirmez, saklar, bir çok çeşitli ot bitirir.

Toprağın bazısı su saklar, onda kuyular olur.. Allah, bununla insanları faydalandırır, içerler, sularlar, ekerler..

Yağmurdan bir kısmı kumsala, çöle yağar, orası suyu tutmaz, ot bitirmez..

İşte Din'de derin anlayışı olan ve Allah'ın beni gönderdiği şeyden faydalanman, onu öğrenen ve başkalarına öğreten iyi toprağa, gönderilmem sebebiyle Allah'ın bu hidâyetine aldırmayan ise, verimsiz kumsala benzer. (Buhari)

Ey kardeş…

İlim tahsil edip ilmiyle amel edenlerden ol!..

İlmi tahsil edip onunla amil olmayanlardan olma!..

Zira ilmi tahsil edip o ilmi kendi nefsinde tatbîk etmeyenler; ışık yaymasıyla her ne kadar başkalarına faydalı olsa da (mum misâli) kendini eritmekle bitirir..

Oysa ki, sen bildiklerinle amel etsen, ALLAH sana bir nûr verir ki onunla bilmediklerini öğrenirsin ve ALLAH, sana Furkan Mertebesini ihsön eder.

Öyle ise; **İlmiyle amil ve başkalarını irşâd edici olanlardan olmaya gayret et!.**

YİRMİ BEŞİNCİ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, MÜ'minleri sevmek hakkındadır.

Mü'minlerin ihtiyaçlarını gidermeye ğayret et.

Ey Aziz, bütün rnü'minler bir cesed gibidir.. Nasıl ki, cesetten bir uzuv ağırırsa bütün cesed ağrılar içinde kalır..

Aynı şekilde, cesed misâlinde olduğu gibi, bir mü'minin acı ve ızdırap çekmesinden

de bütün mü'minlerin acı ve ızdırap çekmeleri gerekir.

Şayet, anlattığımız gibi olmazsa.. İşte o vakit, onlar arasında^ nasıl İmân kardeşliğinden söz edilebilir..!!!???

Allah Tealâ;

«Ancak müminler kardeştir.»

buyurmakla onların arasında imân kardeşliğini isbât etmiştir.

Allah Rasulü Aleyhisselam'da mü'minlerin bir vücud gibi olduklarını şu Hadiste şöyie belirtmektedir:

"Mü'minler birbirlerini sevmek, birbirlerine şefkat göstermek ve iyilik yapmakta bir vücut gibidir. O vücudun bir uzvu hastalanırsa, diğer uzuvlar da hastalığın acısını duyar, uykusuzluk ve ateşine iştirak ederler..» (Buhari)

Ey Aziz!..

Şunu da bil!..

Mü'min kardeşleriyle beraber olur... Zira, **"Mü'min" Esmâ-ı Hüsna'dandır**.. Dolayısıyla da mü'min, iiâhi Sıfat üzere yaratıldığından Aliah ile onun arasında bir münâsebet sabittir.

Ey kardeşim!..

Allah'a imânı olan her şahıs; söz, fiîl ve hâllerinde Allah'ı tasdik eder..

Böylece de., imânın gereği olan ismet hâsıl olur. Zira, ALLAH'in bir Sıfât-ı. "Mü'min'dir.

"**O**", Mü'min olduğu için, mü'min kulunu bu hususlarda tasdik eder.

Allah, Hakka isabet edenlerden başkasını tastık etmez..

Zira, Allah hakkında yalan tasavvur edilmediği için, yalancıları tastik etmesi muhaldir..* Ve, mümin, Allah'a imân ettiğinden Allah'ında kendisini tasdik ettiğini bilir..

Ayrıca bütün işlerinde Allah ile barışık olmaya çalışan müminin hiç kimseye hıyanet etmeyeceğini, imanı sabit olan herkes bilir ve ondan emin oiur.

Şimdi..

Bu vasiyetle amel et, imânda daim ve kâim ol ki dünya ve âhirette mesut ve bahtiyar olasın ben, sana bunlara ulaştıracak yolu gösterdim..

Derhal **Allah'a güven ve "O"na sımsıkı bağlan..**

Unutma!,,

«Kim Allah'a sımsıkı tutunursa muhakkak ki doğru bir yola iletilmiştir o..»

(Al-i İmrân)

Hak doğru yoldur.

Doğru yol ise, şeriattır.

YİRMİ ALTINCI VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, Musibetin nüzulü hakkındadır.

Senin başına; mal, evlâd ve akrabalarına isabet eden musibetlerden dolayı bir sıkıntı gelse sakın gam çekme..

Her ne kadar örf de buna musibet deseler de sen bu âyeti...

«Biz (dünyada) **Allah'ın** (teslim olmuş kulları)**yız ve biz** (âhırette) **ancak "O"na dönücüleriz..»**

(Bakara Sûresi, Âyet: 156)

Musibetlerin geldiği vakitlerde oku!.. Zira, musibet gibi görünenler mü'minler için bir nimettir.

İşte musibetlere duçar olduğun vakit, Hazreti Ömer'in Allah ondan razı olsun düşündüğü gibi düşün ve şöyle söyle!..

— Hiçbir musibete duçar kalmadım.. Muhakkak, o musibette üç ni'met mevcuttur. Birincisi; o musibetin dinimde olmamasıdır... İkincisi; o musibetle daha büyük musibetler def edilmiştir... Üçüncüsü; o musibet işlediğimiz kötü amellere kefaret olmasıdır.

Ey Aziz!.. Bil !..

Müminlerin dünya'da mûsibeteleri ve belâları çoktur..

ALLAH, mümini işlediği günahlardan temizlenmesi için, musibet ve belâlara mübtelâ kılar..

Onun içindir ki mü'min , çeşitli hastalık ve meşakkatler içinde olur.. Böylece de kâmilleşir.

Unutma!..

Allah Rasulü Aleyhisselâm Efendimiz, mü'min hakkında şöyle buyurmaktadır:

«Mümin, taze filizlenen ekine benzer, rüzgâr bazen onu devirir bazen de düzeltir... Tâkî bu hâl, olgunlaşana kadar devam eder.»

(Buhârî)

YİRMİ YEDİNCİ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, KURANI tilâvet etme hakkındadır.

Ey Dost!.

Kur'ân'ı tefekkürle okumaya devam et!..

Okuma esnasında da, Allah, sevdiği kimseleri hangi vasıflarla övmüşse o vasıflara dikkat et ve o sıfatlarla vasıflanmaya çalış!..

Allah, sevmediği kimseleri de hangi vasıflarla kötülüyorsa o vasıflara dikkat et ve o sıfatları terk et!..

Zira, Allah, bütün bunları senin bilip amel etmen için Kitabında zikr etmiştir..

Öyle ise; sen Kuranı okuduğunda Kur'ân'la Kur'ân'ın içindekilerini kendinde toplamaya gayret et!.

Zira, Kur'ân her şeyi toplamıştır sen de Kur'ân'la amel etmekle Kuranı kendinde topla.

Kuranı okumakla üzerine olan tilâvet etme hakkını koruduğun gibi, Kuranla hayatını düzenlemekle de senin üzerine olan onunla amel etme hakkını korumaya çalış..

Bil kil.

Kıyamet gününde Kuran in emr ve yasaklarını bilip onlara göre hayatını düzeniemeyip yaşayanlar için, çok şiddetli bir azâb ve Kur'ân onların aleyhinde şahitlik yapmasıyla onlar için büyük bir pişmanlık ve HASRET vardır.

Kurandan bir âyet ezberleyip unutanlar içinde Kıyamet günü, büyük bir hasret ve pişmanlık olacaktır..

Allah Rasulü Aleyhisselâm, Kur'ân okuyan mü'min, Kur'ân okumayan mü'min ve münafık hakkında şöyle buyurmuştur:

«Kur'ân okuyan mü'min turunçgiller gibidir... Kokusu güzeldir., ve tadı da güzeldir..»

"**Kokusu güzeldir.."** cümlesinden maksat **okumaktır..** Zira, tilâvet etme esnasında çıkan nefesler lâtif olur..

Dolayısıyla da Kur'ân okuduğunda mü'minlerden çıkan nefes, güzel koku yayan şeylere benzetilmiştir.

"..ve tadı da güzeldir." bu cümleden maksat ise, **İmân**dır.. Yani, Kur'ân'a olan imânı güzeldir.

Rasullullah Efendimiz bundan dolayı şöyle buyurmuştur:

— **«ALLAH'ı Rab, İslâmı din ve Muhammed Sallallahu Aleyhi Vessellemi Nebî olarak kabul eden kimse, imânın tadını tatmıştır.»**

İşte görüldüğü gibi **Allah Rasulü**, bu Hadiste, **tadı imâna nisbet etmiştir**.

Birinci zikrettiğimiz Hadis'in devamında **Allah Rasulü Aleyhisselâm** şöyle buyurdu:

«Kur'ân okumayan müminde hurmaya benzer. Tadı güzeldir..» yani, imân sahibi olması itibarıyla mü'minin tadı güzeldir..

«Fakat, kokusu yoktur..» Hafız dahi olsa da Kur'ân'ı tilâvet etmediğinden dolayı, güzel kokudan mahrum kalır..

Sonra..

Allah Rasulü Aleyhisselâm şöyle devam etmektedir.

— «Kur'ân okuyan münafık, fesleğen çiçeği gibidir. Kokusu güzeldir... »

Zira, Kur'ân güzeldir. Dolayısıyla, münafığın Kur'ân'ı tilâvet etmesi esnasında çıkardığı nefeslerin kokusu ondan ötürü güzeldir buyrulmuştur.

Hadis'in devamında;

— **«Fakat tadı acıdır.»** buyrulmuştur,. Çünkü, **nifak gizli inkârdır..** Tatlılık, imân'ın gereği idi.. Halbuki, münafık kalben inkâr ettiği için o tattan mahrum olduğuna işarettir..

Hadis'in ' devamında **Allah Rasulü Aleyhisselam** şöyle buyurmaktadır:

— **«Kur'ân okumayan münafığın hâli, Ebû Cehi! karpuzu gibidir. Tadı acıdır ve kokusu da yoktur.»** (İbn-i Mace)

Zira, münafık, kalben inkarcı olduğundan tadı yoktur. Hali hazırda Kur'ân'ı tilavet etmediğinden dolayı kokusu da yoktur,

Ey Aziz!.,

İşte; Rahman'ın rızasını kazanmaya vesile olacak bütün güzel kelâmlar, bu minval üzeredir.

Böyle güzel kelâmı ister mü'min söylesin, ister münafık Hadis'te ki verilen temsil üzre olur.

Kur'ân'ın, şeref ve fazileti herkesçe bilinmektedir. Çünkü o, **Kelâmullah**'dır. **Hiçbir mahlukun kelâmı "0"na benzeyemez.**

Her nekadar Kur'ân'ın dışında ki güzel kelâmlarla insan Allah'a yakınlaşmaya çalışılsa da Kur'ân'ın ifâde ettiği yüceliklerden mahrum kalır..

Allah'a yakın olmaya en iyi vesile, "O'nun kelâmını "O"nun bildirdiği tarz ile okumaktır.

Şimdi, **zakir olanlar için uygun olan şöyle zikr yapmaktır.**

Kuranda var i d olan ne kadar zikir varsa onlarla meşgul olmaya gayret sarfetmektir..

Dolayısıyla, **zakir olanlar, böyle yapmakla; hem Kur'ân tilâvet etme şerefine, hem de Allah'ı zikretme şerefine nail olur.**

ALLAH Tealâ Kur'ân'da kendi nefsini hangi isimle zikretmişse, zakir o isimleri hatırlatmaya vesile olduğu müddetçe Rabbi'sinin menziline kendini çıkarmış olur. Bu da, zakir için ne güzel bir şereftir.

ALLAH Tealâ şöyle buyurmaktadır:

«Ona aman ver. Tâ ki Allah'ın kelâmını dinlesin...»

(Tevbe sûresi, Âyet: 6)

«ALLAH, hamd edicilerin hamdını işitir.»

Bundan da işittirenin ve işitenin HAK olduğu açıkça anlaşılmaktadır.

Kıyamet gününde, Kur'ân kıraat edenlere; **"Kur'ânı OKU ve yüce derecelere yüksel."** denilecek.

Anla!.

Teklif yeri olan Dünyadır.. Ki yükseliş; Kur'ânı okuduğunda kendi okumasından Hakkın okumasına yükseltmesiyle gerçekleşir.

Hakkın onun işiten kulağı, gören gözü, futan eli ve bastığı ayağı olduğu gibi Hakkın onun konuşan dili olduğunu da idrâk etmeli..

Zakir, böyle zikrettiğinde okuyan ve işitenin HAK olduğunu muhakkak olarak bilmeli..

Kul, Kur'ân'da varid olan hamd, tehlil ve tesbihlerle Hakk'ı zikretmeli.. Tâ ki kul, kendi okumasından Rabbisinin OKUyuşuna yükselebilsin..

İşte böylece de; **HAK, kendi Kitabını kulun vasıtasıyla tilâvet eder.**

Ey Aziz!.. Bii ki!..

Kıyamet gününde, kulun hangi Âyette Kur'ân'ı tilâvet etmesi tamam olursa, ona münâsib mertebeye kul yükselir.

Zira, HAK, dünyada huzuru kaib ile Kur'ân tilavet eden kulun vasıtasıyla o âyetleri okumuştur..

Kul, Kur'ân'da ve Sünnette varid olmayan lâfızlarla Hakk'ı zikretse. Kur'ân'da ve Sünnette varid olanlarla yapılacak zikirlerin derecesine ulaşamaz.

Kur'ân. kelâmların en faziletlisi olan Allah'ın kendine has kelâmıdır.

"O" nasıl bildirmişse öyledir ve bildirdiği gibi de kalacaktır.

YİRMİ SEKİZİNCİ VASİYET

Ey Aziz!.

Bu vasiyet, Zikir ehlini sevmek ve onlarla oturup kalkmak hakkındadır.

İlminden veya salih amellerinden veya güzel ahlâkından istifade edeceğin kimselerle, arkadaş olmaya ve onların meclislerinde bulunmaya gayret et!,,

Zira, insan, Ahireti hatırlatan kimseyle oturup kalkınca, Allah'ın izniyle o kimsenin güzel ahlakıyla mümkün oidukça muttasıf olur.

Madem iyi arkadaşla oturup kalkmakta böyle büyük faideler vardır...

O halde.,

Sen, zikr vesilesiyle ALLAH'ı kendine arkadaş edin!..

Zikr, Kur'ân'dır.

Kur'ân, zikirlerin en yücesidir.

Allah Tealâ;

«Zikr'i biz indirdik.»

(Hicr sûresi, Âyet: 9)

buyurmaktadır. Âyetteki **"ZİKR"**den maksad; **Kur'ân**'dır.

Yine **Allah**, Hadis-i kudsi'de;

«Beni zikr edenlerin celisiyim (arkadaşıyım)» buyurmakta..

Allah Rasulü Aleyhisselâm, birgün Ashabına şöyle buyurmuştur:

— **«İnsanlardan Allah'a yakın olanlar vardır..»** Sahabiler..

Ya Resulullah, onlar kimlerdir?,.

«Onlar Kuran ehli, Allah ehli ve Allah'ın has kullarıdır..» buyurdu.

(İbn-i Mace.)

Ey Aziz!.. Bilesin ki!..

Melikin has kulları, çoğunlukla kendileriyle arkadaşlık ettiği kimselerdir..

Allah'ın güzel ahlâkı Esma-ı hüsnâ'sıdır.

Her kim. Allah'ı zikretmekle "O'na celis olursa Hakkın ahlakıyla ahlâklanır..

Hakkın ahlakıyla ahlâklanan kimseyle de HAK ünsiyet eder.

Allah'ı zikreden toplulukla, oturup kalkan kimseyi, Allah, onlarla beraber Rahmetine dahil eder. İşte onlar, öyle bir topluluktur ki, onlarla oturan bedbaht olmaz.

Hakk'ın kendisine arkadaş olduğu kimse, nasıl bedbaht olabilir ki...???

İyi arkadaşlarla alâkalı **Allah Rasulü Aleyhisselâm** şöyle buyurmaktadır:

«İyi arkadaş, misk sahibi gibidir.. Onu ziyaret ettiğinde miskten bir şey sana isaâbet etmese de kokusundan faydalanırsın...

Kötü arkadaş, demirci gibidir.. Onu ziyaret ettiğinde sana kızgın demir parçalan isabet etmese de duman isabet eder.» (İbni Mace.)

Ey Aziz!.. Bilesin ki!..

Şüpheci insanlarla arkadaşlık etmen, insanların senin hakkında da su-ı zanda bulunmalarına sebeb olur..

Bu da, insanların çoğunlukla niyetlerinin kötülüğünden meydana gelmektedir..

Sen, böyle olmaktan ve onlar gibi düşünmekten kalbini muhafaza et!..

Faide görürsün,.

İşte o faideler, seni insanlar hakkında iyi düşünmeye çağırır., ki kalbin bütün kötülüklerden pakize olur..

Salih olduğuna kanaat ettiğin bir kimseyi de, kötülerle arkadaşlık yaptığını gördüğünde, onlarla arkadaşlık etmesinden dolayı onun hakkında da kötü düşünme!..

Hatta..

O iyi şahısla arkadaşlık etmelerinden dolayı, o kötüler hakkında iyi düşün!,.

Yani o sâlih kimseyi bir tarafa nisbet edeceksen, iyiler tarafına nisbet et!.

Hiçbir zaman, kötüleri nazarı dikkate alarak, birşeyi onlara nisbet ederek hüküm

verme!.

Zira, **Allah tealâ**, hiç kimseye;

- **"Niye insanlar hakkında iyi düşündün?**. **"** diye soru sormayacak ,.. Fakat..

- **"Niye insanlara kötü zanda bulundun?. "** diye SORACAK…!!!

Eğer, bu anlattıklarımızı kabul edip amel edersen senin için nasihat ve vasiyet olarak yeterlidir.

Rablerini zikretmekle ömrünü tüketenlerin, ölmekle hayatları kesintiye uğramaz. Onlar, ölseler de daha iyi bir hayatla dirilirler...

Onlar..

Allah yolunda öldürülmüş olanlardan daha kâmil bir hayatta hayattadırlar.

Amma, Allah yolunda şehid düşen eğer zakir ise, o hem zakirin hayatına hem de şehid'in hayatıyla hayatdar olur.

Netice-i kelâm deriz ki;

— **ALLAH'ı zikredenler ölseler de diridirler.**

ALLAH'l zirk etmeyenler dünyada diri olsalar da ölüdürler.

Yani..

Allah'ı zikretmeyenler hayvani diriliğe sahibdirler..

Zira, âlem'in tamamı zikr hayatıyla diridir.

Öyle ise..

Allah'ı bütün hayat safhasında ananlarla anmayanların örneği diri ve ölü gibidir.

Anlattığımız şekilde **Allah Rasulü Aleyhisselâm** misâller vermiştir.

Benim bu vasiyette Allah'ı zikr edenlerin şehid olanlardan üstün olduğu., iddiama delil; **Allah Rasulü Aleyhisselâm**'ın buyurduğu şu Hadisidir:

«Size, düşmanınızla karşılaşıp boyunlarını vurmanızdan veya onların boyunlarınızı vurmalarından daha iyi bir şey haber vereyim mi..? Ashab;

- **Evet ya Rasulullah...** dediler. O da;

- **Allah'ı zikretmenizdir..»** (Tirmizİ.) buyurdu.

Allah Rasulü, şehid olmayı ifade eden **"boyunlarınızı vurmalarından.."** sözünü zikr etmiştir.

Öyle ise; kulun Rabbisini zikretmesinin şehidin ölümünden daha iyi olması, bu Hadis'den açıkça anlaşılmaktadır.

Bir başka Hadis-i Şeriftede Allah Rasulü;

- **«ZİKRULLAH İLE MEŞGUL OLAN DİRİDİR."** buyurmuştur.

Bu rivayetlere binaen **zakirin ölümünden sonraki hayatı, şehidin hayatından daha üstündür.**

Tabiî ki.. Bu şehid, zakir değilse..

Eğer, şehid zakir olursa elbette hayatı daha üstün olur.

YİRMİ DOKUZUNCU VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, ALLAH'ın koyduğu sınırları aşmama hakkındadır.

Kendi nefsine ve raiyetine Allah'ın hükümleriyle muamele et!.

Zira, sen, böyle muamele etmekle mükellefsin.

Eğer, hüküm sahibi bir sultansan, seni sultan eden Allah'ın hükümleriyle raiyetini muhafaza et!..

Zira, herkes çobandır... Ve, her çoban, sürüsünden mes'uldür.

İşte hükümdar olmanın en düşük mertebesi, senin kendi nefsine ve uzuvlarına olan hakimiyetindir., çobanlığınır.

Öyle ise; büyük imamet oluşuncaya deyin, nefsinde ve sana yakın olanlar hakkında Allah'ın hükümlerine riayet ederek yaşamaya gayret et!..

Zira, sen, **nefsinde ve yönetiminin altında olanların hakkında. Allah'ın halifesisin**.

Ey Aziz!..

Allah'ın hükümlerini gözetenler hakkında **Allah Rasulü Aleyhisselâm** şöyle buyurmaktadır:

— **«Allah'ın buyruk ve yasaklarını gözetenlerle, gözetmeyenler** (tatlı suda yüzmekte olan) **bir gemiye binmiş kimselere benzerler ki, onlar kur'a çektiler, kimi üste, kimi alta** (ambara) **düştü...**

Alttakiler susayınca üstekilerin üzerinden geçmeye ve onları rahatsız etmeğe mecbur olacaklarını düşündüklerinden (bunu yapmamaları için aralarında konuşup) **gemiden bir delik açarak su almaya koyuldular..**

Üsttekiler buna aldırmazsa hepsi batar.. (Fakat bunu anlayınca hemen aşağı inip) **gemiyi delenlerin elini tutarlarsa hepsi kurtulur..»** (Buhari)

Ey Aziz!..

Şayet **kalbine hayırlı bir şey yapmanı emreden bir ilham gelirse, onun; Melek ilhamı ve bu ilhamdan sonra, kalbine onu yapmamanı emreden bir hatıra gelse, onun da Şeytan vesvesesi olduğunu bil!..**

Ancak..

Bir şeyin hayır mı., yoksa, şer mi olduğunu ayırabilmen öncelikle şeriatı yani **Allah'ın sınırlarını, buyruklarını yasaklarını** bilmenle mümkünleşir..

Yani, şeriatı bilmezsen kalbe gelen hatıratlar! hayır mı., yoksa, şer mi ayırt edemezsin..

Öyle ise; Öncelikle **ŞERİAT ilmini öğrenmelisin**.

Ey Aziz!.. Yukarda zikrettiğimiz şeyin bazen de tersi olur..

Yani önce kötü bir şeyi yapmanı sana emreden bir hatıra kalbine gelirse onun Şeytan vesvesesi ve onun akabinde o kötülüğü işlememeni sana emreden bir hatıra kalbine geldiğinde onun da **Melek ilhamı** olduğunu bil!.. Meleğin ilhamına uy., şeytan'ın ilhamına uyma..

Unutma!..

Sen o suda yüzen gemisin.., Bir yerinden delik açıldı mı, sen ve senin içinde bulunan ne varsa hepsi helak olur.

Netice-i kelâm:

Öncelikle şeriat ilmini öğren.. Zira, sen şeriat ilmini bilmedikçe Allah'ın buyruk ve yasaklarını gözetemezsin..

Şeriat ilmini bilmedikçe kimin şeriatla amel edip etmediğini de bilemezsin..

Öyle ise..

Allah'ın hükümleriyle yaşayabilmen için, senin her şeyden önce şeriat ilmini öğrenmen sana farz'dır.

OTUZUNCU VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, Cimrilik hakkındadır.

Ey Dost!.

Muhtaçlara sadaka vermeyi kendine âdet edin!..

ALLAH, Kitabında infâk sahiplerini yani sadaka veren erkek ve kadınları överek zikr etmiştir.

İnfâk, farz ve nafile olarak iki kışıma ayrılır. Farz olanına zekât, nafile olanına da sadaka denir. Nafilenin farz olanı da bulunmaktadır..

Ey Aziz!.. Bil ki!..

İnfâk'ın farz olanını (zekâtı) edâ etmekle, cimrilikten halas olursun..

Nafileyi (sadakayı) edâ etmekle de, âlî derecelere vasıl olarak kerem mertebesine haiz olursun.

Öyle ise; öncelikle cimri olmaktan kaçın!,.

Nafile sadaka vermekle yüce mertebeler istemezsen, bari farzla amel edip zekât vermekle kendini cimrilik dairesinden çıkar..

Ey Aziz!..

Zekattan başka, senin üzerine bir farz daha vardır..

Meselâ; mü'min kardeşinin, muhtaç olduğunu gördüğünde, şayet muhtaç olduğu şeyi malındaki fazlalıktan vermediğin takdirde helak olacaksa, ona ya hibe veya borç yoluyla muhtaç olduğu şeyi vermen sana vacib olur., İşte bu şekilde onun ihtiyacını gidermen sadakadır.. Farz'dır.

Zira, **"Zekattan başka farz olarak vereceğim** (sadaka) **var mıdır?."** diye varid olan suale **Allah Rasulü Aleyhisselam;**

— **«Hayır yoktur. Fakat infakta bulunabilirsin..»** diye cevap verdi.

Ben İşbilya'da bulunan alimlerden birisinin bu Hadis'in açıklamasında; **«Malından farz zekattan başka farz sadaka olarak da verebilirsin..»** dediğini işittim.. Onun bu açıklamasından memnun oldum.

Öyle ise;

Zekat, farz'dır. Muhtaç olanların zaturetinin giderilmesi için zekat dışında, sadaka vermekte farz'dır.

Ey Aziz!..

İnsanın verdiği sadaka, ister farz olsun ister nafile.. Verdiği bu sadakadan ötürü **ALLAH'ın**, insanı **"Mutesaddik"** ile isimlendirmesinde insan kendini sadaka vermeye zorlar,.

Yani, **insan sadakayı vermekle nefsine galebet eder**

Niçin nefsine sadaka vermekle zorlar?..

İnsan, hırsına düşkün, sabrı kıt, bir kötülük geldiğinde feryadı basan ve ona bir iyilik dokununca cimrilikte vasıflanmış olarak yaratılmıştır.. **Allah**, İnsanın yaratılışında asiolan vasıflarını Kur'ân'da;

«Mal biriktirip de kab içinde saklayan...

Hakikât insan, hırsına düşkün ve sabırsız yaratılmıştır.

Kendisine şer dokundu mu feryadı basandır..

Ona hayır dokununca da çok cimridir.»

(Meâric suresi, Âyet: 18,19, 20, 21)

buyurarak beyân etmiştir.

Bu yaratılışta oian bir varlık tabî ki sadakayı vermekte zorlanır..

İşte bunun içindir ki, **Allah Rasulü Aleyhisselâm**'a;

— **"Hangi sadaka daha hayırlıdır?."** diye sorulduğunda **Allah Rasulü;**

— **«Sıhhatli olduğun halde hayatı düşünerek veya fakirliği düşünerek nefsin seni cimrilik yapmaya zorladığı zaman, verdiğin sadaka hayırlı sadakadır.»**

Cevap buyurarak **Allah Rasulü Aleyhisselâm Efendimiz, hem sadakanın faziletini hem de faziletli zamanını açıklamıştır.**

Ey Aziz!.

Allah Tealâ, sadakanın faziletini şöyle beyan etmiştir:

«Kim nefsinin (mala olan) **hırsından ve cimriliğinden korunursa işte muradlarına erenler onların ta kendileridir.»**

(Haşr sûresi, Âyet: 9)

Öyle ise; kurtuluşa erenler onlardır.

İnsan uzun emelli oiduğu için elindeki malın kayıp olmasından ve fakirlikten korkar...

İşte bu uzun emeli, fakirlik korkusu ve mala olan hırsı, onu, elinde bulunan malda cimrilik etmeye yani Allah'ın ona verdiği nimetlerden muhtaçlara vermemeye sevk eder...

Böylece de o kimse, habire dünya hazinesini doldurmaya çalışır.. İnfâkta bulunmaz..

Hatta üzerine farz olan zekatı bile vermemezlik yapar..

Nihayetinde de **o, âhirette malları sırtına ağır bir yük olarak Cehennenem'in kızgın ateşleri içine atılır..**

Allah Tealâ, Kur'ân'da;

«O gün ki bunlar, üzerlerinde (yakılacak) **Cehennem ateşinin içinde kızdırılarak da o kimselerin alınları, böğürleri ve sırtlan bunlarla dağlanacak..**

İşte bu, nefisleriniz için toplayıp sakladıklarınız!., artık saklayıp istifçilik ettiğiniz bu nesneleri(n acısını haydi) **tadın.»**

(Tevbe Sûresi, Âyet: 35)

diye buyurarak beyân etmiştir.

Bu âyet, üzerine farz oian zekâtı vermeyen ve muhtaç mü'mine intak etmeyen şahıslara aittir.

Ey Aziz!.

İnfâkın zorluğundan dolayı muhtaca verilen şeye sadaka denmiştir.

Sadaka, lûgatta **zor, şiddet ve sağlamlık mânalarına gelmektedir.**

Araplar **"Rumhun sadkun"** derier.. "Saibun" mânası kast edilerek yani fakirlik çetin ve meşakkatlidir., veya mızrak sert ve sağlamdır,.

Allah Rasulü Aleyhisselâm cömert ve cimri kişiler hakkında şöyle bir misâl vererek açıklamada bulunmuştur.

— «Cimri ile cömert kimsenin örneği şu iki adamın meseli gibidir ki, bunların üzerinde, memelerinden köprücük kemiklerine kadar demirden zırhlar vardır..

Şimdi, cömert kimse, sadaka verir vermez üzerinde ki demirden zırh genişler uzarr.. vücudunu tamamiyle kaplar., öyle ki, parmak uçlarını dahi örter., günah izlerini siler.

Cimriye gelince; o bir şey infak etmek dilediğinde derhal o zırhın her halkası kendi yerine sıkışır kalır.. Cimri adam, bu zırhı genişletmeye uğraşsa da zırh genişlemez..» (Buhari, Müslim)

Ey Aziz!..

Cimrilik yapmaktan sakın!.

Zira, cimrilik; seni dünya ve ahirette helak olacak yerlere düşürür.,

Kesin olarak bil ki!..

Cömertlik yapmaya da anca her şeyin hakikâtına ulaşmaya vesile olan İLİM sevk edebilir..

Cimrilikten kurtulmaya vesile olacak ilimi şöyle tasavvur etmek mümkündür.

Sen, rızkını senden başkasının yiyemiyeceğini onu kendisine azık edinemeyeceğini ve onunla hayatdar olamayacağını bildiğin zaman, - velev ki ver ve aök ehli hepsi toplanıp senle rızkının arasına engel olmaya kalkışsalor ki buna güçleri yetmez.— **Senin, gönlüne muhtaç olan kimseye sadaka vermek varid olur olmaz... ona infakta bulun ki cömertlerden ve güzel övgülere mazhar olanlardan olasın..**

Senin mâlik olduğun malda başkasının onunla hayatdar olacağı ve gıdasını temin edeceği rızkı olduğunu bildiğin zaman, velev ki ver ye gök ehli senin mülkünde olan rızıklarıyla onlar arasında engel olmaya kalkışsaiar ki buna fakatları yetmez— **onlara mülkünde olan haklarını şöyle tasavvur ederek ver!..**

-Yani..

Ben bir emanetçiyim, benim hakikaten hiçbir şeyim yok.

Allah, onların rızkını bana emaneten verdiği şeyiere bağlamakla beni imtihan ediyor. **De...!!!**

İşte..

Böyle bilmek ve tasavvur etmekle, onlara infak etmen nefsine kolay gelir..

Böylece sen, ehli kereme ühâk olursun ve infak edicilerden olduğun yazılır.

Şayet böyle düşünmeyipte sadakayı kibirlilikle ve tereddütle verirsen ve o sadakayı vermekten enaniyet edersen rahata ulaştırdığın o kimsenin faziletlerini kendinden örtmüş olursun..

Sakın.,

Cehaletle birşey infâk etme!..

Hiçbir kimseyi de bilmemezlikten gelme!..

Zira, **Allah Rasulü Aleyhisselâm:**

— «**Ey Allah'ım, cahil olmaktan ve bilinmemekten sana sığınırım.»** demiştir.

Artık her kim ilimle hükm ederse ALLAH, onu insaf sahibi kılmıştır.

OTUZ BİRİNCİ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, NEFS ile mücahede etme hakkındadır.

Ey Dost!..

Cihad-ı Ekber olan, nefs ile mücahedeyi sakın terk etme!..

İnsanın beden kalesi içinde olan nefs, insana en yakın ve en tehlikeli düşmanıdır.

Allah Tealâ'da şöyle emr etmektedir:

«Ey imân edenler, kafirlerden size yakın olanlarla muharebe edin. »

(Tevbe Sûresi, Âyet; 123)

Dolayısıyla, senin nefsinden, sana daha yakın düşman yoktur, Nefs'in inkârı kafirlerin küfründen daha ziyade olduğuna asla şübhe yoktur.

Zira, nefis, Allah'ın verdiği nimetleri elde etmesine rağmen, nankörlük ederek inkâr eder.

Ey Aziz!..

Cihad-ı Ekberle nefsinle cihad et!.. Ki, düşmanlarınla çarpıştığın zaman daki samimiyette..

İşte onlan yapacağın cihadda ölürse, Rableri katında diri olarak nzıklanan şehitlerden, Allah'ın kereminden verdiği şeyierle huzur bulanlardan ve kendisinden geriye kalanları yani sonradan gelenleri güzel nimetlerle müjdeleyenlerden olursun.

Ey Aziz!.,

Cihad'dan gazi olarak evine dönen kimseye verilecek faziletleri bilmektesin., O, cihöddan kazandığı ganimet ve mükâfatla evine döner..

O kimse, cihad ettiği müddetçe oruç tutan, gece namaz kılan ve devamlı Kur'ân tilavet eden şahısın durumuda gazi gibidir...

Niçin?

Zira, Gazi, evine dönünceye kadar ona oruç, namaz, zikir ve Kuran tilavet etme sevablarından işleyememesine rağmen, hiçbir eksiltme yapılmaksızın yazılır.

Sahih Hadislerde oruç sevabına deng bir ibâdetin olmadığı bildirilmesine rağmen, hiçbir eksiltme yapılmaksızın yazılır.

Yani **Orucun mükâfatını yalnız ALLAH bilir..**

Cihad'ın da hem oruç hem de namaz gibi ibâdetlerden kat kat üstün olduğu Rasululiah Efendimizden rivayet olunan Hadis-i Şeriflerden açıkça anlaşılmaktadır.

Bu hüküm; terk edildiğinde insanın günahkar olmasını gerektiren Farz-ı ayn olan cihad'a aittir..

Ey Aziz!..

İlim sahibi olup nefsine nasihat edip dinini koruyan kişi devamlı cihad'tadır.

İnsan yaratılışı itibariyle nefsin arzu ve isteklerine uyup, emr edilenlerin hilafına hareket etmek ister..

İnsana nisbet edilen istemek ve arzu etmek, Cenab-ı Hakk'ın hakkındaki iradesi menzilindedir..

Ancak, aralarında fark vardır,.

ALLAH, irade ettiği şeyi yapar "O'nun irade ettiğini engelleyecek hiçbir şey yoktur.

İnsan ise, arzu ettiği şeyi yapmak isterken irade ettiği şeyin engellenmesi mümkündür.

Yani,

Hakk'ın iradesi: mutlak irade'dir. insanın iradesi ise, kayıtlı iradedir.

— İnsanın iradesi neyle kayıtlıdır?., diye sual edilirse deriz ki;

— **Şeriatla kayıtlıdır..**

Yani **insanın iradesi, müstakil bir irade olmadığından ALLAH'in iradesiyle kayıtlıdır... insan, her ne kadar irade etse de ALLAH, irade etmedikçe irade edilen şey gerçekleşemez..**

Bu sebebten alî himmet sahibleri, Arif-i Billâh olanların mertebesine çıkmayı taleb ederler. Tâki onlarda nefsin arzu ve istekleri kalmayıp iradeleri Allah'ın iradesiyle beraber olsun..

Yani **onlar, Hakk'ın dilediği her şeyi dilerler..**

Bu irade, mahluk at ne hal üzere ise onu öyle istemektir. Onlar, mahlukattan bir şeyi ancak Allah onu icad ettiği için irade ederler. Allah'ın razı olduğu şeylerden razı olurlar. Allah'ın razı olmadığı şevlerden razı olmazlar.

Ancak burada önemli bir nokta daha vardır, şöyle ki:

Allah, razı olmadığı bir takım şeyleri de irade edebilir..

Meselâ; inkar.., **ALLAH, kulun küfrüne razı değildir., ancak irade sahibi de "O'dur.**

Öyle ise, herkesin nefsinin hakkı, başkalarının hakkından daha büyüktür..

O halde, nefsinin hakkını gözetmeyenler nasıl başkalarının hakkını gözetebilir?..

Her halükârda kişi kendi nefsine zarar verecek şeyleri giderirse, ona ecir verilir. Meselâ; nefsin hoşlanmadığı vakitlerde abdest almaktan ötürü Allah, kulun derecelerini yüceltir ve hatalarını giderir.

Allah Rasulü Aleyhisselam bu mevzuya şöyle işaret buyurmuştur:

- **«Ey Ashabım.. Kendisiyle Allah'ın hataları sileceği ve dereceleri yükselteceği bir şeyi size haber vereyim mi?., diye sordu..** Ashab;

- **Tâbîi ya Resulullah..** dediler. Allah Rasulü;

- **Zorluklara rağmen abdesti güzelce almak...»**

İşte bu hataların silinmesinden dolayı.. Abdest, temizlik ve nezafettir. **Allah Rasulü** Hadisin devamında;

— **«..mescidlere adımları çoğaltmak..»** buyurmuştur ki bu da; derecelerin yükseltilmesidir.. Zira, gidip gelmekte tepelere çıkmak ve düz yerlere inip yürümek vardır.. **Allah Rasulü** Hadis'in devamında şöyle diyerek Hadis'i bitirdi:

— **«.. bir namazdan sonra öbür namaz vaktini iştiyakla beklemektir.. İşte**

nöbetiniz budur. İşte nöbetiniz budur, işte nöbetiniz budur.» (Müslim)

Bil ki!..

Düşmana karşı bütün harb aletlerini ve tedbir alarak kalenin sınırlarında yapılan kusursuz nöbete **ribat** denir,

Ribat sahibi o kimsedir ki; namazını eda ettikten sonra bir sonra ki namazı vaktinde kılabilmek için diğer namazın vaktinin girmesini gözeterek nefsini devamlı namaz için nöbet tutar.

Ey Aziz!.. Sana sorarım.,

- Bundan daha büyük bir nöbet olabilir mi?.

Zira, birgün beş vakit namaza taksim edilmiştir.

Tekraren artık deriz ki:

— **Namaz kılan kimse, kıldığı her namazdan sonra gelecek namazın vaktini iştiyakla bekler..** Ve, günü bu tarz üzere biter, Hatta öyle hâle gelir ki **namaz kılan kişinin ömrünün hiçbir anı namazı düşünmeksizin geçmez..**

İşte bu sırra binaen **Allah Rasulü;**

«İşte bu nöbetin izdir!.. İşte bu nöbetin izdir!.. İşte bu nöbetinizdir!..»

cümlesini üç defa tekrar etmiştir,

Şimdi burada **Allah Rasulü Aleyhisselâm**'ın ilminin ne dereceye sahip oiduğunu gör!.,

O, ğayb aşina nazarıyla eşyanın yaratılışındaki hakikatim bilir. Dünya'da yapılan amellerin, ahirette hangi keyfiyette olacağını müşahede ederek hükmünü belirtilmiştir. Böylece de onların hakkını ifâ etmiştir.

Meselâ; güzelce abdest almaktan ötürü hataların silineceğini, mescide çok adımlar atarak gitmekten dolayı derecelerin yükseleceğini ve namazı eda edebilmek için vaktini gözetmenin nöbet **(ribat)** olduğunu hüküm ederek belirtmesi gibi..

İşte bu ve emsali sözler **Allah Rasulü Aleyhisselâm**'ın hikmet yerlerini olduğu gibi müşahede etmesine delalet eder.

Bu sebebden dolayı **Allah Rasulü** kendisi için şöyle buyurmaktadır:

— **«Bana <u>CEVAMİ'UL-KELÎM</u> verildi.»**

<u>Cevami'ul-kelim; lâfızları az mâ'nası geniş olan kelâmdır..</u>

Dolayısıyla da, **Allah Rasulü Aleyhisselâm m Hadisleri çoğunlukla bu kabildir... Onun lâfzları az, mânası geniş olur.**

OTUZ İKİNCİ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, Müslümanların haklarını gözetme hakkındadır.

Müslümanların, müslüman olmaları cihetiyle haklarını gözet!..

Onlara İslam'ın eşit davranmasına binaen adaletli davran!..

Bu sultandır, mevki sahibidir, mal sahibidir, ihtiyardır, büyüktür... Veya horlayarak, hakîrdir, fakîrdir, küçükdür gibi şeyler deme!.

İslam zimmetinde olanları tahkir etme!.. Veyahut, haddinden de ziyâde övme!..

Müslümanların, İslam'ın uzuvları olduğunu bilip, İslâm'ı bir şahıs gibi mülahaza etmek gerekir.. Hakikaten durum böyledir., Zira, insanın varlığı zahiri ve batini gücünün ve uzuvlarının varlığına bağlı olduğu gibi, İslâm'ın varlığı da müslümanlann varlığına bağlıdır.

Bu anlattıklarım zikr edeceğimiz Hadis'in mânâsıdır.

Allah Rasulü Aleyhisselam şöyle buyurmaktadır;

— **«Müslümanların kanlan eşittir.»**

Yani, **kısas** ve **diyet** hükmünde herkes eşittir..

— **«Müslümanların en ednası kardeşlerinin muhafazası için çalışır.. Müslümanlar, müslüman olmayanlara karşı bir el hükmündedirler.»** (Ebu Davud)

Bu Hadis'te görüldüğü gibi **Allah Rasulü Aleyhisselam** müslümanların biribirine karşı ve onlardan olmayanlara karşı olacak tutumların! ne güzel izah etmektedir.

Yine **Allah Rasulü Aleyhisselam** şöyle;

— **«Müslümanlar bir şahıs gibidirler... Gözü ağrıdığında veya başı ağrıdığın da bütün bedeni ağrı hisseder.»** (Müslim) buyurmakla müslümanların birbirlerine olan bağlılıklarını izah etmiştir.

Allah Rasulü hukuki bakımda eşit olmak hususunda böyle misâl vermesine rağmen, her birine münâsebetine göre riayeti de emretmektedir. Yani, **her uzvun yaratılış gayesi ne ise o uzvu ona göre kullanmak gerekir..**

Meselâ; namahrem ve diğer çirkin olan şeylere bakmaktan gözü kapamak gerek kulağı değil. Zira görmek gözün hizmetidir.. kulağın değil... Kulağın hizmetleri farklıdır göz de o hizmetleri yapamaz.

Bu misâle kıyasen, diğer uzuvların her birinin hizmetleri farklı olduğu apaçık olarak görülmektedir. O uzuvların her birisinin mükellef olduğu şeylere diğer bir uzuv mükellef değildir.

Müslümanlar her ne kadar İslâm olmaları cihetiyle eşit olsalar da, sen âlimin hakkını ona saygı gösterip n as ihatlannı dinleyip ona göre amel etmekle göster..

Cahilin hakkını da ona nasihat ederek, ilim öğrenmesi için yol gösterici olmakla ifâ et...

Gaflette olan kimsenin hakkını bilerek gaflette bulunduğu, İslam'ın edep ve şartlarını ona ikaz ederek hatırlat!..

Ey Aziz!..

Allah'ın emirlerine itaat eden ve etmeyenlerin durumları da böyledir...

Yani, Allah'ın emirlerine muhalefet edenleri pişman ettirip muhalefetten onları döndürmekdir.

Suitanın hakkı, şeriatın emr ettiğini tatbik ettirme hususunda emrettiği şeylerde itaat edip, mubahlarda muhalefet etmemektir. Zira, çok mubahlar vardır ki sultanın emriyle vacip olmuştur... Ve niceleri de haram olmuştur.

Öyle ise; ululemre Allah'ın Kitabı ve Rasul'ün sünnetiyle emr ettikleri müddetçe itaat farzdır. Amma.. Haramları yapmayı emr etmelerinde itaat ise haramdır.

Küçüklerin hakkı onlara yumuşak davranarak şefkatle terbiye etmektir.

Büyüklerin hakkı, onlara saygı göstermektir.

Zira, **küçüklere rahmet ve büyüklere saygı göstermek, Enbiyanın Sünnetlerindencfir.**

Allah Rasulü Aleyhisselâm;

— **«Küçüklerimize şefkatle muamele etmeyen ve yaşlılarımızın kadru-kıymetini bilmeyen bizden değildir.»** buyurmaktadır.

Başka bir rivayette de; **«Yaşlılara saygı göstermeyen..»** (Cami'us Sağir) cümlesi rivayet edilmiştir.

Ey Aziz!..

Öyle ise, mahlûkatın cinsleri ne olursa olsun, sen şefkat ve rahmetle onlara muamele et..

Onların bir kısmı asi ve bir kısmı faziletli de olsalar, sen asi ve faziletli ayırımı yapmaksızın hepsine şefkatle muamele et.. Zira, onların tamamı ALLAH'ın kullarıdır.

Benî israil'den zina eden bir şahsın hâlini hikâye eden Hadisi görmedin mi?..

Ayrıca **Allah Rasulü Aleyhisselâm** şöyle buyurmaktadır:

«Kendisinde hayat bulunan her ciğeri nemli olanlara (karşı yapılan iyi muameleye) **karşılık sevap vardır.»**

(Buhari)

Bu Hadis'in hükmüne binaen her canlıya yapilan muamelede ecir vardır.

Bir başka Hadis'te Allah Rasulü'nden şöyle rivayet edilmiştir:

— **«Birisi yolda giderken susuzluktan son derece bunalmıştı ki, rastladığı bir kuyuya indi, suyundan içti sonra kuyudan çıktı..**

O sırada ağzını açmış sık sık soluyan susuzluktan nemli toprakları yalayan bir köpekle karşılaştı..

Adam (kendi kendine), **"benim başıma gelen susuzluk bu hayvanın da başına gelmiş.." deyip , acıdı kuyuya indi mestini çıkardı su ile doldurup onu ağzı ile tutarak yukarıya tırmandı ve köpeği suladı.**

Bundan dolayı da Allah, ondan razı oldu (günâhların! bağışladı..). **Ashab;**

— Ey Allah'ın elçisi, hayvanlara iyilik yapmakta bizim için sevap var mıdır?., dediler..

Allah Rasulü aleyhisselâm;

— Evet.. kendisinde hayat bulunan her yaşayan ciğeri sulayan için sevap vardır.» buyurdu. (Buhari)

Malatya'da müderris Hasan-u Vech Buhara vilayetinde vali olan zalim bir hakimin hâlini bana şöyle haber vermişti..

— Buhara vilayetinin zalim bir valisi vardı., çok müsrif bir adam idi, Bir kış günü, sokakta giderken soğukta titreyen uyuz bir köpek görünce, emrinin altındaki ağalardan birine; "Şu köpeği derhal evime götür." diye emretti..

Eve götürülen köpeği vali sıcak bir odaya koydu ve onun yiyeceklerini içeceklerini hazırladı.. Birkaç gün sonra o köpek iyileşti..

Vali bu esnada bir gece rüyasında şöyle işitti; **Sen bir köpek idin ve seni biz bir köpekten dolayı bağışladık..**

Vali, az bir zaman sonra öldü.. Cenaze namazına öyle bir kalabalık iştirak etmişti ki o güne kadar böyle bir şey görülmemişti..

Şimdi...

Bir köpeğe şefkatle muamele edene verilen sevap bu ise, insan ve özellikle mü'mine şefkat edene nasıl ecir verilir sen kıyas et..

Öyle ise... Ey Aziz!..

İyilikte bulunacağın kimse, ister iyiliğe müstehak olsun ister olmasın, sen daima hayır işlemeğe gayret et ve güzel sıfatlarla amel et ki, o sıfatlar, senin güzel ahlâkla ahlâkfanmasına sebeb olsun.. Zira, Allah indinde güzel sıfatların kıymeti büyüktür.

İnsanların seni övmelerine ve kötülemelerine takılmaksızın, onları güzel amellere tâbi kıl ve kötü amelleri terk ederek sana uymalarını sağla.

Faziletli amellerin bizzat kendilerine talip ol..

Kötü amlelerin bizzat kendilerini terk et..

Ey Aziz!..

O güzel özelliklerin en iyisiyle amel edesin., Ki, sen Allah'ın edebiyle edeplenen Ariflerden olasın..

Bil ki!..

Allah'ın edebi ancak şeriatın emir ve yasaklarına riayet etmekle elde edilir.

Ey Aziz!..

Şunu hiç unutma!!!..

Mü'min, mü'mine nisbetten biribirine iyice kenetlenmiş duvar gibidir..

Âlemde bulunan her şey mümindir. Zira, âlemde bir sey yok ki Allah'ı tesbih ve O'na secde etmesinler.

Ancak insan ve cinlerin bir kısmı müstesna.. Zira, onların çoğu secde ve tesbih etmedikleri gibi tesbih ve secde edenleri de vardır.

Secde ve tesbih edenlere, sevap etmeyenlere ise, azab vardır.

Allah Tealâ'nın şu kavline dikkatle bakmak gerekir:

«EY İMAN EDENLER İMAN EDİN.»

(Nisa Sûresi, Âyet: 136)

Allah onları hem mü'min diye isimlendirmiş hem de "İMÂN EDİN!." diye emir ediyor.

Öyle ise; **İki türlü imân vardır.**

Birincisi, umumun imânı ki; Allah onların hakkında şöyle buyurmaktadır:

«Batıla imân edenler..»

(Ankebut Sûresi, Âyet: 52)

İkincisi ise, hususun imânı ki, emr edilen imân budur.

Umum'un imânı, kendilerine imân teklif edilmeksizin yaratılışları gereği ALLAH'ı bilip ikrar etmeleridir. Bunun en kolayı;

«Hani Rabbin ademogullarından onların sırtlarından zürriyetlerini çıkarıp kendilerini nefislerine şâhid tutmuş, "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?.." (demişti) **Onlarda, "Evet,** (Rabbimizsin)**, şahid olduk." demişlerdi.** (işte bu şâhidlendirme) **kıyamet günü "Bizim bundan haberimiz yokdu" dememeniz içindir."**

(A'raf Sûresi, Âyet: 172)

Bu âyette anlatılan **bu imanda bütün insanlar eşittirler.**

Yani **onlar, yaratılışları gereği Rablerini bilip İKRAR etmeleri cihetiyle Allah onlara; "Ey iman edenler imân edin." buyurdu...**

Bu neşette hususun imânını, onlardan taleb ederek TEKRAR "İMAN" etmeleri için onlara teklifte bulundu.

Mutlak TEVHİD'e tarruz etmeksizin yani, "Ey insanlar iman edin!.." gibi.. Zira, kullarında ŞİRKİ HAFİYİ BİLMESİ ve TEVHİD'İ EMR ETMESİ KULLARI İÇİN RAHMET'tir.

Allah Tealâ şöyle buyurmaktadır:

«ONLARIN ÇOĞU, ALLAH'A İMAN ETMEZ İLLÂ ALLAH'A ORTAK KOŞANLARDIR ONLAR..»

(Yusuf Sûresi, Âyet: 106)

Biz şirk-i hâfi'nin ne olduğunu **On Sekizinci Vasiyet**'te açıklamıştık.

İşte bu şirk-i hâfi'nin onlarda bulunmasından ötürü onlara; **"ALLAH'a imân edin!!!.."** denmiştir. Allah'ın vahdaniyetine imân edin denmemiştir. Zira, **Hakk'ın varlığına imân getiren mü'mindir amma gizli şirk'ten kurtulmamıştır. ALLAH'ın Tevhid'ine inanan kimse. ALLAH'o ortak koşmayı nefi eder..**

Mü'min, Esma-ul Hüsna'dan bir isimdir.. Öyle ise.. Mü'min. hem HAKK'ın hem de halkın ismi olur..

— «Mü'min, mü'mine kenetlenir..» Hadisinin hükmünce; HAK olan mü'min. halk olan mü'mini korur.

Allah Rasulü Aleyhisselâm, Hazreti **Lut** Aleyhisselâm hakkında şöyle dua ederek bu hakikati beyan etmiştir:

— «ALLAH, kardeşim Lut'a rahmet etsin o ruknu şedide sığınmıştı.»

Hadis'te ki **"ruknu şedid"**den maksat; **mü'min ismidir**. Zira, hazreti Lut, kavminin azabından Allah'ın emniyetine sığınmıştı.. Mü'min olan meramı anlar.

OTUZ ÜÇÜNCÜ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, Ömer'e mensup ve ALLAH adıyla aldananlardan olman hakkındadır.

Ey Aziz!..

Eğer, bir kimse, seni aldatır,,, geçinirse sen, Hazreti Ömer'in meşrebine uyup ona aldanıver,.

Zira, Hazreti Ömer, ***Allah ondan razı olsun..***

— Bizi ALLAH yolunda aldatana aldanırız, buyurmuştur.

Ey Aziz!..

Eğer birisi, sureti Hak'ta görünerek, senden istediğini elde etmek için seni aldatmaya çalışsa. Kerem sahiblerinin şanına lâyık olan, onun aldatıcı olduğunu bilmemezlikten gelip arzu ve isteklerini yerine getirmeye gayret et..

O kişi, böylece senin böyle hareket etmenden dolayı, aldatmasının senden tesir ettiğine inansın ve senin onun bir aldatıcı olduğunu bilmezsin.. Zira sen, bu sıfatla ona muamele etmekle hakikata iyi yapmış olursun. Yani, sen ona onda beliren sıfatla muamele edersin.

İnsan, insana bedeni ve zatından dolayı muamelede bulunmaz.,.. Belki **sıfat ve özelliklerinden dolayı muamele eder.**

Eğer o Sıfatıyla sadık olsa sâid ve bahtiyar olur.

Eğer aldatıcı ve nifak ile olursa şaki ve aldatıcı münafık adamdır...

Onu rezil etmeyip halini bilmemezlikten gel ve onun istediği renge gir ve ona hayr ile dua et!.. Olur ki duan ona faide verir, Dolayısıyla sen de böyle davranışla bulunmakla mü'min-i kâmillerden olduğunu gösterirsin..

Hadis'de varid olmuştur:

«Kâmil mü'min, ALLAH için aldatılan ve kerem sahibi olan kimsedir.»

Zira, imân gereği olan ahlâk, zahire göre muame etmektir.

Hadisin devamında şöyle demiştir;

— «Münafık, aldanmayan ve kendi nefsini yadırgayıp nefsine levme edendir.»

Münafık, kendi nefsini yadırgayıp kurtuluş yolunda süluk etmez.»

Ey Aziz!.,

Mü'min kardeşinin gömleği ol.. Yani, mü'min kardeşinin malını, canını, namusunu ve evlâdını himaye et.. Zira, Kitabın nassı İle; **"Müminler ancak kardeştirler."** ilâhî buyrukla kardeşlikleri sabittir.

Öyle ise; mü'min kardeşini, kendine bir ayna olduğunu mülahaza et.. Zira, sen, aynaya baktığında kendi suretinde çirkin bir nesne gördüğünde giderirsin,.

Zira, **Allah Rasuiü Aleyhisselâm;**

— «Mü'min mümine aynadır.» (Cami'us Sağir) buyurmuştur ki sen, o aynaya bakarak kendi noksanlıklarını gidermeye gayret etmelisin.

Öyle ise; Ey Aziz kardeşim, **mü'mine eziyet verecek şeyleri yapmaktan kaçınacaksın.**

Şayet bir kimse, seni aldatır, geçinirse,, Hiç muzdarip olmadan sen, Hazreti Ömer'in meşrebinden olup ona aldanıver,

OTUZ DÖRDÜNCÜ VASİYET

Ey Azizi..

Bu vasiyet, Komşu haklan hakkındadır.

Ey Aziz!..

Komşu ve civarında bulunlann haklarını gözet ve onları hirîiaye et..

Komşuluk hakkı, birisi gelip sana sığınsa, ona güven verip korkulardan onu halas etmendir.

Komşulukta sana evi daha yakın olana, Allah'ın sana verdiği nimetlerle ikramda bulunmakla öncelik ver. Zira **kişi, komşusundan mesuldür.**

Komşuların hangi milletten olursa olsun, sen onlara ihsanda bulunup zararlı şeyleri onlardan def et!.

Komşuya Arapça, **Cârrun** denilmektedir. Cerre ise, meyi etmek ma'nasına gelmektedir, Öyle ise; sana komşu denilmesi, senin komşuna ihsan etmeye ve ondan zararları gidermeye meylin bulunduğundandır..

Nasıl ki onda da, senden zararları gidermeye ve sana ikramda bulunmaya meyli bulunduğu gibi..

Carrın, batıla ve zulme meyi ma'nasına gelen "cevrun" kelimesinden türetilmiştir diyenler, yılanın zehirlemesi sıhhatdir diyenler gibidir,. Burada, zıtı zıtına benzetme vardır. Bu da, benzetilende mübalağayı ifâde etmek içindir.

Lediğ, yılanın ısırarak zehirlemesi mânâsına gelmektedir. O kelime, sıhhatli olmayı ifade eden, selim kelimesine benzetilmiştir.. İşte bu anlama göre, civar hakkı galebet etmektedir.

Öyle ise; komşun ister batıla meyi eden müşrik veya kafir de olsa, onun şirk ve İnkarı senin ona karşı yapacağın komşuluk vazifelerine engel olmasın.

Peki.. Sana sual ediyorum:

— Komşun mümin olduğu takdirde nasıl ona karşı vazifelerini terk edersin?..

Anla!..

Komşunun hakkı, ancak komşusunun üzerindedir.

Bazı göçebe Arablardan hikâye edilmekte olan şu menkıbe ibrete şayandır.

Bedevî Arablardan birisinin çadırının etrafına, çok çekirgeler konmuş ve oradakiler onları avlamak için hazırlık yaparken çadır sahibi, onlara, "Ne yapıyorsunuz?" demiş.. Onlar, "Biz senin komşularını kırmaya geldik.." demişler. Onların bu sözlerinin üzerine BedevT birden belindeki kılınanı çekip onlara, ***Bilmez misiniz ki birisinin komşusuna onun yanında eziyet edilmesi onun şahsiyetini incitir. Madem ki siz, o çekirgeleri, benim komşularım diye isimlendirdiniz artık ben de onları komşuluk vazifesi olarak, himaye etmek zorundayım. Derhal avlanmayı bırakın, yoksa, iş kötüye varır.."*** diyerek cevap vermiş..

İşte yukarda zikr ettiğimiz menkıbe de görüldüğü gibi, çekirgelere ***"komşuların"*** denildiği için, bir Bedevî çekirgeleri yani komşularını korumak için nerdeyse harb edecekti.

Nitekim, İmam **Malîk**'e ***Allah ondan razı olsun***, "Deniz domuzunun eti yenir mi?." diye kendisine sual edifdi. O da; "Hayır onun eti, haramdır." dedi. Onlar, "O, Allah'ın içinde çıkan şeyleri bize yememizi helâl kıldığı denizin hayvanlarından bir balıktır," dediler. Onların bu sözlerinin üzerine İmam **Malîk** ***Allah ondan razı olsun***, onlara, Siz ***ona hınzır dediniz.. Madem ki hınzır dediniz onun eti haramdır. Denizden çıkan balığın hükmü nedir?*** demediniz.." dedi.

Dikkat edilirse sadece ona, ***"Hınzır"*** denilmesinden dolayı İmâm **Malik**, haram ictihatıyla hükm etti.

Ey Aziz!..

Allah'ın sana yasakladığı şeylerden kaçın.

Komşuya eziyet etmekte, yasaklanan şeylerdendir. Öyle ise, sen de komşuya eziyet etmekten kaçın.

Bu yazacağım Âyeti kendine kaide edin..

«Ne (her) **iyilik, ne de** (her) **kötülük bir olmaz. Sen** (kötülüğü) **en güzel** (haslet ne ise) **onunla önle. O zaman** (görürsün ki) **seninle arasında düşmanlık bulunan kimse bile sanki yakın dost**(un olmuş)**dur. Bu** (en güzel haslete) **sabredenlerden başkası kavuşturulmaz. Buna büyük bir hazza mâlik olandan gayrisi erişdirilmez.»**

(Fussilet Sûresi, Âyet: 34-35)

Bu âyetlerin birkaç nuzüi sebebi vardır, o sebeblerden biri de şöyledir:

«Belagat sahibi bir Bedevî **Allah Rasulü Aleyhisselam**'ın yanına gelerek şöyle dedi:

- Duydum ki sana bir Kitap inmiş ve o Kitaba Arapların fasih bütün hatib şairleri karşılık vermekte aciz kalmışlar. Acaba benim şu fasih kelâmım gibi bir kelâm mı?..

Allah Rasulü Aleyhisselam;

— «Söyle bakalım senin kelâmın nedir?.»

Bedevî;

— Sana kindar olanların aklını, yakınlarına göstereceğin saygı esir alır. Ve, onlar arasında ki ifsadı, def edersin.

Eğer onlar, açık olarak sana kötülük yapsalar, hilm ile onları afv et. Zira, işittiğin şeyleri, afv edip geçmezsen sana eziyettir.

Eğer onlar, gizlice seni yadırgarlarsa, sen, o yadırgamalara aldırış etme. Zira, ardından söylenen şeyler söylenmemiş hükmündedir.

Bedevî bu sözlerini söyledikten sonra yukarda zikr ettiğimiz ***(Fussilet Sûresi, Âyet: 34-35)*** âyetler nazil oldu.

Hemen âyetin okunuşunun akabinde o Bedevi;

— İşte bu, helâl sihirdir. Allah'a yemin ederim ki ben, benim söylediklerimden daha fasih bir kelâmın olabileceğini hiç zan etmemiştim. Ben, senin Allah Rasulü olduğuna ve sana indirilen kitabın ancak Rububiyeti mutlakaya sahib olan ZAT'ın katından indiğine iman ettim... diyerek aczini itiraf etti.

İşte Bedevî Kur'ân'ın icazına karşı aciz olmasını İ'tiraf ederek imân etmesinden ötürü, insanların en şereflileri zümresine girdiği gibi, sende Allah katında en şerefli insanlardan olmayı istiyorsan; mahkûkata eziyet verme, gücün yettiği halde sana karşı suç işleyenleri afv et, hiç kimsenin kusurunu ortaya çıkarmaya çalışma ve nefsin ağırına giden şeyleri kolaylaştırarak muamele et.

Şunu da hiç unutma!..

Allah Tealâ, hiç şüphesiz daha çok ihsan eden, günahları bağışlayan afvu daha büyük ve sözü en doğru olandır.

Bedevi'nin söylemiş olduğu şiir güzel olabilir... Fakat, içerdiği mânâyı uygulamaya gelince onları yapmamış olabilir... O zaman da Bedevî, boş bir şey söylemiş olur.

Ey Aziz!. Bil kil.

Allah Tealâ. kendi Zât'ını hangi Sıfatlarla vasıflamışsa o vasıfların fiilleriyle kullarına mûame etmektedir.

Neyin yapılmasını emrediyorsa bizzat kendisi o emrettiklerini yapıyor.

Allah Tealâ, neden yasaklıyorsa o şeylerden Zâtı münezzehtir.

"TANRI"LAR YOKtur ve VAR OLAMAZLAR. Ancak "O" VARdır.

"O" "ALLAH" Aziz. Hakim, Gafur ve Rahiym'dir.

OTUZ BEŞİNCİ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, müslümanlara yardım etmek ve onlara saygı göstermek hakkındadır.

Ey Aziz!..

Din kardeşin zalimde olsa, mazlum da olsa, ona yardım et..

Zalime niçin yardım edilir?.. Dersen..

Zalime de mazlum olması cihetiyle yardım edilir.. Zira, Şeytan, başkasına zulmetmek için ona vesvese vererek zulmetmiştir..

öyle ise; Şeytan'ın ona verdiği vesveseyi def etmesi için ona yardımcı ol..

Eğer bu yardımda bulunmazsan o kardeşin zalimlerden yazılır.

Zalime yardım edilmesi ona verilen vesvese, onunla doğrular arasında perde ve şeytanın verdiği vesveselerden dolayı mazlum olmasındandır.

Evet..

Şeytan, böylece onda delâlet karşılığında hidâyeti satın almaya kalkışır. O da, hidâyeti vererek dalâleti satın alır. İşte bundan dolayı zalimlerden olur.

Sen, nasihatlarınla bu durumu açıklarsan, ve bu yapacağı alışverişin hüsran olacağını gösterirsen ve böyle bir satışın şer'ân caiz olmadığına onu ikna edersen, o zalim olmasına rağmen ona yardım etmiş olursun.

O da, zulmünden vazgeçerek tevbe ederek Allah'a yönelir.

İşte buna; alışverişin aktini fesh etmek denir.

Böyle bir kötü satışın aktini bozmak ne güzel bir ameldir..

Allah Tealâ, böyle anlamsız alışverişte bulunanlar hakkında şöyle buyurmaktadır:

«Onlar o kimselerdir ki, doğru yolu bırakıp sapkınlığı (eğri yolu) satın almışlardır. Alışverişleri onlara kazanç sağlamamış onlar doğru yolu da bulamamışlardır.»

(Bakara Sûresi, Âyet: 16)

Ey Aziz!..

Senden yardım talep edenleri sakın hor ve hakir görme!..

Allah Tealâ'nın hiç kimsenin yardımına ihtiyacı olmamasına rağmen, şöyle buyurmaktadır;

«Ey iman edenler, siz Allah'a yardım ederseniz o da size yardım eder.»

(Muhammed Sûresi, Âyet: 7)

Allah, bu Âyette "O"na yardım etmenizi sizden talep ediyor. Bu talep ettiği yardım, anlattığımız gibi mü'min kardeşine oian yardımından başka bir şey değildir.

Mü'min kardeşine zûlm etme., Zira, **zûlm, kıyamet günü karanlıklara sebebtir..**

Kim ki karanlıkta yürürse hiç şüphesiz ya bir çukura düşer veya vahşi bir hayvanın avı olur.

Ey Aziz!..

Öyle ise; mahlukattan hiçbir kimseyi hakir ve hor görme..

Zira, Allah onları yarattığında horlamamıştır..

Beyt:

Bütün makamlar senin için peyda olsa da Allah kullarım hor görme..

Onların "O'nun indinde değerleri vardır.

Allah, icâd ettiği şeylerin vesilesiyle, inayetini açığa çıkarırken, senin o şeyleri horlaman, onları icad eden Zâtı, hor görmen demektir ki bu, en büyük ahmaklıktır. Cahillerden olmaktan Allah'a sığınırız.

Böyle **tahkir ve horlamak ise, en büyük günahlardandır.**

Bil ki!..

Yaratılan ne varsa hepsi, ALLAH'ın kulları için nimetlerdir. O kullar, ne olursa olsunlar durum fark etmez. Yani ister müslüman olsunlar ister kafir.

Allah Rasulü Aleyhisselâm, komşuların hukukunu beyan eden bir Hadis-i şerifte şöyle buyurmaktadır:

— «Ey Müslüman Kadınlar!. Komşu kadın, komşu kadının iyiliğini -koyun paçası olsa da- hakîr görmesin.» (Buhari)

Ey Aziz!..

Mahiukatı horlayıcı, sokaklarda da sesini yükselterek bağırıcı olma..

Zira, **bir mümine lanet etmek, onu öldürmeğe eşittir.**

Hazreti **İsa Aleyhisselâm** birgün bir hınzırla karşılaştığında ona; "**Emniyet ve güvenle kurtuluşa er..**" dedi.. Bunu duyanlar hazrete; "Niçin böyle dedin?" diye sordular. O da; **"Ben dilimi güzel sözlerle meşgul etmeyi arzularım."** dedi.

Ey Aziz!..

Her şeyde güzel düşünüp ve güzel söz söylemeye gayret et!..

OTUZ ALTINCI VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, KUR'ÂN da ALLAH'm tavsiye ettikieri hakkındadır.

Ey Aziz!.. Bil ki!..

Cebrail Eminin, yirmi üç yılda Allah Rasulü'ne getirdiği Kur'ân'da varid olan, ilâhi emir ve yasaklar, en doğru ve en faideli vasiyetlerdir.

Allah Rasulü, apaçık Arapça ile indirilen Kitab vesilesiyle, insanlığı Allah'ın nimetleriyle müjdeleyici ve onları azabı ilâhi ile korkutucu oldu.

Öyle ise; o vasiyetlerden gaflette olanları ikâz etmek için, bir kısmını teberruken zikr edelim...

Bu vasiyetlerden **Bakara** Sûresinde zikr edilenleri şöyle sıralayabiliriz.

«Yeryüzünde fesad yapmayın.»

(Bakara Suresi, Âyet; 11)

«İnsanların (müminlerin) **inandığı gibi inanın.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 13)

«Ey insanlar, siz de, sizden öncekileri de yaratan Rabbinize kulluk edin.»

(Bakara Suresi, Âyet: 21)

O halde, kendiniz bilip dururken (yaratılan o şeylerle) **Allah'a eşler koşmayın.**

(Bakara Suresi, Âyet: 22)

Ey Aziz!..

Şu Âyetleri tefekkür edip anlayanlar için çok sırlar vardır.

«Artık sakının o ateşten ki onun tutarağı (odunu, çırası, ocaktaşı) insanla o taşdır. O ateş, kâfirler için hazırlanmıştır.»

(Bakara Suresi, Âyet: 24)

(Rasullere imân hususundaki) tavsiyemi yerine getirin, ben de size karşı olan ahdimi yapayım. Bir de (vefayı terk hususunda) benden korkun.»

(Bakara Suresi, Âyet: 40)

«Habibim imân eden, bir de güzel güzel amel (ve hareketlerde bulunan kimselere muştula ki altlarında ırmaklar akan cennetler onların.»

(Bakara Suresi, Âyet: 25)

«Ey fsrailogulları, size ihsan ettiğim bunca nimetlerimi hatırlayın.»

(Bakara Suresi, Âyet: 40)

Nezdinizdekini (Tevrat'ı) tasdik edici (ve doğrultucu) olarak indirdiğim (Kuranla imân edin, O'nu inkar edenlerin ilki siz olmayın, âyetlerimi az bir bahâ ile (bayağı bir menfaat mukaabilinde) değişmeyin. Ancak benden korkun.»

(Bakara Suresi, Âyet: 41)

«Kendiniz bilip dururken Hakkı baatıla karıştırıb da gerçeği gizlemeyin.»

(Bakara Suresi, Âyet: 42)

«Dosdoğru namaz kılın, zekât verin, rükû eden (mü minilerle birlikte rükû edin (cemaate devam edin)»

(Bakara Suresi, Âyet: 43)

«Hem sabır (ve sebat) ile, hem namazla (Hak'tan) yardım isteyin.»

(Bakara Suresi, Âyet: 45)

«Ve öyle bir günden korkun ki (o günde) hiçbir kimse, hiçbir kimse nâmına bir şey ödeyemez. Ondan her hangi bir şefaat kabul olunmaz. Ondan bir fidye (bedel) alınmaz, onlara (Allah'ın azabından kurtulmak hususunda) yardım da edilmez.»

(Bakara Suresi, Âyet: 48)

«Hemen yaradanınıza tevbe edip nefislerinizi öldürün.»

(Bakara Suresi, Âyet; 54)

«Size rızk olarak verdiğimiz şeylerin iyilerinden, güzellerinden (en temiz ve helâl olanlarından) yeyin.»

(Bakara Suresi, Âyet: 57)

«Kapısından secde ederek (eğilerek saygı gösterek) **girin ve** (dileğimiz**) hıtta** (dır, günahlarımızın dökülüp düşmesidir) **deyin.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 58)

«Allah'ın rızkından yeyin, için. (Fakat) **yer yüzünde fesadcılar olarak taşkınlık yapmayın.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 60)

«Size verdiğimiz (Kitab)ı (n hükümlerini) kuvvetle tutun, onda onlarla amel etmek lüzumunu hatırlayın. Tâ ki Cehennemden, günâhlardan sakınmış olasınız.»

(Bakara Suresi, Âyet: 63)

«Allah'tan başkasına ibâdet etmeyin anaya, babaya, hısımlara, yetimlere, yoksullara iyilik yapın, insanlara güzellikle söyleyin, dosdoğru namaz kılın, zekât verin.»

(Bakara Suresi, Âyet: 83)

«Birbirinizin kanlarını haksız yere akıtmayın, kendinizi kendi yurdlarınızdan çıkarmayın.»

(Bakara Suresi, Âyet: 84)

«Allah'ın indirdiği şeye Kurana iman edin.»

(Bakara Suresi, Âyet: 91)

«Size verdiğimiz kitabı kuvvetle tutun ona sımsıkı yapışın, söz dinleyin.»

(Bakara Suresi, Âyet: 93)

«İnkâr etmeyin.»

(Bakara Suresi, Âyet: 102)

«Ey iman edenler, "Râina" demeyin "Unzurna" deyin söze iyi kulak verin.»

(Bakara Suresi, Âyet: 94)

«Allah'ın emri gelinceye kadar şimdilik onları bırakın, serzeniş de etmeyin.»

(Bakara Suresi, Âyet: 109)

«Namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin kendiniz için önden ne hayır yollarsanız Allah katında onu bulacaksınız.»

(Bakara Suresi, Âyet: 110)

«Siz de İbrahim'in makamından bir namazgah edinin.»

(Bakara Suresi, Âyet: 125)

«Evimi - tavaf edenler ibadet kastıyla orada kalanlar, rükû ve sücûd eyleyenler

namaz kılanlar için - titizlikle temizleyin. »

(Bakara Suresi, Âyet: 125)

«Ey oğullarım Allah sizin için İslâm dinini beğenib seçdi. O halde siz de başka değil ancak müslüman olarak can verin.»

(Bakara Suresi, Âyet: 132)

«Ey iman edenler deyin ki:

Biz Allah'a, bize indirilene (Kuranı Kerim'e)**, İbrahim'e, ismail'e, İshak'a, Yakub'a ve torunlarına** (esbaata) **indirilenlere, Musa'ya, İsa'ya verilenlere ve Peygamberlere Rableri katından verilen** (kitap ve âyetler)**e iman ettik.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 136)

«(Namazda) **yüzünü artık Mescid-i haram tarafına** (Ka'be semtine) **çevir.** (Ey mü'minler)**, siz de nerede bulunursanız namazda yüzlerinizi o yana döndürün.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 144)

«Öyle ise, siz de (ey mü'minler) **hayır işlerine koşun, birbirinizle yarış edin.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 148)

«Artık onlardan korkmayın benden korkun.»

(Bakara Suresi, Âyet: 150)

«öyle ise siz beni (taatle, ibâdetle) anın, ben de sizi (sevab ile mağfiretle) anayım. Bir de bana şükredin, bana nankörlük etmeyin.»

(Bakara Suresi, Âyet: 152)

«Ey insanlar, yerdeki şeylerden, helâl ve temiz olmak şartıyla yeyin. Şeytan'ın adımlarına uymayın.»

(Bakara Suresi, Âyet: 168)

«Allah'ın indirdiğine uyun.»

(Bakara Suresi, Âyet; 170)

«Ey iman edenler, size rızk olarak verdiğimiz şeylerin en temiz olanlarından yeyin, Allah'a şükredin.»

(Bakara Suresi. Âyet: 172)

«Öyleyse içinizden kim o aya erişirse (hazır olur, misafir olmazsa) **onu** (orucunu) **tutsun.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 185)

«Allah size kolaylık diler, size güçlük istemez. (Bu kolaylığı istemesi) **o sayıyı ikmâl etmeniz, Allah'ı - sizi muvaffak buyurduğu o şeyden dolayı da büyük tanımanız içindir. Otur ki şükr edersiniz.»**

(Bakara Suresi, Âyet; 185)

«O halde onlar da benim davetime icabet ve bana iman(da sebat) **etsinler. Tâki**

(o sayede) **doğru yola ulaşmış olurlar.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 186)

«Bütün gece fecr(-i saadık) **olan ak iplik kara iplikten size seçilinceye kadar yeyin, için, sonra geceye kadar orucu tamamlayın.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 187)

«Mescidlerde i'tikâfda bulunduğunuz zaman kadınlarınıza (gecede) **yaklaşmayın. Bu hükümler, Allah'ın sınırlarıdır. Sakın onlara yaklaşma.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 187)

«Aranızda (birbirinizin) **mallarınızı haksız sebeblerle yemeyin ve kendiniz bilip dururken insanların mallarından bir kısmını günah**(ı mucip suretler)**le yemeniz için** (o mallan) **hakimlere aktarma etmeyin.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 188)

«Evlere kapılarından gelin. Allah'tan korkun.»

(Bakara Suresi, Âyet: 189)

«Size harb açanlarla, Allah yolunda, siz de döğüşün (müdâfaa harbi yapın. Ancak) **aşırı gitmeyin. Şüphesiz ki Allah, aşırı gidenleri sevmez.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 190)

«Onları (size harb açanları) **nerede yakalarsanız öldürün, onları sizi çıkardıkları yerden** (Mekke'den) **çıkarın. Onlar, Mescid-i haram yanında, orada sizinle döğüşünceye kadar,** (yani döğüşmedikçe) **siz de öldürürlerse siz de onları öldürün. Kâfirlerin cezası böyledir.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 191)

«Fitneden eser kalmayınca, din de (şunun bunun değil) **yalnız Allah'ın** (dini diye tanılmış) **oluncuya kadar onlarla savaşın.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 194)

«Onun için kim sizin üzerinize saldırırsa siz de, tıpkı onların üstünüze saldırdıkları gibi, ona saldırın.»

(Bakara Suresi, Âyet: 194)

«Allah yolunda mallarınızı harcayın. Kendinizi tehlikeye atmayın. (Dâima da) **iyilik edin.»**

(Bakara Suresi, Âyet; 195)

«Haccı da, umreyi de Allah için tam yapın. Kurban yerine (Minâ'ya) **varıncaya kadar başlarınızı tıraş etmeyin.»**

(Bakara Suresi, Âyet; 196)

«Bir de (Hac seferinize yetecek mikdarda) **azıklanın. Muhakkak ki azığın en hayırlısı** (dilenmekden, insanlara yük olmaktan) **kaçınmaktadır. Ey kâmil akıl sahibleri, benden korkun.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 197)

«Arafat'tan (orada vakfe)**den sonra, seller gibi boşanıp** (el birlik) **akdığınız zaman Meş'ar-i haram'ın yanında Allah zikredin., O, size nasıl hidâyet ettiyse siz de onu öylece anın.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 198)

«Sonra insanların (el birlik) döndüğü yerden siz de dönün. Allah'dan (günahlarınızı) **mağfiret buyurmasını isteyin.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 199)

«Menâsikinizi bitince atalarınızı andığınız gibi, hattâ daha kuvvetli bir anışla Allah'ı anın.»

(Bakara Suresi, Âyet; 200)

«Bir de sayılı günlerde Allah'ı zikredin.»

(Bakara Suresi, Âyet: 201)

«Ey iman edenler, hep birden suih-u selâma girin.»

(Bakara Suresi, Âyet: 208)

«Onlar, Mescid-i haram yanında, orada sizinle döğüşünceye kadar (yani döğüşmedikçe) **siz de orada kendileriyle döğüşmeyin.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 191)

«Ey iman edenler, Allah'a eş tanıyan kadınlarla (müşriklerle) **onlar imana gelinceye kadar, evlenmeyin.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 221)

«Müşrik erkeklere de, onlar iman edinceye kadar, (mü'min kadınları) **nikahlamayın.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 221)

«Sana kadınların ayhalini de sorarlar. De ki: "o bir ezadır. Onun için hayız zamanında kadınlar(ınızla cinsi munâsebet)**den ayrılın, temizlendikleri vakta kadar kendilerine yaklaşmayın. İyice temizlendiler mi o zaman, Allah'ın size emrettiği yerden onlara gidin. Her halde Allah, çok tevbe edenleri sever, hem çok temizlenenleri sever.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 222)

«Kadınlarınız sizin (evlad yetişdiren) **tarlanızdır. O halde, tarlanıza dilediğiniz gibi gleni. Kendiniz için, önden** (iyi amelleri) **gönderin.** (hayırlı evlâdlar yetişdirin)**. Bir de, Allah'tan korkun ve bilin ki her hâlde siz Ona kavuşacaksınız. İman edenlere müjdele.»**

(Bakara Suresi, Âyet; 223)

«Allah'ı yeminlerinizden dolayı, iyilik etmenize, (fenalıkdan) **sakınmanıza, insanların arasını bulmaya engel yapmayın. Allah, hakkıyla işitici, kemâliyle bilicidir.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 224)

«Bunlar, Allah'ın sınırlarıdır. Onları (çiğneyip) **geçmeyin. Kim Allah'ın sınırlarını aşarsa, işte onlar, zalimlerin ta kendileridir.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 229)

«Hem kadınları bosadınız da iddetlerini bitirdiler mi, artık onları ya (kendilerine ric'atle) **iyilikle tutun, ya iyilikle bırakın.** (Fakat) **onları, sırf zulm edebilmeniz için, zararlarına olarak tutmayın. Kim böyle yaparsa muhakkak kendine yazık etmiş olur. Allah'ın âyetlerini** (muhalefetle) **oyuncak yerine koymayın. Allah'ın üzerinizdeki nimetlerini ve siz öğüt vermek için indirdiği kitabı** (Kuranı) **ve** (ondaki) **hikmeti düşünün. Allah'tan korkun ve bilin ki, Allah her şeyi hakkıyla bilendir.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 231)

«Kadınları bosadınız da iddetlerini bitirdiler mi, aralarında meşru bir surette anlaştıkları takdirde, artık kendilerini kocalarına nikâh etmelerine engel olmayın.»

(Bakara Suresi, Âyet: 232)

«Ne bir anne, çocuğu yüzünden., ne de bir çocuk kendisinin olan (bir baba) **çocuğu sebebiyle zarara sokulmasın»**

(Bakara Suresi, Âyet: 233)

«işte bu müddeti bitirdikleri zaman artık onların kendileri hakkında meşru vech ile yaptıkları şeyden dolayı size günâh yokdur. Allah, ne işlerseniz hepsinden hakkıyla haberdârdır.»

(Bakara Suresi, Âyet: 234)

«Ancak kendileriyle gizlice va'dleşmeyin (çıtlatma suretinde) **meşru bir söz söylemeniz ise başka.** (Farz olan iddet)**, sonunun buluncaya kadar da nikâh bağını bağlamaya azm etmeyin. Ve bilin ki, Allah, kalbleriniz de olanı muhakkak biliyor. Artık Ondan sakının ve yine bilin ki, şüphesiz Allah çok yarlığayıcıdır, gerçek hiim sahibidir** (ceza da acele edici değildir.)**»**

(Bakara Suresi, Âyet: 235)

«Onları - zengin olan(ınız) **kudretince, darda bulunan**(mız)**da halince** (olmak üzere) **- maruf bir faide ile faidelendiriniz. Bu, iyilik etmek şiarında bulunanların üzerine bir borçdur.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 236)

«(Ey erkekler) **sizin bağışlanmanız takvaya daha yakındır. Aranızda ki üstünlüğü unutmayınız.»**

(Bakara Suresi, Âyet; 237)

«Ne bir anne, çocuğu yüzünden., ne de bir çocuk kendisinin olan (bir baba) **çocuğu sebebiyle zarara sokulmasın»**

(Bakara Suresi, Âyet: 233)

«işte bu müddeti bitirdikleri zaman artık onların kendileri hakkında meşru vech ile yaptıkları şeyden dolayı size günâh yokdur. Allah, ne işlerseniz hepsinden hakkıyla haberdârdır.»

(Bakara Suresi, Âyet: 234)

«Ancak kendileriyle gizlice va'dleşmeyin (çıtlatma suretinde) **meşru bir söz söylemeniz ise başka.** (Farz olan iddet)**, sonunun buluncaya kadar da nikâh bağını bağlamaya azm etmeyin. Ve bilin ki, Allah, kalbleriniz de olanı muhakkak biliyor. Artık Ondan sakının ve yine bilin ki, şüphesiz Allah çok yarlığayıcıdır, gerçek hilm sahibidir** (ceza da acele edici değildir.)**»**

(Bakara Suresi, Âyet: 235)

«Onları - zengin olan(ınız) **kudretince, darda buiunan**(ınız)**da halince** (olmak üzere) **- ma'ruf bir faide ile faidelendiriniz. Bu, iyilik etmek şiarında bulunanların üzerine bir borçdur.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 236)

«(Ey erkekler) **sizin bağışlanmanız takvaya daha yakındır. Aranızda ki üstünlüğü unutmayınız.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 237)

«Ne bir anne, çocuğu yüzünden., ne de bir çocuk kendisinin olan (bir baba) çocuğu sebebiyle zarara sokulmasın»

(Bakara Suresi, Âyet: 233)

«işte bu müddeti bitirdikleri zaman artık onların kendileri hakkında meşru vech ile yaptıkları şeyden dolayı size günâh yokdur. Allah, ne işlerseniz hepsinden hakkıyla haberdârdır.»

(Bakara Suresi, Âyet: 234)

«Ancak kendileriyle gizlice va'dleşmeyin (çıtlatma suretinde) **meşru bir söz söylemeniz ise başka.** (Farz olan iddet)**, sonunun buluncaya kadar da nikâh bağını bağlamaya azm etmeyin. Ve bilin ki, Allah, kalbleriniz de olanı muhakkak biliyor. Artık Ondan sakının ve yine bilin ki, şüphesiz Allah çok yarlığayıcıdır, gerçek hilm sahibidir** (ceza da acele edici değildir.)**»**

(Bakara Suresi, Âyet: 235)

«Onları - zengin olan(ınız) **kudretince, darda buiunan**(ınız)**da halince** (olmak üzere) **- ma'ruf bir faide ile faidelendiriniz. Bu, iyilik etmek şiarında bulunanların üzerine bir borçdur.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 236)

«(Ey erkekler) **sizin bağışlanmanız takvaya daha yakındır. Aranızda ki üstünlüğü unutmayınız.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 237)

«Namazlara ve orta namaza (vakitlerinde rükünleri ve şartları ile) **devam edin. Allah'ın divanına tam huşu' ve taatle durun.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 238)

«Ey iman edenler, içinde ne bir alış veriş, ne bir dostluk, ne de bir şefaat (imkanı) **bulunmayan birgün gelmezden evvel size verdiğimiz rızıkdan** (Hak yolunda) **harcayın. Kâfirler zulmedenlerin ta kendileridir.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 254)

«Ey iman edenler, sadakalarınız malı insanlara gösteriş için harcayan, Allah'a ve ahiret gününe inanmayan bir kimse gibi -başa kakmak ve incitmek suretiyle heder etmeyin.»

(Bakara Suresi, Âyet: 264)

«Ey iman edenler, (Hak yolunda) **infakı** (harcamayı) **kazandıklarınız en güzellerinden ve sizin için yerden çıkardıklarınızdan yapın. Kendinizin göz yummada alıcısı olmadığınız pek âdi, bayağı şeyleri vermiye yeltenmeyin. Bilin ki şüphesiz Allah, her şeyden müstağnidir, asıl hamde lâyık olan O dur.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 267)

«Ey iman edenler, (gerçek) **mü'minler iseniz Allah'tan korkun, faizden** (henüz alınmamış olup da) **kalanı bırakın** (almayın)**.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 278)

«Öyle bir günden sakının ki (hepiniz) **o gün Allah'a döndürüleceksiniz.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 281)

«Ey iman edenler, tayin edilmiş bir vakta kadar birbirinize borçlandığınız zaman onu yazın. Aranızda bir yazıcı da doğrulukla (onu) **yazsın. Kâtib, Allah'ın kendisine öğrettiği gibi yazmaktan çekinmesin, yazsın. Üzerinde hak olan** (borçlu)**da yazdırsın** (borcunu ikrar etsin) **. Rabbi olan Allah'dan korksun, ondan** (borcundan) **hiçbir şeyi eksik bırakmasın. Eğer üstünde hak bulunan** (borçlu) **bir beyinsiz veya bir zaif olur, yahud da bizzat yazdırmaya** (ve ikrara) **gücü yetmezse velisi dosdoğru yazdırsın** (ikrar etsin)**. Erkeklerinizden iki de şahid yapın. Eğer iki erkek bulunmazsa o halde razi** (ve doğruluğuna ermin) **olacağınız şâhidlerden bir erkekle iki kadın** (yeter, Bu suretle) **kadınlardan biri unutursa öbürünün hatırlatması** (kolay olur)**. Sahiciler** (şehâdeti edâye) **çağırıldıkları vakit kaçınmasın. Az olsun, çok olsun, onu va'desiyle beraber yazmaktan üşenmeyin. Bu, Allah yanında adalete daha uygun şahidlik için daha sağlam şübheye düşmemenize de daha yakındır. Meğer ki aranızda** (elden ele) **devredeceğini ve peşin yaptığınız bir ticâret olsun. O zaman, bunu yazmamanızda size bir vebal yoktur. Alışveriş ettiğiniz vakit da şahid tutun. Yazana da, şahidlik edene de asla zarar verilmesin.** (Bunu) **yaparsanız o, kendinize** (dokunacak) **bir fısk** (ve isyan olur)**. Allah'dan korkun. Allah her şeyi hakkıyla bilendir.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 282)

«Eğer birbirinize emin olmuşsanız kendisine inanılan adam (borçlu) **Rabbi olan Allahdan korksun da emânetini tastamam ödesin. Şâhidliği gizlemeyin.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 283)

Ey Aziz!..

Allah Tealâ, medh ve sena ettiği bütün vasıfları, Kitabında bize vasiyet olmak üzere zikr etmiştir.,

Allah, kullarında bulunan bir takım sıfatlar, kullarına ikrar ettirmiş ve birtakım sıfatlardan onları azarlamak üzere bildirmiştir..

Öyle ise; biz, Allah'ın övdüğü vasıflarla vasıflanalım ve kötülediği ahlâkları ve sıfatlan terk edelim,

Allah'ın övdüğü sıfatlardan bir kısmı gaybe imân, namazı dosdoğru kılmak, âhiret gününe inanmak ve Rasullere indirilen kitablara yakîn ile tasdîk etmektir. Zira âyette Allah şöyle buyurmaktadır:

«O takva sahipleri, ki onlar; gaybe inanırlar, namazı dosdoğru kılarlar, kendilerine rızk olarak verdiğimizden de (Allah yolunda) **harcarlar. Onlar, sana indirilene de, senden evvel indirilenlere de inanırlar. Ahirete ise, onlar, şübhesiz bir bilgi ve iman beslerler, işte onlar, Rablerinden** (gelen) **hidayetin tam üzerindedirler.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 3-4)

Yani kendilerinden gayb olan şeyleri Rableri, Resulü vesilesiyle onlara bildirdiğine onlar tasdik ettikleri için, Rableri yardımıyla onlar hidayet ve doğruluk üzere olurlar. İşte onlar..

«Asıl muradlarına kavuşanlar da işte onlardır.» (Bakara Suresi, Âyet: 5) ilâhi buyruğuyla müjdelenenlerdir.

Yani, **Allah**'ın azabından kurtulup, "**O**"nun rahmetinde ebedi kalacaklar işte onlardır..

Allah, Kur'ân'da kâfir ve münafıklardan da bahsediyor.. **Kâfirleri tek yüzlü, münafıkları ise, iki yüzlülükle vasıflandırmştır.**

Allah Tealâ, kâfirlerden Kurân'ı Kerimde şöyle bahs etmektedir:

«Onlar, ister Hakkı bilsinler, ister bitmesinler, daima ALLAH'a düşmanlıklarını inad ile tek yönlü olarak izhar ederler. Böyle yapmaları itibariyle biz onlara tek yüzlü diyoruz.»

Öyle ise, kâfir; ne aklen ne de şer'an **Allah Rasulü**'nün tebliğ ettiği hakikatleri kabul etmez...

Niçin kabul etmez?..

Zira, **Allah Tealâ, onların kalblerini inkâr mühürüyle mühürlemiştir... İmânın ne olduğunu bilse de, İman onun kalbine girmez. Allah Tealâ, onun anlayışının kulağını mühürlemiştir.**

Doiayısıyla, **Allah Rasülü aleyhisselâm in tebliğ ettiklerini işitse de Allah'ın ne irâde ettiğini anlamaz...**

Çünkü, **onlar Allah Rasullerinde gördükleri mucizeleri sihre nisbet ettikleri için, gözlerinin üstüne hakikâtleri görmeye engel perdeler inmiştir.**

Allah Tealâ, iki yüzlü olan münafıkların vasıflarını ise, şöyle bildirmektedir.

Onlar, ALLAH'a iman etmemelerine rağmen, "ALLAH'a ve O'nun indinden gelenlere iman ettim.." der. Böyle davranmakla Allah'ı ve Allah'a iman edenleri aldatmaya çalışırlar...

Münafık, iyilik ve sulhu; bozgunculuk, imânı; ahmaklık ve müminleri ise; sefih diye isimlendirir...

Müminlerin yanına onların hoşlanacağı yüzüyle ve kâfirlerin yanına da onların hoşlanacağı yüzüyle gelir...

Yani, münafık, mü'minlere imanlı olduğunu ve kâfirlere, gizlediği küfrünü göstererek gelir..

Allah Tealâ, kâfir ve münafıkların yapmış oldukları eylemlerinin neticesini şöyle bildirmektedir,

«Onlar, o kimselerdir ki doğru yolu bırakıp sapkınlığı (eğri yolu) satın almışlardır. Demek alışverişleri onlara kazanç sağlamamış ve onlar, doğru yolu bulmamışlardır.»

(Bakara Suresi, Âyet: 16)

Allah, Kur'ân'da kâfir ve münafıklık vasıflarını, kısaca şöyle sıralıyor:

«Onlar, Allah'ın hatırlattığı gerçekleri işitmekten sağırdırlar...

Hakkı söylemekten dilsizdirler...

Onlar, Allah'ın kudret eseri olan mu'cizelerini görmekten kördürler...

Artık onlar, Hakka dönmezler..

Kur'ân'da **Allah**'ın kötülediği vasıflardan biri de; ahde vefasızlık ve akrabalarıyla ilişkilerini kesmekdir.

O fasıklar ki, Allah'ın ahdini - onu te'kid de ettikden sonra - bozarlar, Allah'ın birleştirilmesini emrettiği şeyi hısımlık rabıtalarını, cem'iyyet birliğini, Rasullere imânda birleşmeyi keserler, yeryüzünde bozgunculuk yaparlar..

İşte, hüsrana uğrayacak olanların bu vasıflarda olan kimseler olduğunu **Allah**, bize haber vermektedir,

Allah, kullarına ikrar yoluyla haber verdiği bir takım vasıflarıda Kur'ân'da zikr etmiştir.,

O ikrarı gerektiren vasıflardan bir kısmı naki edeceğimiz âyetlerin ihtiva ettikleri ma'nâlardır.

«Allah, nasıl olup da küfr ediyor.. (O'nun varlığını ve birliğini inkâr ediyor) **sunuz?.. Halbuki siz ölüler iken** (henüz babalarınızın sulbünde bir nutfe iken annelerinizin rahminde, sonra da dünyâ da sizi) **O diritti. Sonra sizi yine O öldürecek, tekrar sizi kabirde ve teneşirde O diriltecek ve nihayet Haşr'den sonra, yine yalnız Ona döndürüleceksiniz.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 28)

Allah, azarladığı vasıflardan birini de şöyle haber vermektedir:

«Siz, insanlara iyiliği (gerçeği ve Rasule imân etmeyi) **emredersiniz de kendinizi unutur musunuz?.. Halbuki, Kitab'da okursunuz.. Halâ aklınızı başınıza almayacak mısınız..?'»**

(Bakara Suresi, Âyet: 45)

Allah'ın kötülediği vasıflardan biri de; **insanın, verilen yüce nimetlerden sırt çevirip onlardan daha düşük olanları taleb edip istemesidir.**

«Hani siz,"Ey Musa, bir çeşit yemeğe mümkün değil dayanamayız..."

(Bakara Suresi, Âyet; 61)

Yani, Allah'ın takdir ettiği şeylere sabretmenin zor olduğunu gösteriyor..

«"..o halde, bizim için Rabbine duâ et de yerin bitirdiği şeylerden, sebze, acur,

sarmısak, mercimek ve soğan çıkarsın..." demiştiniz Musa'da onlara: "O hayırlı olanı, şu daha aşağı olana değiştirmek mi istiyor sunuz?. Öyle ise, bir şehre inin.. Çünkü, orada size istediğiniz sebzeler var.." demişti.. »

(Bakara Suresi, Âyet: 61)

Hazreti **Musa**'nın **"O hayırlı olanı"** sözü **Allah**'ın onlara indirdirdiği, bıldırcın ve kudret helvasına işarettir ki.. Hazreti **Musa**, onların, iradesizliklerine **"şehre inin..."** diye cevap vermekle işaret etmektedir..

Niçin onlar, iradesizdirler?..

Zira onlar, yüksek mertebelerden, düşük mertebeye inmeyi arzuladtlar.. Yani, **himmetleri düşük şeylere taalluk etti..**

Ne zaman yüce mevkiden düşük mevkiye indiler, onlara Hz. **Musa; "Siz, şehre inin., orada, istediğiniz sebzeler vardır.."** demekle onların kendilerine yapmış oldukları kötülüğü göreceklerine işaret etmiştir..

Zira, o şehre, inmelerinden ötürü, onların üzerine horluk ve yoksulluk vuruldu., **Allah'dan** bir gazaba da uğradılar.

Çünkü onlar, **Allah'ın onlar için seçtiklerine ihtiyar etmediler...**

Allah Resullerini ve mucizeleri inkâr ettiler..

Enbiyayı haksızca öldürdüler..

İsyan ederek sınırları tecavüz etliler..

(Bakara Suresi, Âyet: 61)

Allah'ın **kötülediği vasıflardan biri de; kalbin katılaşmasıdır.** Allah Tealâ, yahudilere verdiği ni'metlerden sonra şöyle buyurdu:

«Sonra, bunun arkasından yine kalbleriniz katılaştı. Şimdi o taş gibi, yahud daha katı..»

(Bakara Suresi, Âyet: 74)

Niçin taştan daha katıdır?,.

Zira, taşın öylesi vardır ki; ondan ırmaklar kaynar, öylesi vardır ki; yarılıb ondan su fışkırır, öylesi vardır ki; Ailah korkusuyla yukardan aşağı düşer..

İşte kalblerinizde böyle bir şeyler olmadığından dolayı, **Allah**, o kaibleri **"taştan da daha katıdır.»** buyurarak kötülemiştir.

Allah'ın Kur'ârVda kötülecliği vasıflardan biri de, adama **Şeytan** veya **nefsin verdiği vesveseleri ilham zan edip o vesveselerle amel etmesidir.**

Şeytan veya nefs kişiye; mevki, önderlik ve mal sevgisi gibi bahasız şeyleri vesvese verir,, O da o bîbaha olan vesveseleri kabui edip, amel etmesiyle çok çirkin bir alışverişte bulunur..

Çünkü **o, dünyalık makam ve geçici ni'metleri sadece nefsini tatmin etmek için, Ahiret nimetleri ve Allah'ın razı olacağı şeyler üstüne tercih etmiştir.**

Allah Tealâ, bu çirkin tavırlarını bize o tür çirkin vasıflardan kaçınmamız İçin, bize haber vermektedir.

Öyle ise, **biz Kuranı bu yönüyle OKUmava gayret etmeliyiz.**

Allah Tealâ'nın övdüğü vasıflardan biri de;

«Allah'tan başkasına ibâdet etmeyin, anaya, babaya, hısımlara, yetimlere, yoksullara iyilik yapın, insanlara güzellikle söyleyin, dosdoğru namaz kılın, zekât verin.»

(Bakara Suresi, Âyet: 83)

Öyle ise, **her kim Allah'ın vasiyet ettiği şevlerle amel etmezse ve "O'nun kötülediği hâl ile hâllenirse, salih ve muttakilerden cari olan güzelliklerden ve onların yollarında yürümekten mahrum kalır.**

İşte buna binaen **Allah**, zikrettiğimiz âyetin devamında şöyle buyurmaktadır;

«Sonra bu sağlam sözünüze karşı -içinizden bir azınız hariç olmak üzere-arka döndünüz ve siz de atalarınız gibi halâ yüz Çevirmekte berdevamsınız.»

(Bakara Suresi, Âyet: 83)

«Sonra sizler, yine onlarsınız ki kendilerinizi öldürüyor, içinizden bir fırkayı yurdlarından çıkarıyor, aleyhlerinde günâh ile, düşmanlıkla birleşip yardımlaşıyorsunuz. Eğer size esir olup gelirlerse, kendileriyle fidyeleşiniz. Halbuki onların çıkarılması size haram kılınmıştı. Yoksa siz, Kitâb'ın bir kısmına inanıyorsunuz da bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz?»

(Bakara Suresi, Âyet: 85)

«Allah'ı ve peygamberlerini inkâr ederek kâfir olan bir de Allah ile peygamberinin arasını ayırmak istiyen "Bunlardan kimine inanırız, kimini ikâr ederiz.." diyen ve böylece küfr ile imân arasında bir yol tutmaya yeltenen kimseler yok mu? işte onlar, gerçek kâfirlerin ta kendileridir. Biz o kâfirlere hor ve hakîr edici bir azâb hazırlamışızdır.»

(Nisa Suresi, Âyet: 150)

Allah, onların gerçek kâfirler olduğunu, bizlere bu şekilde haber vermektedir. Allah, yine o kimselerin vasıflarını şöyle beyan etmekdir:

KURÂN'DA ALLAH VASİYETLERİ - 277

«Onlar, ahirete bedel dünya hayatını satın almış kimselerdir. Bundan dolayı kendilerinden azâb kaldırılıp hafifletilmeyecek, onlara yardım da edilmeyecektir.»

(Bakara Suresi, Âyet: 85)

«Şu halde içinizden böyle yapanların cezası dünya hayatında bir rüsvaylıkdan (esir ve mahkum yaşamaktan) **başka bir şey değildir. Kıyamet gününde de onlar, azabın en çetinine itileceklerdir. Allah, ne yaparsanız hiç birinden gafil değildir.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 85)

Allah, kitabın bir kısmına inanıp bir kısmını inkâr eden, ahirete karşılık dünya hayatını, hidayete karşılık sapıklığı satın alanların, kıyamet gününde azablarının hafifleştirilmeyeceğini ve yardım olunmayacağını bize haber vermektedir..,

Onlar böyle davranışlarda bulunmaları sebebiyle, hiç kör elde edemeyecekleri bir

ticaret yapmışlardır.. Onfar, asla kurtuluşa eremeyeceklerdir..

Nasıl ki, onların emsalleri bağışlanmaya karşılık azabı satın almışlardı.. Onlar da, hidayeti satıp, sapıklığı satın almışlardır.

Bu sıfat sahiplerinin azaba karşı olacak olan sabırlarını da **Allah** şöyle haber vermektedir:

«Onlar, ateşe karşı ne de sabırlıdırlar.» (Bakara Suresi, Âyet: 175)

İşte bütün bu âyetler böyle olan kimselerin Hakk'ı bildikleri hâlde inkâr edenler olduğuna delalet etmektedir.

Nemi sûresinde **Allah**, mu'cizelerini inkâr edenlerin vasfını bize bildirdiği gibi..

«Onlar, Musa Aleyhisselâm'ın mu'cizelerini yakinen görmelerine rağmen inkâr etmişlerdir.»

Allah, onların bu inkâr vasıflarını şöyle haber vermektedir:

«Vakta ki âyetlerimiz böyle parlak olarak onlara geldi, 'Bu, apaçık bir büyüdür." dediler. Vicdanları da bunlara tam bir kanaat hasıl ettiği halde zulm ve kibr ile yine bunları inâdlarından inkâr ettiler.»

(Nemi Suresi, Âyet: 14)

Yani, O Rasuliuliah'ın sıdkına delâlet eden mu'cizeleri yakinen görmelerine rağmen inkâr etmişlerdir.

Allah Rasulü'ne gelen en büyük mu'cize. Kur'ân'dır.

Araplar için hangi emsali olabilirdi ki..?

İşte, hiçbir mu'cizenin Kur'ân emsali olmadığını bildirmek için Allah Tealâ, şöyle buyurmaktadır:

«Allah, kitabı şüphesiz hak olarak indirmiştir. Kitapta ayrılığa düşenler ise, şüphesiz Hak'tan uzak bir ayrılık içindedirler.»

(Bakara Suresi, Âyet: 176)

Allah, indirdiği gerçeği, insanlardan gizleyenler hakkında şöyle beyan etmektedir:

«İndirdiğimiz apaçık hükümleri ve doğru yolu, insanlara biz Kitab'da beyan ettikten sonra, gizleyenler var ya, şüphesiz Allah onlara lanet eder. (onları Rahmetinden uzak tutar.) **ve bütün lanet edebilenler de, onlara lanet okur.»**

(Bakara Suresi, Âyet: 159)

Öyle ise, alimlere birşey sual edilirse cevap vermeleri farz'dır.

Eğer, sual edilen şeyi, bildiği halde cevap vermeyerek gizlemeye çalışırsa, kıyamet gününde ateşten gemlerle gemlenecekierdir.

Allah, Kitapta bildirdiği gerçekleri gizleyenlerin ve o gerçekleri çok kıymetsiz şeylere karşılık satanların, hiçbir pay ve nasipleri olmayacağını, bize haber vermektedir.

Allah Tealâ, bizlere imân ve ihlası vasiyet ediyor.

«Namazda yüzlerinizi doğu ve batı yönüne döndürmeniz, BİRR (taat bu) **değildir.**

Fakat birr, Allah'a, ahiret gününe, meleklere, kitaba ve Rasullere iman eden, mal(nı Allah sevgisiyle yahud mala olan sevgisine rağmen) **akrabaya, yetimlere, yoksullara, yol oğluna** (yolda kalmış misafirlere) **dilenenlere ve köle ve esirler**(i kurtarma)**ya veren, namazı**(nı) **dosdoğru kılan, zekâtı**(nı) **veren kimselerin, ahidleşdikleri zaman, sözlerini yerine getirenler**(in) **sıkıntıda ve hastahkda ve muharebenin kızıştığı zamanlarda sabru-metânet gösterenler**(in) **BİRRİ'dîr.**

Onlar (yok mu? imânlarında ve birr-u taat iddiasında) **sadık olanlar onlardır.**

Ve onlar, takvaya erenlerin de ta kendileridir.»

(Bakara Suresi, Âyet: 177)

Allah Teâla, öldürülen birisinin velisine katilini kısas etmeyip afv etmesini tavsiye etmekdedir..

Böylece, velisi kıyamet gününde katil ile maktul arasına girmemiş olacaktır.

Allah Rasulü Aleyhisselâm, katilin kısasına hükm etmenin zor ve en iyisi onu afv etmek olduğunu bizlere haber vermiştir

Katilin kısasının zor olduğunun ifadesi şu âyetin mânâsıdır.

«Kötülüğün karşılığı ona denk bir kötülük (bir misilieme)**dir. »**

(Şura Suresi, Âyet: 41)

Birisinin kardeşi kati edilmiş... Ancak, katilin kim olduğu bilinmemekte idi,.. Öldürülenin kardeşi, biraderinin hayvanının yularını bir şahısta gördü ve o şahsı **Allah Rasulü Aleyhisselâm**'ın huzuruna getirdi.. Ve **Allah Rasulünden** onun kısas edilmesini taleb etti..

Allah Rasulü Aleyhisselâm Efendimiz; «Bunu bununla öldürmek aynı öldürülen kimse gibidir.» buyurdu.

Yani, "O öldürülenin, uğradığı zulm ne ise, yuların deliliyle bu kişiyi öldürmekte aynı zulmdür... Zira, yalnız bu yular ile hüküm sabit olmaz.» buyurarak şu âyeti tilavet etti:

«Fakat kimin (hangi katilin) **lehinde maktulun kardeşi** (velisi) **tarafından cüz'i birşey afv olunursa** (hemen kısas düşer).»

Âyet'in bu bölümü, maktulun velisi veya veresesine tavsiye edilen vasıflara işarettir.

«Artık örfe uymak (şer'in ve aklın iyi gördüğünü yapmak, borcu) **ona** (maktulün velisine) **güzellikle ödemek** (lazımdır).»

Bu bölüm ise maktul tarafına yapılan tavsiyeleri ihtiva etmektedir.

«o halde kim bu (afv veya edadan) **sonra** (katile veya taraflarına muhaseme) **ve tecavüzde bulunursa...»**

Yani diyet veya afva razı olduktan sonra katilin veya akrabalarından birisini öldürürse artık..

«onun için, pek acıklı bir azâb vardır.»

(Bakara Suresi, Âyet: 178)

Tasarrufunda kadir olduğu, malın üçte birini, ölüm gelip çattığı vakit, akrabalarına vasiyette bulunmayı, Allah tavsiye etmektedir...

Bu akrabadan maksat miras hakkı kendilerine düşmeyenlerdir.

İbnu Abbas Allah ondan razı olsun... Ebeveyne vasiyette **bulunmamayı** günâh saymıştır. Öyle ise; onun mezhebine göre, ana ve babaya malın üçte birini ayretten vasiyet etmek gerekiyor.

Allah Tealâ böyle uygulamayı;

«Takva sahibleri üzerine bir hak olarak farz edildi.» (Bakara Suresi, Âyet: 170) diye haber vermektedir.

Âyet'in devamında;

«Artık kim ölünün bu vasiyetini işittikden sonra onu tebdil ederse herhalde vebali onu değiştirenler üzerinedir.»

(Bakara Suresi, Âyet: 181)

«Bununla beraber, kim vasiyet edenin haksızlığa meylinden, yahud günâha gireceğinden endişe edip de aralarını bulursa ona da hiçbir günâh yoktur.»

(Bakara Suresi, Âyet: 182)

Ey Aziz!..

İşte bunlar, **Allah'ın Kur'ân'da apaçık olarak bizlere yapmış olduğu vasiyetlerdir.**

Allah'ın Kur'ân'da bize tavsiye ettiklerinin bir bölümü de şunlardır:

ilim ehli olarak Hakk'a teslim olmak, Ve., muteşabih âyetlere kalbine fitne ve fesad bulunanlar tabi olur ve o âyetleri fitne yaymak için kendi arzularına göre yorumlarlar..

«(Habibim) **sana indirilen kitabı indiren O'dur. Ondan bir kısım âyetler muhkemdir ki bunlar kitabın anasıdır. Diğer bir kısmı da, müteşâbihlerdir. İşte kalblerinde eğrilik bulunanlar sırf fitne aramak** (ötekini berikini saptırmak) **ve** (kendi arzularına göre) **onu te'viline yeltenmek için onun müteşâbih olanına tabî olurlar. Halbuki onun te'vilini Allah'tan başkası bilemez. İlimde yüksek payeye erenler ise; "Biz ona inandık hepsi Rabbimizin katındandır." derler.** (Bunları) **salim akıllardan başkası iyice düşünemez.»**

(Al-i İmrân Suresi, Âyet: 7)

İlimde yüksek payeye erenler cümlesini **"Allah'tan başkası bilmez."** cümlesine atf edilirse o zaman mânâsı şöyle olur:

"Onun te'vilini Allah'dan ve ilimde yüksek payeye erenlerden başkası bilemez." Yani, âyetlerin te'vilini ilimde yüksek payeye erenler; **Allah, öğretisiyle bilirler,** demektir.

Allah Tealâ, kulların ikame edecekleri özürlerini şöyle işaret buyurmaktadır:

«Kadınlara, oğullara, yığın yığın biriktirilmiş altın ve gümüşe, salma güzel atlara, (deve, sığır, koyun, keçi gibi) **hayvanlara, ekinlere olan ihtiraskârâne insanlar için bezenip süslenmiştir. Bunlar, dünya hayatının** (geçici) **birer faidesidir. Allah**(a gelince) **nihayet dönüp varılacak yerin güzelliği "O'nun nezdindedir.»**

(Al-i İmrân Suresi, Âyet; 14)

Allah Tealâ, şöyle diyenler;

«"Ey Rabbimiz, biz iman ettik. Artık bizim günâhlarımızı yarlığa ve bizi o ateşin azabından koru" diyenler, sabredenler, (imanlarında) **gerçek olanlar,** (Allah'a) **itaatle boyun eğenler, infak edenler, seherlerde Allah'tan mağfiret isteyenler.»** hakkında, Rableri katında altlarından ırmaklar akan Cennetler, orada ebedî kalacaklarını, herşeyden temizlenmiş zevceler ve Allah'ın onlardan razı olacağını haber vermektedir.

Allah Tealâ, haksız yere Rasulleri öldürenler ve insanlara adaletle muamele edilmesini emredenleri öldürenler hakkında şöyle beyan etmektedir:

«Allah'ın âyetlerini inkâr ile kâfir olanlar, haksız yere Enbiya'yı öldürenler ve insanlar içinden adaleti emredenlerin canına kıyanlar (yok mu) onları pek acıklı bir azâb ile muştula!.»

(Al-i İmrân Suresi, Âyet: 20)

«Onlar, öyle kimselerdir ki, bütün yaptıkları güzellikler dünyada da ahirette de boşa gitmiştir. Onların azabına manî olacak hiçbir yardımcıları da yoktur.»

(Al-i İmrân Suresi, Âyet: 21)

Allah Tealâ, bizlere şunu da vasiyyet kılmıştır:

«Müminler müminleri bırakıp da kâfirleri dostlar edinmesin. Kim bunu yaparsa ona Allah'tan hiçbir şey (hiçbir yardım) **yoktur. Meğer ki onlardan, gelebilecek bir tehlikeden dolayı, sakınmış olasınız. Allah, size** (asıl) **kendisinden korkmanızı emrediyor. Nihayet gidiş de ancak Allah'adır.»**

Allah Rasulü Allah'ın Zâtında tefekkür etmemizi yasakladı.

Zira, **«ALLAH'ın BENZERİ YOKtur.»**

Ve..

ALLAH, Habibine şöyle dedi:

«Ey Habibim de ki: "Eğer ALLAH SEVİYORSANIZ BANA UYUN Kİ ALLAH SİZİ SEVSİN ve suçlarınızı örtsün. Çünkü ALLAH çok yarlığayıcı, çok esirgeyicidir.»

(Al-İ İmrân Suresi, Âyet: 32)

Öyle ise, Ey Aziz!..

Bize her halükârda **Allah'ın sevgisini "O'nun Habibine uymakla kazanmaya gayret etmek düşer.**

Kuranda geçen vasiyetler; bizim "O'nun Habibine Kur'ân'ı bir üslupla nasıl uyacağımızı göstermektedir.

OTUZ YEDİNCİ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet kibirlenmek hakkındadır.

Böbürlenerek yürümekten sakın ve elbiselerin yerde sürülecek şekilde uzun olmamasına dikkat et!.,

Allah Rasulü Aleyhisselâm,

«Mü'minin elbise eteği baldırlarına kadar olmalıdır» (Ebu Davud) buyurmaktadır.

Öyle ise; **Allah Rasulü**'nün bu kavline uyarak elbiseyi kibir alâmeti olan ölçülere ulaştırmamak gerek..

Ebu Talib-i Kirvanî Ali'de nazmen Hadisin mânâsına şöyle işaret etmiştir:

— Gerçekten, elbiselerin çok uzun olmaması takva, temizlik ve dayanıklı olmasına sebeb teşkil etmektedir..

Zira, kısa olması hasebiyie yollardaki pislik ve necasetlerden korunmuş olur..

Ayrıca.,. Elbise uzun olduğu vakit, yürürken sağa sola sürtünur ve o sürtünme sebebiyle çabuk yıpranır..

Yine kısa olması takva alâmetidir.. Çünkü elbisenin kısa olması meşru bir iştir.(l)

Muttaki, şeriatın emir ve yasaklarını kendisine kalkan edinerek nefsini Şeytan-ı ins ve Cinden gelebilecek eziyetlerden koruyan kimsedir.

Allah Tealâ, kibirlenerek elbisesini sağa sola çarparcasına yürüyen kimseye Rahmet nazarıyla bakmaz.

Ey Aziz!..

Elinde sana yetecek kadar malın varken, yığın yığın mal elde etmek için İnsanlardan dilenmekten sakın...

Zira, dilenmek, kıyamet gününde dilenen kimsenin yüzünde yırtıkları oiacakdır...

Eğer, hiçbir iş yapmaya güç getiremeyip çok muztar olursan **ihtiyaç duyduğundan fazla olmamak .şartıyla,** insanlardan bir şevler isteyebilirsin...???

Sana yeterli olanı taleb etmen, özrünün kefareti olabilir..

(1) Buradaki elbise ölçüsü erkeklerle aiâkalı olan ölçülerdir. Kadınların giysi ölçüsünü şöyle özetleyebiliriz. Ayak, elleri ve yüzü hariç bütün bedeni avrettir. Dolayısıyla uzuvları belli olmayacak bir şekilde örtünmeleri farzdır.

Zira, yığın yığın ma! kazanmak için dilenen kimsenin yüzü, kıyamet gününde kapkara ve irinler içinde olacakdır.

Bunun hikmeti şudur; mü'minin dilenmesi ateşin yakması gibidir.. Yani, mü'min kendisi gibi bir mahlûktan bir şey istediğinde veya ondan zararları def etmesini taleb ettiğinde, yapmış olduğu bu fiilinden dolayı kalbinde müthiş bir yangın hisseder..

Niçin böyle hisseder?..

Zira, o yerlerin ve göklerin tasarrufu elinde olan Rabbisine meselesini arz etmeyip, belki kendisi gibi bir mahlukata meselesini arz etmiştir..

Öyle mahluk ki, Allah ona dilenenin ihtiyacını giderme gücünü vermiştir..

Kim ki kendisi gibi mahluka sığınmaz ve "O"na arz ve talebte bulunmazsa, o himmetli olur..

Al-İ hismetli olmaksa, bir mahluka sığınmak olan alçak himmetli olmaktan pek daha iyidir..

Zira, kul kendisi gibi bir kula sığınmayı haysiyetsizlik kabul eder,.

Kula lâyık olan, fakru zaruretinde Rabbine muhtaç olduğu gibi zararların definde ve mühim taleblerin hususunda da Rabbine sığınmakdır.

OTUZ SEKİZİNCİ VASİYET

Ey Aziz!,.

Bu vasiyet, Ensar hakkındadır.

Ey Aziz!.,

Ensar'dan bir erkek veya bir kadın gördüğünde, düşmanın olsa da onu şiddetli bir muhabbetle sev..

İmân'dan çıkmaya sebeb olacak buğz etmekten sakın..

Zira, birçok Medine'li kadın ve çocuk düğünden geliyorlardı.. **Allah Rasulü Efendimiz** onları görünce ayağa kalkarak, üç kere:

«Allah'ın, hakkı için, insanlar içinde en çok sevdiğim sizlersiniz.» buyurdu. (Müslîm)

Yine...

Allah Rasulü Aleyhisselâm, Ensar hakkında şöyle buyurmaktadır:

«(Bana yardım eden**) Medine'lileri ancak mümin olan sever, onlara ancak münafık olanlar düşmanlık eder. Kim yardımcılarımı severse Allah'da onları sever. Kim onlara kin tutarsa Allah'da ona kin tutar.»** (Buhari)

Yine.,

Allah Rasulü aleyhisselâm, Ensar hakkında şöyle buyurduğu rivayet edilmektedir:

«Ensar'ı sevmek, imân alâmetidir. Onlara kin tutmak, nifak alâmetidir.»

(Buhari, Müslîm)

İşte bu Hadislerin söylenmesine sebeb Ensar'ı Kiram'dır.

Söylenmesinin gerekçesi ise, onların **Allah Rasulü'ne** yardım etmeleridir...

Öyle ise; hangi vakitte olursa olsun **Allah'ın dinine yardım edenleri sevmek ve onlara kin tutmamak vacipdir.**

Allah'ın **dinine iki kısım vardım eder..**

Birinci kısım, dine vardım etmek üzerine vacib olup olmadığını bilmeden hayatın; Allah'ın emr ve nehy ettiklerine riâyet ederek düzenleyip yaşar.

İkinci kısım ise.

«Ey imân edenler Allah, yardımcıları olun.»

(Saf Sûresi, Âyet: 14)

Bu âyetteki **Allah'ın emrinden ötürü, Allah'ın dinine yardım etmenin kendisinin üzerine farz olduğunu bilerek, hayatını Allah'ın emr ve nehy ettiklerine riayet ederek düzenler ve "O"nun hükümleriyle amel eder.**

Zikrettiğimiz âyette **Allah, "O**"na yardımcı olmamızı emr ediyor..,

Dolayısıyla da biz o emri yerine getirmekle, bir farzı eda etmiş oluruz.

Böylece de bize Allah'a yardımcı olma sevâbi ve o emri yerine getirme mükâfatı veriiir. Velev ki bir başkası, bu vazifeyi yerine getirse de sen, Allah'ın emirlerini yerine getirmekten ve Allah'a yardım etmekten geri kalma!..

Bazen de **Allah'a yardım etmek, batılı def edici ve Hakk'ı açığa çıkaran ilimle olur..**

Bu suretle yapılan yardıma, ma'nevi ve maddi cihad denir.

Bu cihad'în ma'nevi oluşu nedendir?.

İlim, nefs ve kalbe taalluk ettiği için nefs ve kalbî hislerimiz onu kabul kabul eder.. Yani, **bâtınımız onu kabul eder..**

Bu cihad'în maddi olusu hangi itibarladır?..

Söylemek veya yazmak suretiyle dinleyen veya okuyana işitmek veya okumak yoluyla hasıl olacak faideler itibariyledir.

Düşmanla çarpışmak suretiyle yapılan cihad ma'nevî değildir.. Belki maddidir. Zira, düşmanın savaş esnasında batıl inancını terk etmesine ve Hakk'a dönmesine vesile olacak hakşinaslık aklına gelmez..

Ancak.. Düşman, alîmin öğretilerine kulak verip anlattıklarını anlayıp kabul etse, Allah'ın tevfikiyle batıl inancından dönüp Hakk'a teslim olur.,.

işte bu, alimin yapmış olduğu yardımların en büyüğüdür...

Böyle olan yardımdan dolayı verilen sevab ise, Allah için olan yardımcıların sevab bakımından en yücesidir.

Allah Rasulü Aleyhisselâm Efendimiz,

Hayber savaşında;

«Ben sancağı birisine vereceğim ki, burası onun eliyle feth olunacaktır.»

...deyince Sahabe-kirâm; "O kim ki?.." diye bekledi..

Allah Rasulü Aleyhisselâm Efendimiz;

«Ali nerede?..»

...dedi.. Sahabeler, Hazreti Ali'nin gözünün ağrıdığını Efendimize söylediler.. Efendimiz, çağrılmasını emretti... Gelince duâ edip tükürüğü ile gözlerini sıvadı.. Allah'ın izniyle ağrı geçti. Sancak Hazreti Ali'ye verildi...

Hazreti Ali:

— Onlarla bizim gibi müslüman oluncaya kadar savaşacağım., dedi.

Allah Rasulü aleyhisselâm;

«Çabuk savaşa girme, onların çevrelerine inelim.. Savaşa başlamazdan önce onları İslâm'a ve teslime çağır. Kendilerine gereken ödevlerini bildir. Yemin ederim ki, birinin senin gayretinle doğru yolu bulması, kızıl develer sürüsünü sadaka vermekten daha hayırlıdır.»

(Buhari)

Başka bir rivayette ise;

«Allah'ın senin gayretinle birisine hidaâyet vermesi, senin için üzerine güneş doğan bütün yerlerden daha hayırlıdır.»

(Buharî)

...buyrulmuştur.. İşte hayırla amel edici olan bütün âlimlerin, üzerine güneş doğmuştur.

Ey Azizi.

öyle ise, sen de Allah'ın dinine ilminle yardım etmek suretiyle bu Hadis'in muhatablanndan olma şerefine nail ol!..

OTUZ DOKUZUNCU VASİYET

Ey Azizi..

Bu vasiyet, doğru konuşma hakkındadır.

Doğru konuşmayı, emâneti eda etmeyi, ahde vefa göstermeye ve söz verdiğinde sözünde durmaya gayret göster!..

Yalan söylemekten, hıyanet etmekten, sözünü yerine getirmemekten ve birisine husumet ettiğinde, ona iftira atmaktan kaçın!..

Zira, **münafıklık alâmeti, konuştuğunda yalan söylemek, söz verdiğinde sözünde durmamak, bir şey emanet edilirse ona hıyanet etmek ve birisine husumet ettiğinde, ona iftira atmak suretiyle muamele etmedir..**

Senin dürüstlüğüne inanan kardeşine yalan söylemen, en büyük hiyânettir.

Bil ki..

İnsan yalan söylediğinde ondan öyle pis bir koku gelir. Melekler o kokudan ötürü o sahısdan otuz mil uzaklaşırlar...

Ey Aziz!,.

Şeytan, insana günâh işlemesi için vesvese verir ve insan o günâhı işlediğinde de.. şevtan-'lain, kendisine ait olan azabın daha da artmasından korkarak, günahkar olan kimseden derhal uzaklaşır..

Öyle ise; o yalandan dolayı çıkan yaramaz kokulan zevk (his) etmeye gayret etmelisin..

Ancak.. Bilesin ki!..

Dimağında o yaramaz kokuları zevk(his) etmene engel olan perdeler vardır..

Sen o perdeleri, anca; salîh ameller yapmak suretiyle engel olmaktan çıkarabilirsin..

Tâki.. Şeytan, inkarcı olmasına rağmen birtakım şeyleri senden daha müdrik ve senden daha çok Allah'dan korkar olmasın..

O halde artık.. **Şeytan'ın, işlemiş olduğun günâhlardan ötürü senden uzaklaşmasından ibret al!..**

Şeytan'ın kalbi, Allah tarafında mayalanmıştır. Zamanı geldiğinde o mayanın hükmü açığa çıkar...

O, aldatmaya sevk edici olması gibi, **Altah korkusu yaratılışında mevcuttur.**

Şeytan'ın, **Allah**'dan korktuğuna delalet eden âvet-i kerim'e şudur:

«"Ben, sizden kat iyyen uzağım. Gerçek ben sizin göremeyeceğinizi görüyorum. Ben Allah'dan korkarım elbet!. Allah, ukubetinde çok şiddetlidir.»

(Enfal Sûresi, Âyet: 48)

İlim şerefli olduğu için. Şeytan ilminden dolayı muahaze edilmedi.. Belki muahezesi, yapmış olduğu ameli cihetiyledir.

Şeriatta varid olmuştur..

Her kim, kötü bir çığır açarsa onunla amel edenlerin günâhı, onların günâhlarından hiçbir şey noksan edilmeksizin onun üzerine olur.

Bilesin ki!..

Şeytan, her iğvadan sonra tevbe eder etmez bir başka iğvava başlar.

Öyle ise; başkalarının yapmış oldukları günâhlarla Şeytan, muaheze edilir..

Zira **Şeytan, bütün günâhları, şirk ve küfrü ilk peyda edendir.**

Dolayısıyla, bir bid'atı peyda eden insanın sırtına, o bid'at'ın günâhı ve o bid'atla amel edenlerin günâhı yüklenecektir.

ÇÜNKÜ, ŞEYTAN. HER İĞVADAN SONRA, TEVBE EDER VE BÖYLECE KENDİSİNİN İŞLEMİŞ OLDUĞU GÜNÂH TEVBESİNDEN ÖTÜRÜ ONDAN SİLİNİR.

Ey Aziz!.. Anla!..

Bir adam, yapmış olduğu kötülükten tevbe etmezse hem kendi günâhını, hem de o kötülükle amel edenlerin günâhının cezasını çekecektir.

Ey Aziz!..

"Va'd"inden sakın dönme!..

Amma, "**vai'd**" veya "i**â'd**" dan dön!..

Çünkü, Arablar, **hayırlı bir iş yapmaya söz verdiklerinde o söze; "va'd" derler..**

Kötülük işlemeye söz verdiklerinde de o söze; "vai'd" veya "ia'd" derler.

Kötü bir şey yapmaya söz verdikten sonra, onu yapmaktan vazgeçersen ona, "sözünden dönmekle yalancı.." denilmez,. Belki, "Güzel ahlâktan olan kerem, avf ve müsamaha etmek.." denir.

Meselâ; birisini haksız yere kati etmeye söz verdin., sonra, bu sözünden vazgeçtin buna; "Afv etti!.." derler.

Kötülük yapmaya söz verildikten sonra, vazgeçilmesinin yalan olmadığına bütün insanlar ittifak etmişlerdir.

Mu'tezile mezhebinde olanlar, vai'd veya ia'ddan vazgeçilmesinde Allah'a yalan isnad edilir diye hulfu vai'd görüşünü kabul etmezler.

Yani, **mu'tezileler;**

— Allah, "O"na isyan edenleri "Azaplandıracakdır." Diye Kur'ân'la haber vermiştir. İsyan edenler, iki kısımdır, biri inkarcı diğeri fasıklardır... Eğer biz, "Azablandırmakla haber verdiklerini afveder." dersek.. "Bu sözümüzle, Allah'a yalan isnad etmiş oluruz.." derler.,

Dolayısıyla fasıkların, ne mü'min ne de kâfir olduklarını kabul ederler. Ve fasıklar hakkında;

— Onlar, ne Cennet'e girerler ne de Cehennem'e.. derler,..

Ayrıca mu'tezileler, mü'min ve kâfirler hakkında da şu görüşe sahiptirler;

— İnkâr edicilerin cezalandırılması ve mü'minlerin mükâfatlandırması Allah'ın üzerine vacipdir.

Ehlî sünnet uleması ise, Allah, Salih mü'minleri lutfû ve keremiyle mükâfatlandırır. İnkârcıları ise, adaletiyle azaplandırır..

Fasıkları ise, Allah dilerse onları afv eder dilerse cezalandırır.. derler.

Ey Aziz!.. Biz de deriz ki:

— Evet Mu'telize taifesi, Arabların ıstılahlarından gaflet ettiler.. Zira, bir adama; "Elbette seni katlederim." dersen.. Sonra, müsamaha edip afvetsen sana "Yalancı." demezler.. Belki, "Kerem ve mürüvvet sahibidir." derler.

Allah Tealâ, inanıpta günâh işleyenleri azablandıracak diye haber vermektedir.

Diğer tarafta ise, **inkâr ve şirk'in dışındaki bütün günâhları da afvedeceğini de haber vermektedir.**

öyle ise..

Mü'minlerden günahkar olanları lutfûvla afvetmesi Allah'ın şanına uygun bir keremdir...

Fakat **İNKÂR ve ŞİRK SAHİBLERİNİ AFVETMEYECEKTIR.**

Kur'ân'ı güzelce tetkik ettiğimizde bunlar apaçık anlaşılmaktadır.

Kur'ân'da Arapların ıstılahına göre nazil olmuştur.

Allah Tealâ şöyle buyurmaktadır:

«Biz, her gönderdiğimiz Resulleri, ancak bulunduğu kavminin diliyle gönderdik ki, onlara apaçık anlatsın.»

(İbrahim Sûresi, Âyet: 4)

Öyle ise; Kur'ân'ın lisanı, Arab ıstılahı üzere indiğine göre, onların dilde ittifak ettikleri hususlarda Kur'ân muhalefet etmez.

Dolayısıyla, bu hususda; **Mu'tezile taifesi büyük bir hata işlemişlerdir..**

O hataya düşmelerine de, şu düşünceleri sevk etmiştir.

Anlatıldığı gibi kabul edersek, **Haşa** Allah'ın verdiği sözlerde yalan İhtimali olur.. **Allah Tealâ, yalan söylemekten münezzehtir.**

Mu'tezile, vahyi ve "O"nun tebliğ edicisi **Allah Rasulü Aleyhisselâm**'ın bildirdiklerini tahkik etmiyerek, mucerred akli delillerle bu meseleyi isbat etmeye kalkışmaları, işin hakikâtından onları uzaklaştırmıştır.

Halbuki onların verdiği aklı delillerle karşılık bizde yukarda akli deliller serd etmiştik ki, o delillerden biri de, Kur'ân'ın Arapların dili üzere nazil olması ve Arapların örfünde va'd ve i'ad veya va'îd arasındaki farkı ıstılahlarında nasıl kullandıklarını izah etmiştik.

Araplar, va'dı hayırlı bir şeyi yapmaya verilen söz derler.. Ve, ondan vazgeçmeyi şahsiyetsizlikle vasıflarlar.

Allah Tealâ'da kalbinde zerre kadar imânı olacak olanları mükâfatlandıracağını Kur'ân ve O'nun mubelliği Allah Rasulü aleyhisselâm efendimiz vasıtasıyla bizlere haber vermektedir.

Öyle ise; **Allah**'ın hayra ait verdiği sözünde hulf mümkün değildir.

Eğer hulf olursa o zaman, verdiği haberlerde yalan olur.

Allah, bütün noksan sıfatlardan münezzehdir.

Yalan da noksan sıfatlardandır..

Netice:

ALLAH yalandan münezzehdir.

Araplar, vai'di veya i'adı kötülük yapmaya verilen sözde kullanırlar...

Birisi, "seni döveceğim" demesine va'id veya i'ad derler.. Ve o seni dövmesinden vazgeçerse, örflerinde buna, yalan demezler belki "afv etti müsamaha gösterdi" derler.

Allah, günahkar kullarını azablandıracağını haber vermesine de vai'd veya i'ad derler,. Şayet, Allah, o günahkar kullarını afv etse, burada hulf sözkonusu değildir. Belki bir lutûf ve kerem'dir.

Mutezile, aklı hakîm kıldıkları için, bu sapmalara girmiştir.

Halbuki, **hakim, vahyi ve "O'nun tebliğ edicisi Allah Rasulü aleyhisselâm'ın söylemleridir.. Akıl ise, onların hikmetlerini idrak etmeye alettir.**

Mü'mine uygun olan hâl şudur: Aklıyla şeriatın maksatlarına, kimin hangi lisanla hitab ettiğine, ve bu ümmette hangi örfle muamele edildiğine bakmakdır.

Hulasa-ı kelâm, Arapların cahiliye döneminin şairlerinden biri, güzel ahlâklı oluşunu şöyle dile getirmektedir.

— Ben birisine VA'D veya VAİ'D de bulunursam VAİ'DİMden vazgeçerim VADİMİ yerine getiririm.

Dikkat buyurulacak husus; şair va'd ve vai'di zikr etmiş ve va'id'ten vazgeçmeye "hulf etti" dememiz" gerekir belki **"Afv etti müsamaha gösterdi."** dememiz doğru olur.

KIRKINCI VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, Ni'metin zevali hakkındadır.

Ey Aziz!,. Bezâzet üzere ol!..

Bezâzet, dünyglık rahata dalmamaya denir.

İhşesinu diye varid olan bir eser vardır.. Yani pejmürde elbiseleri, zorlanmadan giyinin...

Yani, **kibre sebebiyet verecek tarzda süslü püslü elbiseleri giyinmekten kaçın..**

Hacıların ihramda ki sıfatları üzere ol.. Zira, onların üstü başı tozlar içersinde olurlar.. Saçlar dağınık ve ayakları yalındır..

Bu heyette olmak, kibir ve kendini beğenmek hastalığını giderir.,

Allah katında kötü olan hasletlerden biri de kibirlenerek süslü püslü giyinmektir..

Allah Rasulü Aleyhisselâm efendimiz bu tehlikeye işaret etmek için şöyle buyurmuştur:

«Üstü başı pejmürde olmak imândandır.»

İmânın yetmiş küsur şubesi vardır. Bu şu'belerin en yüksek mertebesi «LAİLÂHE İLLALLAH» dır. En düşük derecesi; eziyet verici olan şeyleri gidermektir.

(Buhari)

Hiç şüphesiz kibir, kendini beğenmek ve süslü püslü giyinip çalım satarak yürümek, mü'minin kurtuluş yolundaki eziyet verici engellerindendir.

Bu tür hastalıkları gidermek ancak **zıtları ile amel etmekle mümkündür.**

işte bundan dolayı..

Allah Rasulü Aleyhisselâm efendimiz,

«Pejmürde olmak imandandır.» diye buyurmuştur.

KIRK BİRİNCİ VASİYET

Ey Aziz!..

Bu vasiyet, AUAH'tan haya etmek hakkındadır.

Ey Aziz!..

Utanmak üzere ol!..

Allah Tealâ'da utanır...

Zira, utanmanın tamamı iyidir..

"O", aksakallılardan utanır.

Kul, ALLAH'dan utanmakla vasıflanırsa, ALLAH'm sevmediği ve Allah Rasulü Efendimizin katında onu ayıplandıracak şeylerin tamamını terk eder.

Utanma fiili, **Allah**'a nisbet edilip "**Allah utandı..**" denildiğinde, terk mânâsına gelir.. Yani, "**Allah, terk etti.**" mânâsına gelir. Zira, **"haya" terk mânâsına gelmektedir..**

«Hakikat - bir sivri sinek olsun, daha üstündeki (büyüğü) **olsun - her hangi bir şeyi Allah, mesel** (ve misâl) **getirmekten çekinmez.»**

(Bakara Sûresi, Âyet: 26)

Müşriklerden, bu örnekten dolayı sapıtanlarına Allah, böyle misâl vermeyi terk etmeyeceğini haber vermektedir...

Zira,

«Allah, o misâl ile bir çoğunu şaşırtır, yine onunla bir çoğunu hidâyete erdirir, onunla fasıklardan başkasını şaşırtmaz.»

(Bakara Sûresi, Âyet:26)

Müşriklerden, Allah'ın izzet, kibriya ve celâlini bildikleri ve sivrisineğin mahlukatın içinde en hakir ve küçüğü gördükleri için Allah'ın verdiği bu misalin hikmetini anlamayıp şaşkınlık içinde kaldılar.. Şaşkınlıkta delaletdir.

Hakikatte mahlukatı yoktan var edilmelerinde ve onların arasında büyük olsun küçük olsun hiçbir fark yoktur.

Sivrisineğin küçüklüğü büyük cüsseli varlıklara yaratılışta aynı nisbettedir.

Allah'ın sivrisinekle misâl vermesinin hikmeti; Allah'ın ilmi daha kamil ve onun yaratılışında nüfuz eden kudret daha tesirlidir. Zira, sivrisinek küçüklüğüne rağmen, Allah Tealâ, onu Fil'in sureti üzere yaratmıştır. Yani, Fil'in o büyük cüssesinde rnevcud olan organların benzerleri sivrisinek'de de yaratmıştır.

Öyle ise; sivrisineğin yaratılışı akıl sahibleri nezdinde Filin yaratılışından daha ziyâde yaratıcısının kudretine delâlet etmektedir.

İşte bu hikmetten dolayı Allah Tealâ, sivrisineği örnek vermeyi terk etmemekle kendini vasıfladı..

Malumdur, insanda bulunan utanma duygulan çoktur. Zira, utanma bir sıfattır.. Onunla muttasıf olanların birçok şeye faidesi dokunur..

İşte bu itibariyle utanmanın tamamı hayırdır demiştik..

İnsan, yapacağı şeylerin neticesinde yüzü kızaracaksa, onları terk etmesine utanma denir.

Mümin, her halükârda Allah'ın, onu müşahede ettiğini bildiği için, devamlı Allah'dan utanma duygusuna sahib olması lazımdır..

Mümin kıyamet gününde, bütün amellerin açığa çıkacağına imân ettiği için, o günde yüz kızartıcı şeyleri Allah'dan utandığından terk eder..

İşte gerçek utanmak budur. Böyle olan bir şahısa dünya ve âhırette hayırdan başka birşey gelmez..

Netice-i kelâm; **kendisinden haya edilmeye mustehak olan ancak ALLAH**

Tealâdır.

Öyle ise; Ey Aziz!..

Kendi nefsini murakabe et..

Sen, Allah'dan ne kadar utanıyorsun?.

Allah'ın yardımıyla Birinci Bölümü sona erdi.

El hamdu M İlâhî.

VASİYETLERİN

BİRİNCİ KİTABININ SONU